GAZETA SF

56

Revistă electronică de artă și literatură speculativă

fanzin.clubsf.ro

Gazeta SF nr.**56**/ noiembrie 2015

Revistă electronică de artă şi literatură speculativă

http://fanzin.clubsf.ro

Redactor şef: Alexandru LAMBA

Redactor şef-adjunct: Alexandru Ioan DESPINA

Redactia : Marcel GHERMAN,

Teodora MATEI

Lucian-Dragoș Bogdan

Bogdan S. POPESCU,

Sorin-Catalin TRASCU,

Contribuții grafice: John DOBRO

Editor/Director: George SAUCIUC

CUPRINS

Editorial

Ziua utopiei, ziua în care SF-ul va muri (de Alexandru Lamba)

Povestiri

Ulise (de Constantin Horbovanu)

Tarot (de Stefana Czeller)

Maris Anselmo (de Florin Giurcă)

Mainstream

Reduta (de Ionuț Ghionea)

Casa din Hârtie (de Alexandra Derea)

Foileton

Pisica și căpcăunul (III) (de Sergiu Someșan)

Raza de întuneric (IV) (de Daniel Barbu)

Eseuri

Ocultism, religie, literatură – Tarotul, ochii de dincolo de Model (de Stefana Czeller)

Zuvuya: Matricea viselor (de Marcel Gherman)

Recenzii

„A doua venire” de Marian Truță (de Teodora Matei)

„Îmblânzitorul apelor” de A.R. Deleanu (de Alexandru Lamba)

„Eroi fără voie” – antologator: Michael Haulică (de Lucian Dragoș Bogdan)

„Marțianul” de Andy Weir (de Daniel Timariu)

Literatură contemporană

Atavic – noi direcții estetice și tematici (de Adina Ailoaiei)

Cinema SF

Seriale SF (I) (de Daniel Timariu)

Artă imaginară

Coperte potrivite XV (de John Dobro)

Imagini digitale S.F. (de Miklos Janos)

Bandă desenată

Cuantic (de Alexandru Lamba)

Interviu

Interviu cu scriitorul și publicistul Marian Truță

Provocările scriitorului contemporan de ficțiune speculativă – Doina Roman

Editorial

Ziua utopiei, ziua în care SF-ul va muri (de Alexandru Lamba)

Haideți să facem o scurtă recapitulare:

La baza tuturor lucrurilor stau nevoile. La început au fost cele de bază, ițite imediat după conștiința de sine, la om la fel ca la oricare altă vietate. Organismul avea nevoie de hrană, apă și de un oarecare confort termic. Acestea trebuiau satisfăcute imediat, supraviețuirea pe termen scurt fiind condiționată de ele. Omul s-a apucat de cules și vânătoare, a mâncat și și-a acoperit trupul. Apoi au venit unele puțin mai rafinate, și anume nevoia unui loc sigur pentru odihnă, ferit de pericole. Și aceasta trebuia satisfăcută, vizată fiind acum supraviețuirea speciei pe termen puțin mai lung. Omul a intrat în peșteră și și-a făcut un foc, să-i țină de cald și să sperie prădătorii.

Și lucrurile se puteau opri aici.

Dar apoi omul s-a obișnuit cu binele și a vrut mai mult confort. Nevoile de bază erau satisfăcute, dar siguranța și sustenabilitatea traiului era încă îndoielnică. Vânătoarea ținea în mare parte de noroc, la fel și găsitul peșterilor potrivite. Așa că omul s-a apucat să-și construiască singur sălașe de locuit, a domesticit animale, a început să cultive plante. Și și-a asigurat, oarecum, ziua de mâine.

Și, iarăși, lucrurile se puteau opri aici.

Însă treaba mergea destul de greu și ineficient, iar omul și-a dat seama că are nevoie de ceva în plus față de membrele cu care-l hărăzise natura. Și-a făcut, deci, unelte și s-a specializat. Și-a divizat munca între membrii grupului (familie, trib, grup de triburi, etc.) și a devenit eficient. Avea ziua de mâine asigurată, plătind un preț mai mic în efort.

Și, probabil, lucrurile se puteau opri aici.

Partea proastă este că natura umană este perversă și, împinsă de la spate de nevoi și de dorința unui efort cât mai mic, l-a făcut pe om să jinduiască la ce

avea altul, de-a gata. Căci, da, deja apăruse conceptul de proprietate. Și așa au apărut războinicii, prădătorii. Sau poate că se ascunseseră ei pe undeva încă de la începutul lumii, dar numai acum, când s-au înarmat și s-au organizat corespunzător, istoria a decis să-i menționeze.

Făcând ca lucrurile să nu se mai poată opri aici.

Nevoia de securitate, de data asta mai perversă, a împins omul să se organizeze în structuri complexe, să-și recruteze proprii războinici la nivel de organizație și să-și eficientizeze mijloacele de producție a hranei și a celorlalte bunuri pentru a-i putea acomoda. Ducând astfel la apariția nevoii de teritoriu pentru agricultură și de tehnologie pentru armament.

Lucrurile deja își luaseră viteză.

Oamenii și-au făcut armate și au pornit războaie, au clădit imperii pe socluri de cadavre și le-au justificat cu nevoia de glorie.

Însă nu despre latura războinică a naturii umane vreau să vorbesc, ci despre cea inventivă. Căci, cu cât structurile de organizare creșteau, cu atât și nevoile lor erau mai mari, cerând infrastructuri tot mai ingenioase și armate tot mai puternice pentru a nu se sufoca sub propria vastitate. Iar omul s-a depășit pe sine însuși și, sprijinindu-se pe tehnică, le-a construit. Imperiile au progresat. Nevoile le-au crescut. Infrastructura a trebuit să țină pasul. Și deci și tehnica.

Mai e, deci, de mirare acum, când imperiile și-au schimbat structurile, s-au diversificat și și-au impus reguli noi, că nevoile lor de securitate și de prosperitate au căpătat doar complexitate?

Și, evident, tehnologia a trebuit să progreseze ca să țină pasul. Câtă vreme vor exista nevoi care să mâne de la spate, va exista progres tehnologic, vor exista inventii, se vor descoperi lucruri noi, va exista știință, vor exista oameni de știință și inventatori.

Iar știința schimbă lumea.

Cum va arăta lumea de mâine? Care va fi impactul noilor descoperiri asupra vieților noastre? Ce tehnologie vom avea la îndemână peste o sută de ani? Dar peste zece? Dar peste o mie sau zece mii? E oare posibil a omul să nu-și pună aceste întrebări? Eu cred că nu. Eu cred că a apărut la om chiar o NEVOIE de a-și exersa anticipația. Și cine răspunde? Bineînțeles că SF-ul! Și încă într-un mare

fel, căci este, pe lângă anticipație și sociologie, ARTĂ. Iar pentru ARTĂ există o NEVOIE umană separată.

Există voci, în ultima vreme chiar destul de zgomotoase, care nu prea-i mai dau viață lungă, care cred că și-a cam spus ultimele cuvintele, iar acum o mai duce doar din inerție. Personal, nu pot să le dau dreptate. Poate că, atunci când ziua utopiei generalizate va veni și nu va mai exista nicio nevoie nesatisfăcută, atunci când știința și tehnologia nu vor mai avea tărâmuri noi de descoperit, iar omul va trăi în îndestulare fără pic de efort, când nu va mai rămâne niciun cotlon în care curiozitatea sa să nu-și afle răspuns, poate atunci știința și tehnologia vor înceta să mai progreseze iar lumea va rămâne neschimbată. Ziua utopiei, cea care va aduce stagnarea întru prosperitate, ziua în care nici știința nici arta nu vor mai avea nimic de spus, va ucide și SF-ul.

Însă până atunci mai e foarte mult. În oceanele Terrei zac suprafețe enorme neexplorate, ca să nu mai vorbim de spațiul cosmic. Nanotehnologia promite pe zi ce trece lucruri tot mai incredibile, la fel și biotehnologia sau cibernetica. Știm cum va arăta ziua în care stelele ne vor fi la îndemână? Sau cea în care ne vom putea transforma trupurile de la tastatură? Ne sunt chestiile astea indiferente? Dar arta, putem s-o considerăm încheiată?

Păi și-atunci, cum să moară SF-ul?

Povestiri

Ulise (de Constantin Horbovanu)

Războiul troian era în toi. Multe victime, în ambele tabere, dar mai ales la cei de afară. Grecii vedeau că bat pasul pe loc, că nu găsesc o cale să cucerească cetatea, dar le era ruşine să se retragă, să plece acasă cu mâna goală. Ce-o să zică lumea? Ce are să spună Comunitatea Europeană? „Laşii ăia, leneşii ăia, nici o cetăţuie din Asia nu pot cuceri! Ce vor, să-i ajutăm noi? Să ne vândă câteva insule, şi-i ajutăm!”

La reacţiile străinilor s-a gândit mult şi regele Ulise. „Doamne fereşte! a zis el. Să nu se trezească vreun bogat să cumpere şi insuliţa mea! Rămân şomer, dar mă poate alunga, chiar, de pe insulă. Unde mă duc că rude în occident nu am!”.

De aceea şi-a pus mintea la contribuţie, că nu era prost deloc, cum să facă să-i scoată pe greci din impas. Şi, după un an de gândire, calcule, şi iar calcule a ajuns la o idee, o invenţie de-a dreptul fantastică, după părerea sa.

S-a prezentat în faţa şefului cel mare, adică în faţa regelui Agamemnon.

— Bună seara! i-a urat el marelui rege! Şi Ulise era rege, dar mai mititel.

I-a spus „Bună seara”, pentru că sigur era seara. Ziua se luptau, se omorau, nu aveau timp de discuţii, de palavre. Noapte, în schimb, puteau sta la una mică, la o cafea, la o pipă, la o vorbă.

— Bună! a răspuns regele şef, răguşit. Ori strigase prea tare la soldaţii săi, ori servise vinul prea rece.

— Aveţi câteva minute libere?

— De ce?

— Ca să vă spun ceva.

— Spune.

— În ultimii ani m-am gândit mult, ce am putea face ca să ieşim din ruşinea asta, din impasul ăsta, şi am găsit.

— Despre ce impas vorbeşti?

— Cucerirea cetăţii Troia.

— Apropo! Ziariştilor veniţi din zonele noastre le spun, întotdeauna, că avem milioane de adversari în faţă, multe cetăţi de cucerit. Am cucerit multe, dar mai sunt. Şi în fiecare sunt apărători câtă frunză, câtă iarbă! Tu să nu le spui cumva, altceva!

— Nu!

— Şi? Mai departe?

— M-am gândit să le facem amicilor noştri troieni un cadou frumos.

— Un cadou ?!

— Da. Un cal.

— Cred că ai stat prea mult în soare şi ţi s-a topit centrala de gândire! Noi le-am făcut cadou troienilor, până acum, cel puţin o sută de cai!

— Al meu va fi de lemn!

— Îţi arde de glume! Sau de copilării! Tu faci un căluţ de lemn, cineva de la ei face un căluţ de lemn, vă întâlniţi în faţa cetăţii si vă jucaţi! Ulise, am impresia că dorul de Penelopa te-a obosit! Ia-ţi câteva săptămâni de permisie…

— Mă simt foarte bine, mărite rege! Lasă-mă să-ţi povestesc ce vreau să fac!

Jumătate de oră a durat expunerea sa. Agamemnon, când sforăia, când moţăia, când îl asculta cu atenţie.

— Bine! zise la un moment dat regele şef. La câte am pierdut noi până acum, dacă mai pierdem şi un cal de lemn, nu-i mare bai! Cât de mare va fi calul?

— Să încapă în el vreo cinci sute de soldaţi.

— Poftim?! Cinci, cinzeci, sau cinci sute ? Că nu am auzit bine!

— Cinci sute.

— Păi, domnule, de unde iei dumneata materialele? Cu ce bani, că suntem falimentari?! Scândura o aducem din Dacia Mare, dar prin Austria, că acolo locuiesc patronii lemnului din Dacia! Cuiele le aducem din Comunitatea Europeană, dar sunt fabricate în China! Fierul îl importăm din Anglia, dar vine tocmai din India! Frânghiile le aducem din Italia, dar sunt făcute în Filipine! Să continui? Mai bine, mergi la tine în separeu, faci un deviz detaliat, dai devizul regelui care se ocupă cu aprovizionarea, şi aştepţi.

— Ce aştept?

— Să fie verificat, aprobat, parafat, şi să vină materialele cerute. S-ar putea să fii chemat, din când în când, să mai dai explicaţii, lămuriri.

— Cât crezi că durează?

— Un an, doi, trei… Un lucru pot să-ti spun: trebuie să faci economie mare la materiale.

— Cum?

— Baţi scândurile mai distanţate, chiar distanţate.

— Vor curge soldaţii din cal!

— Foloseşti mai puţine cuie.

— Se duce naibii calul, cu totul!

— Faci un cal mai mic.

— Poftim?!

— Îl faci pentru o sută de oameni, dar noi vom declara presei că au încăput cinci sute. Gata! Nu mai am timp de discuţii! La revedere!

Un an i-a trebuit lui Ulise să obţină aprobarea devizului de materiale, chiar dacă i s-au aprobat jumătăţi din cantităţile cerute. Apoi, încă trei ani au trecut până au venit materialele.

Când a trecut la treabă, la vreo trei kilometri distanţă de cetate, şi după un deal, ca să nu fie văzut de troieni, a constatat că nici forţă de muncă îndestulătoare, pentru realizarea calului, nu a primit.

Cu chiu, cu vai, cu multă muncă în afara programului, a reuşit să termine calul de lemn. L-au târât, noaptea, până în faţa cetăţii. A doua zi troienii, bucuroşi că au plecat grecii, şi le-au lăsat un cadou barosan l-au băgat în cetate. Soldaţii din cal, nu se ştie exact câţi au fost, dar oficial, datorită ziariştilor, se ştie, au ieşit, au deschis porţile armatei greceşti şi astfel cetatea a fost cucerită.

Ulise a ajuns marele erou al cuceririi Troiei.

După război, grecii şi-au umplut traistele cu ce-au putut, cu ce-au găsit, s-au urcat în vapoare şi au plecat acasă. Ulise, conform legii, nu a putut pleca. A aşteptat o săptămână întreagă să vină responsabilul cu materialele, să predea calul, în bună stare, bună regulă, fiindcă îl avea pe inventar. Când a văzut că nimeni nu are grija calului său a vrut să plece acasă, în Itaca, dar nu mai era nici un vapor! Şi nici materiale să-şi facă unul. Atunci a făcut ceva ce lumea nu ştie, fiindcă nici Homer, şi nici un alt scriitor nu a pomenit. A făcut din cal o corăbioară, cu care a încercat să ajungă acasă la Penelopa şi copii! Fiind micuţă, corăbioara a fost trântită de toţi pereţii stâncoşi, pe toate insulele, dar a rezistat până în Itaca.

Când şi-a scris memoriile, Ulise a notat, ca motto, următoarele cuvinte: am cucerit Troia şi am ajuns acasă cu viaţă, după ce am înfruntat cele mai mari furtuni, după ce ne-am izbit de cele mai colţuroase stânci, datorită lemnului de bună calitate din Dacia Mare!

Tarot
(de Stefana Czeller)

Sunetul strident al telefonului, care răzbătea dincolo de uşa biroului său, fu pentru căpitanul Protopopescu semnalul indubitabil al unei alte zile de rahat. Le pierduse şi el şirul, odată cu speranţa că situaţia se va îndrepta, chiar dacă îşi păstra mina aparent lipsită de griji. Şi acum surâse, de parcă abia ar fi aşteptat apelul matinal, dar grăbi pasul, răspunzând în trecere la salutul plutonierului Sorescu, singurul suflet aflat la ora şase pe holul Miliţiei ieşene. Îi simţi privirea cercetătoare lipită de spinare chiar şi în timp ce se întindea spre telefonul care încă se tânguia, ca o babă căreia i s-a furat portofelul în autobuz.

— Căpitanul Şerban Protopopescu, spuse cu o veselie forţată.

Vocea colonelului Marian Pandrea nu era nici pe departe atât de bine dispusă.

— Tovarăşe căpitan, vino imediat la mine!

Colonelul închise înainte ca Şerban să răspundă. Căpitanul îşi aşeză maşinal uniforma, socotind de când nu mai fusese chemat la comandant. De dinainte de divorţ. De data asta ce mai făcuse? Nu avea dosare prea vechi, peste program lucra zilnic, viaţa lui intimă semăna cu a unui pustnic… Şi, în fond, de ce venise Pandrea atât de devreme la slujbă? În ultima vreme, borfaşii îşi luaseră şi ei vacanţă, ca toată lumea. Nu era însă momentul pentru ghicitori, aşa că Protopescu ieşi iute din birou şi urcă sprinten două etaje. Măcar Sorescu, despre care toţi ştiau că turna la Secu, se eclipsase de pe coridor.

Anticamera lui Pandrea era goală, dar dinspre cabinet venea miros de fum. Protopopescu ridică uşor din sprânceana stângă. Colonelul nu suporta nici să vadă ţigările, de când se lăsase el însuşi de fumat. Avea un oaspete? Cineva important, dacă-i permitea să fumeze. Numai că mahării nu veneau la Miliţie, în vizite protocolare, odată cu găinile. Protopopescu ridică din umeri şi bătu uşor în uşă. Enigma era pe cale să se rezolve.

— Intră odată! se auzi imediat glasul răguşit al lui Pandrea.

În ciuda urgenţei din ton, Protopescu îşi permise un ultim răgaz şi-şi împietri întâi chipul, ştergând orice urmă de nelinişte. Oboseala era însă tot mai greu de ascuns. De când se întorsese în apartamentul cu două camere al părinţilor, nu prea reuşea să prindă o noapte întreagă de somn. Pe de altă parte, nici nu era de aşteptat să dormi ca un bimbaşă, în camera ta de copil, la treizeci şi ceva de ani, când ai rămas după despărţirea de nevastă rupt în fund şi cu zero perspective de avansare. Cu acest ultim gând, la fel de optimist ca planul cincinal al unui recidivist prins la ciordeală, căpitanul apăsă clanţa.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel!

În scaunul din faţa biroului stătea tolănit ca la el acasă un tovărăşel la vreo douăzeci şi opt de ani, cu părul cam lung şi tenul bronzat, dar nu ţigănos. Termina un Kent imperialist, iar colonelul, altfel un zbir în toată regula, se uita la el aproape cu duioşie. Aerul patern îi dispăru însă imediat ce privirea îi alunecă spre căpitan.

— Uite care-i treaba, tovarăşe căpitan! se încruntă Pandrea. Dumnealui e tovarăşul Andrei Măgdici, de la Departamentul Securităţii Statului. Din minutul acesta, eşti doar la dispoziţia dumnealui.

Protopopescu nu-şi putu masca tresărirea de uimire. Orice perdaf, fie el şi total nemeritat, ar fi intrat în noua normalitate a lucrurilor, dar nu şi o asemenea întorsătură de situaţie. Vorbi din reflex, după o pauză scurtă, care totuşi nu avea cum să nu rămână neremarcată.

— Am înţeles, să trăiţi!

Îl studie rapid pe Măgdici. Nu purta uniformă, ci o costumaţie care i s-ar fi potrivit mai degrabă unui bişniţar dintre cei care vindeau aur şi cafea la bodega de lângă Continental. Blugii, de croială occidentală, fuseseră prea des spălaţi, cămaşa ieşea din pantaloni şi avea o nuanţă fistichie, un fel de lila. Ochii securistului se asortau cu pantalonii, caricatura de mustaţă mirosea vag a parfum străin. Privirile li se întâlniră, iar căpitanul avu impresia că zăreşte o sclipire ironică. Protopopescu răspunse cu un salut tăcut şi total inexpresiv din cap.

— Bun, am rezolvat-o! spuse apăsat Pandrea. Îl vei ajuta pe tovarăşul Măgdici în orice privinţă are nevoie. O să te pună la curent… Nu trebuie să-ţi

atrag atenţia că această detaşare şi informaţiile care rezultă din ea sunt strict secrete, nu-i aşa?

— Nu, tovarăşe colonel, răspunse Şerban, am înţeles, să…

Se întrerupse când Măgdici se ridică brusc.

— Mulţumesc pentru ajutor, tovarăşe colonel, zise securistul cu o urmă deloc discretă de condescendenţă. O scrumieră…

Pandrea îi întinse îndatoritor o farfurioară, iar lui Protopopescu îi scăpă un surâs scurt. Din fericire, colonelul nu se uita la el, ci la Măgdici, care-şi strivea mucul.

— Suntem întotdeauna bucuroşi, spuse Pandrea, să colaborăm cu…

— Minunat! Tovarăşe Protopescu, cred c-aveţi dosare de predat colegilor. Şi vă rog să renunţaţi la uniformă. Ne vedem într-o jumătate de ceas, afară?

— Am înţeles, murmură Şerban, prefăcându-se că nu observă îmbujorarea furioasă a colonelului.

— Am să fiu într-o Dacie roşie. La revedere, tovarăşe colonel!

O tăcere ciudată se instaură în birou după ieşirea din scenă a securistului. Pandrea se uită oţărât la subalternul său, care rămăsese într-o aproximativă poziţie de drepţi.

— Protopopescule, fii atent ce faci, auzi! Să n-o rasoleşti şi de data asta! De ce mama mă-sii te-o fi cerut tocmai pe tine…

Desigur, colonelul avea dreptate să-şi pună întrebarea asta, îşi zise Protopopescu. Nu te despărţeai de nepoata secretarului general al judeţului fără să suporţi consecinţele. Chiar dacă o prindeai în pat cu altcineva. Nu, dac-aveai minte, îţi purtai mândru coarnele, le lăsai să devină tot mai rămuroase şi falnice! El nu avusese un asemenea spirit de conservare, îi dăduse o scatoalcă, iar pe găligan îl aruncase afară, în pielea goală. Şi dacă i-ar fi părut rău că-şi pierduse cumpătul, ce era făcut nu putea fi desfăcut. Îşi drese diplomatic glasul.

— Am înţeles, tovarăşe colonel! Permiteţi să plec?

— Da, da! Du-te repejor şi împarte-ţi dosarele!

Protopopescu făcu stânga-mprejur şi, chiar cu spatele, putu simţi uşurarea lui Pandrea că-l vede plecând. Cum s-ar zice, dezastrul nu se întâmplase chiar în cabinetul lui. Pe hol, căpitanul oftă. O palmă îi şterse cu buretele toată munca, toţi îl priveau ca pe-un ciumat. Parcă n-ar mai fi fost omul care prinsese cel mai teribil cuplu criminal al Iaşului!

— Ei, asta-i treaba, băiete! şopti. Treci mai departe…

Predând cazurile în lucru, căpitanul parcă începu să simtă un fior pervers de entuziasm pentru întâlnirea cu securistul. Abia acum realiza cât de căcăcioase erau dosarele care ajunseseră în ultima vreme în fişetul său. Avu chiar timp să bea un nechezol şi să tragă o ţigară, meditând la singura informaţie importantă strecurată de colonel. Fusese solicitat special de ofiţerul de Securitate, lucru care nu i se întâmplase nici când era o stea în ascensiune a Miliţiei ieşene. Sigur că era tentat să vadă în acea întâmplare mâna lungă a fostului său socru, însă nu-i folosea la nimic să tragă concluzii pripite. Mai ales că nu ştia ce se cerea de la el. Aşa că, la ora stabilită, se înfăţişă liniştit la Dacia roşie.

Măgdici nu-şi schimbase ţinuta, care părea şi mai stridentă alături de costumul negru, ca de cioclu, al Protopopescu. În maşină mirosea a dropsuri de mentă, dar securistul nu molfăia nimic. Imediat ce căpitanul îşi prinse centura de siguranţă, Dacia ţâşni înainte, de parc-ar fi fost maşină de curse. Vreo două minute, Şerban aşteptă primele explicaţii, dar Măgdici avea aerul cuiva care n-are de gând să vorbească preţ de măcar vreo două ceasuri.

— Nu v-am reţinut gradul, tovarăşe Măgdici, spuse în cele din urmă căpitanul.

Securistul rânji şi viră spre centru.

— Nici n-aveaţi cum, n-a fost menţionat. Sunt maior în cadrul Direcţiei 1. Însă aş prefera să renunţăm la formalităţi, având în vedere natura colaborării noastre.

Căpitanul îşi mască prost senzaţia c-o palmă rece tocmai i s-a aşezat pe ceafă. Auzise câte ceva despre Direcţia 1.

— Ai ceva împotrivă să ne tutuim, Şerban? întrebă jovial securistul.

— Nimic, desigur, tovarăşe… aaa.. Andrei, murmură căpitanul.

Ar fi fost nebun să se agaţe de regulamente.

— Probabil te întrebi de ce atâta mister, continuă Măgdici, scotocind prin buzunarul de la piept al cămăşii. Şi, desigur, de ce ai fost solicitat. Mai ales având în vedere recentele… probleme conjugale.

Şerban tresări. Nu se aşteptase la o asemenea sinceritate.

— Gândul mi-a trecut prin minte, Andrei, recunoscu.

— Pentru felul cum ai rezolvat cazul Alina, firește, zise Măgdici, oferindu-i pachetul său de Kent. Avem nevoie de un criminalist capabil să iasă din tipare. Şi să ia decizii fără să se teamă de consecinţe. Un Kent?

După o scurtă ezitare, căpitanul apucă o ţigară. Acea caracterizare aparent măgulitoare, deşi perfect adevărată, nu-i mirosea a bine. Scoase din buzunar bricheta şi-şi aprinse ţigara, oprindu-şi cu greu un geamăt de satisfacţie. Altă viaţă!

— Deci, e vorba despre un asasinat, concluzionă.

— Da, din păcate.

Protopopescu deschise geamul de lângă el. O crimă era specialitatea sa, dar implicarea Securităţii rămânea neclară. Un disident? Dar atunci suspectul principal… Trase încă un fum, interzicându-şi chiar şi terminarea gândului. Dacă Direcţia 1 ar fi fost implicată în moartea unui asemenea individ, jocul s-ar fi purtat altfel.

— Victima este un coleg de-al nostru, spuse sumbru Măgdici, căpitanul Dragoş Vlasiu. Mă rog, aşa credem. După ce ajungem la locul crimei, sper că vom primi şi confirmarea.

Alt amănunt bizar! Protopescu nu făcu însă niciun comentariu pe seama îndoielilor privind identitatea mortului.

— Unde s-a-ntâmplat? zise în schimb.

— În grupul sanitar al unei case conspirative. Nu-i o privelişte frumoasă…

— Când e? ridică din umeri Protopescu.

Privirea îngheţată a maiorului îl făcu să priceapă că, pe moment, era mai bine să-şi ţină gura. Ceea ce şi făcu până ajunseră în Copou şi maşina coborî în garajul subteran al unei vile cu un singur etaj, zugrăvite în gri. Era prea devreme

pentru speculaţii, dar un gând juca ţonţoroiu în mintea căpitanului. Cine se plimba ca la el acasă printr-o vilă conspirativă a Securităţii? Nu vreun muncitor, fie el şi fruntaş, de la CUG, nici babele care vindeau zarzavat în piaţă. Palma îngheţată de mai devreme reîncepu să i se plimbe pe spate. Era aproape convins că ancheta asta avea să-i îngroape definitiv cariera.

Măgdici opri motorul, deschise portiera şi-l fixă sumbru pe Protopopescu.

— Urmează-mă! Cei de la laborator şi-au terminat treaba, deci vom fi doar noi doi.

Fără vreun comentariu, Protopopescu se lăsă condus de Măgdici pe o scară îngustă, cu miros de stătut, care se deschidea într-un hol pustiu, răcoros, la fel de cenuşiu ca exteriorul casei.

— Aici, zise Mărdici şi deschise larg a doua uşă din dreapta.

Pregătit pentru un tablou sinistru, căpitanul rămase în prag şi începu să analizeze încăperea metru cu metru. Baia era spaţioasă, cu tavan înalt şi podeaua într-un mozaic de carouri alb-negru, pe tipic vechi, boieresc. Vizavi de uşă, Protopopescu zări două căzi încăpătoare, negre, cu picioare ca de animal fantastic, iar pe peretele din stânga – două cabine de toaletă cu uşile închise funebru, care îl făceau să se gândească la nişte coşciuge de plumb.

— Totu-i la dublu, murmură căpitanul.

De peretele din dreapta erau prinse două chiuvete în formă de scoică, neoferind nicio surpriză în privinţa culorii pe care Protopopescu începea s-o găsească sâcâitoare. Ambele aveau deasupra oglinzi ovale, în rame cenuşii şi tuburi de cosmetice franţuzeşti, pentru ea şi el, împrăştiate pe etajere într-o ordine rece, de hotel. Geamurile fumurii dintre chiuvete lăsau să pătrundă o lumină cumva misterioasă, dar nu şi pe trecători să zărească măcar ceva din decor. În momentul ăla, Protopopescu şi-ar fi dorit să beneficieze şi el de acelaşi lux. În schimb, nu avea nevoie de explicaţii suplimentare. Vlasiu murise lângă ultima chiuvetă, iar urmele sfârşitului său îi smulseră căpitanului un icnet, deşi era obişnuit cu trupurile. Peretele, etajera, chiuveta şi oglinda erau încă acoperite de sânge închegat, un fundal stacojiu pe care fragmente mici de os şi ghiolomoaţe (chilimoaţe?) de creier formau un mozaic barbar. Învingându-şi greaţa, Protopopescu îşi permise să înjure în gând criminaliştii, care lăsaseră o asemenea mizerie. Apoi, cu răceala renăscută a profesionistului, îşi drese glasul

şi-şi spuse că din capul victimei nu rămăsese, probabil, mare lucru. Era aşadar logic să fie probleme cu identificarea. Un asemenea efect îl putea avea doar o armă de foc de calibru mare.

— Cu ce dracu s-a tras aici? murmură.

Nu primi vreun răspuns de la securist. Clar, îl lăsa să-şi facă singur o imagine a locului crimei. Aşa că Protopopescu înaintă, ocolind cu grijă conturul trupului chircit, neterminat de la gât în sus. Se uită spre cabine, încercând să-şi dea seama dacă Vlasiu apucase să treacă prin vreuna. Nu că ar fi contat dacă mortul avusese vezica plină. Măcar, nu şi-o deşertase în ultima clipă. Micile avantaje ale unei vieţi de rahat!

— Cea din colţ, vorbi, în fine, Măgdici. Intră, ai ce vedea!

Prudent, căpitanul se apropie de cabină. Abia când ajunse lângă vasul toaletei înţelese sensul replicii. Partea interioară a uşii era acoperită de un mesaj cu majuscule groase, de carioca albă. Două cuvinte, care se repetau parcă la nesfârşit şi pe care le citi neîncrezător:

— Ei vin. Ei… Cine? Andrei, ai idee ce înseamnă asta?

— Nu. Dar scrisul e, la prima analiză, al lui Vlasiu.

Şerban clătină din cap. Nu credea că ofiţerii Securităţii erau ca şcolarii rebeli, gata să decoreze grupurile sanitare cu glumiţe şi cu desene porcoase. După încercarea nereuşită din start de a găsi un tâlc mesajului victimei, se concentră asupra felului cum fusese scris. La mijlocul uşii, spaţiile dintre cele două cuvinte erau aproximativ egale, literele sigure, elegante, rândurile drepte, ca într-un caiet dictando.

— Aici a început, murmură. Şi era calm.

Mai jos, dar şi mai sus, mâna mortului începuse să tremure. Literele erau chinuite, simetria aproape perfectă se degrada, până când totul se prefăcea într-o încâlceală pe care, să nu fi ştiut deja cuvintele, nici n-ai fi putut-o descifra.

— Apoi a luat-o razna, continuă căpitanul să gândească cu voce tare. De ce?

Clătină din cap. Deocamdată, avea o mulţime de întrebări şi niciun răspuns. Dar, pe de altă parte, orice novice învăţa că, pentru a descoperi criminalul, trebuia să ştii totul despre victimă. Iar el nu avea decât un nume, nici ăla sigur.

Ieşi din cabină şi se roti pentru ultima oară, căutând vreun alt indiciu. Dar nu mai găsea nimic ieşit din comun. Nu c-ar mai fi fost nevoie de ciudăţenii…

De undeva, de pe hol, telefonul sună din nou.

— Răspund eu, spuse Măgdici.

Protopopescu ridică din umeri. Cine s-ar fi aşteptat ca el să ridice receptorul?

— Rămân aici, spuse mohorât.

Măgdici ieşi imediat, sâsâind uşor, prima dovadă de nervozitate evidentă pe care o remarcă Protopopescu. Nu se osteni să închidă uşa, un gest de încredere care nu-l impresionă însă pe căpitan. Rămas singur, Protopopescu merse până-n centrul băii. Greaţa nu i se potolise, dar ar fi preferat să-şi scoată singur stomacul decât să dea la raţe în faţa securistului. Cu braţele încrucişate pe piept, închise ochii, respiră adânc şi încercă să-şi golească mintea. Era un truc pe care-l folosea doar în cele mai rele momente, dar care îi aducea liniştea dorită. De data asta însă, inima începu să-i bată mai tare, tâmplele îi zvâcniră şi ochii i se împăinjeniră, pe măsură ce-l copleşea sentimentul unui pericol iminent. Strânse pumnii şi se mişcă spre uşă, gâfâind zorit. Trebuia să se îndepărteze imediat de… ce? Înainte să-şi dea răspunsul, sunetul înfundat al vocii maiorului îndepărtă acea senzaţie bizară.

– Bine, nici nu… Restul? Aha! Asta e, aştept.

Protopopescu inspiră din rărunchi şi-şi masă tâmplele. Ce-i drept, greaţa dispăruse ca luată cu mâna, dar era asudat ca un porc care a văzut cuţitul măcelarului, iar degetele îi tremurau. Pe lângă că se făcea de ruşine tulburându-se ca un novice la o scenă a crimei din care lipsea până şi cadavrul, nu avea o explicaţie raţională pentru ce se întâmplase. Oare chiar o lua razna de la divorţ, de la presiunea unei anchete cu o asemenea miză? Se duse la chiuveta cea mai îndepărtată şi-şi stropi faţa cu apă. Deodată, i se făcu sete. Bea când Măgdici se întoarse. Securistul îi aruncă o privire cercetătoare, iar Protopopescu înghiţi cu noduri şi închise iute robinetul.

— O noapte lungă, Şerban? se interesă maiorul.

Protopopescu îşi smulse un surâs în doi peri.

— Nimic care să-mi afecteze performanţele.

— Aha, răspunse nu prea convins securistul. Ei bine, avem o identificare. Este căpitanul Vlasiu, deşi nu avea legătură cu… activitatea de aici. Te-ai edificat asupra locului crimei?

— Mda, mormăi Protopopescu. Mergem la morgă sau…?

— Nu, am să-ţi arăt pozele cu trupul. Cred că am terminat aici, nu?

Protopopescu nu simţi nici măcar o undă de dezamăgire la gândul că nu i se permitea să-şi vâre nasul prin toată vila. Şi, oricât de bizar era pentru cineva meticulos ca el, n-ar fi avut altă reacţie nici dacă mortul ar fi fost un obişnuit al vilei.

— Da, zise, încercând să-şi ascundă uşurarea, dar trebuie să discutăm mai serios despre victimă.

Măgdici îşi masă uşor gâtul şi-i făcu semn căpitanului să iasă.

— Ştii deja drumul! O să vorbim la hotel. Stau la Unirea.

Căpitanul se pusese în mişcare, dar pasul îi şovăi puţin din cauza uimirii. Aşadar, Măgdici nu era dintre ofiţerii ieşeni? Mda, nici nu desluşise strop de accent moldovenesc, dar pusese asta pe seama unui antrenament conştient. Era însă un amănunt ce mergea dincolo de o improbabilă solidaritate a iubitorilor de mămăligă şi poale-n brâu. Protopopescu vedea un singur motiv logic pentru care să fie adus un securist din alt oraş. Fiindcă ieşenii intrau pe lista suspecţilor. Dar nici măcar nu lucrau la sediul Securităţii? Înghiţi în sec şi aprobă din cap.

— Cum vrei, Andrei.

I se păru că durează o veşnicie până se întoarseră la maşină, şi încă două până Dacia străbătu drumul către hotel. Măgdici păstră o tăcere meditativă, iar Protopopescu nu încercă să o spargă. Abia acum, ritmul inimii îi revenea la normal, iar sentimentul ruşinii pentru prestaţia copilărească de mai devreme îl făcea să se îmbujoreze. Noroc că ziua toridă îi oferea o explicaţie perfect rezonabilă pentru culoarea feţei şi petele de transpiraţie de pe cămaşă! Dar, vorba ceea, mortul de la groapă nu se mai întoarce şi, cu o ridicare doar mentală din umeri, când maşina opri, Protopopescu îşi scoase haina de la costum. O balansă dezinvolt pe umăr, mulţumit că are măcar un deodorant bun, şi ieşi din Dacie, cu gândul la întrebările pentru Măgdici. Situaţia rămânea delicată, dar calmul anchetatorului se instala, în fine, în mintea lui.

Recepţionerul îi întinse securistului cheia fără o vorbă. Camera era la penultimul etaj, cu vedere spre piaţă. Soarele bătea drept în ferestre şi, când Măgdici deschise uşa, aerul înăbuşitor îi lovi pe amândoi.

— După tine, zise securistul.

Protopopescu se strecură înăuntru, încercat de un fior de curiozitate. Nu mai pătrunsese vreodată în sanctuarul unuia dintre băieţii cu ochi albaştri. Desigur, o cameră de hotel nu era chiar definiţia intimităţii, totuşi nu era nici un birou. Fu însă imediat dezamăgit. Patul era făcut perfect, ca şi cum nimeni nu dormise în el, bagaje ori haine nu se vedeau defel, probabil erau bine ascunse în dulap. Portofelul, blocnotesul sau orice flecuşteţe personale lipseau cu desăvârşire de pe masă. Singurele hârtii din încăpere păreau să fie cele din dosarul pe care-l purta la subțioară maiorul.

Securistul deschise fereastra şi se aşeză posomorât cu spatele la ea. Era partea mesei destinată, în mod obişnuit, anchetatorului. Căpitanul îşi aruncă pe spătar haina şi se lăsă să cadă în fotoliul celălalt.

— Te deranjează cumva aranjamentul? se interesă amabil Măgdici.

Protopopescu clătină din cap. Nu era cazul să fie chiar aşa de transparent, să dea de înţeles că începuse să sufere de mania persecuţiei.

— Nu, spuse. De ce?

Maiorul rânji şi bătu uşor cu degetele de la mâna stângă în dosarul subţirel. Protopopescu se aplecă instinctiv înainte, dar securistul nu-l deschise. În schimb, îşi aprinse o ţigară şi-i întinse pachetul căpitanului. De data asta, Protopopescu refuză.

— Ei bine, zise Măgdici, să luăm taurul de coarne. Întâi, pozele!

Deschise dosarul şi împinse spre Protopopescu hârtiile de deasupra. Căpitanul zăbovi doar o secundă înainte să le apuce. Ceva îi spunea că, odată ce vedea prima poză, nu mai era cale de întoarcere. Se autoapostrofă imediat. Sigur că nu era cale de întoarcere! Primise o misiune şi nu putea decât să o îndeplinească. Era militar, nu o babă speriată de drobul de sare. Întoarse smucit pozele spre el şi îşi ţinu respiraţia cât le răsfoi. Da, capul lui Vlasiu fusese transformat în terci, iar palmele îi erau arse. În rest, singurul amănunt important

era faptul că nu fusese găsită vreo armă lângă cadavru. Dar oricum căpitanul n-ar fi marşat pe ipoteza unei sinucideri.

— Lista cu lucrurile găsite asupra lui? porni Protopopescu şirul întrebărilor cu cea mai puţin periculoasă.

Măgdici strânse uşor din buze.

— Avea în buzunar cincizeci de lei, o batistă, un bilet de tramvai, o carte… de joc, un carneţel şi o carioca.

Protopopescu împinse pozele înapoi spre securist. Pauza nu trecuse neremarcată, dar oricum acel punct de pe listă nu se încadra în peisaj.

— O carte de joc? A… nu vreau să par lipsit de respect, dar căpitanul Vlasiu era cumva un împătimit al pokerului?

— Nu, nu! De fapt, m-am exprimat confuz. Nu era o carte obişnuită de joc.

Căpitanul se încruntă.

— Adică?

— Era Turnul. Îţi spune ceva asta?

Confuzia lui Protopopescu sporea.

— Mă tem că nu.

— Am să simplific lucrurile, bine? Turnul e o carte de tarot. Tarotul e un set de cărţi folosit în general pentru… ghicirea viitorului. Pui o întrebare şi scoţi din pachet una sau mai multe cărţi. Fiecare înseamnă ceva diferit, iar din felul cum sunt combinate ar trebui să primeşti răspunsul la întrebarea ta. În Occident, tarotul, ocultismul în general, sunt în mare vogă.

Protopopescu urmărea explicaţii maiorului cu un sentiment de neîncredere crescândă. Una era să joci şi să câştigi o sută de lei pe o chintă roială, şi alta să vorbeşti despre ghicirea viitorului în cărţi. Adică, vrăjitorie, obscurantism, superstiţie, o deviere clară de la linia socialismului ştiinţific pe care n-ar fi aşteptat-o în veci de la un securist. Doar cu sarcină, eventual.

— Căpitanul Vlasiu se infiltrase într-un… grup de ăsta? Avem la noi în oraş aşa ceva?

Măgdici oftă uşor.

— Ce am să-ţi spun de aici înainte, căpitane Protopopescu, e secret de stat. Nu trebuie dezvăluit nimănui, clar?

Privirea de gheaţă a lui Măgdici doar întărea ceea ce sugera revenirea la tonul oficial. Sufli o vorbă, şi te-ai ars mai rău decât dac-o împuşcai pe ştoarfă în cap!

— Am înţeles, tovarăşe maior! răspunse la fel de oficial Protopopescu.

— Bun. Vlasiu făcea parte dintr-o unitate specială, al cărei personal e împrăştiat în mai multe zone din ţară. Proiectul vizează studierea şi, fireşte, folosirea anumitor… tehnici aşa numit oculte în munca de informaţii. Vlasiu era specialist în tarot.

Protopopescu se holbă câteva clipe la securist, redus la tăcere. Era pe jumătate convins că acesta glumeşte.

— Specialist, repetă, în tarot.

— Exact! spuse sec Măgdici. Aşadar, Turnul îi aparţinea. De ce avea tocmai acea carte asupra sa, nu ştim. Sunt câteva zeci, în fond. Nici de ce s-a dus la vilă. Teoretic, n-ar fi trebuit să ştie despre existenţa ei. La ora crimei, ar fi trebuit să fie în patul lui. Sau al unei gagici.

Colocvialismul îl făcu pe Protopopescu să tresară. Făcu un efort să se întoarcă la rutina anchetei.

— Uşa a fost forţată?

— Aparent, nu. Dar toţi ofiţerii noştri ştiu cum să deschidă o yală fără să lase urme. După cum nu putem deocamdată exclude nici ideea că a făcut rost de o cheie. Colegii explorează posibilitatea asta.

Protopopescu simţi că-l trece un fior şi mută conversaţia spre alt subiect.

— Cum funcţionează chestia asta cu tarotul? întrebă.

Tăcerea lui Măgdici îl făcu să-şi justifice întrebarea.

— Adică, Vlasiu îşi programa… ghicitul? Avea nevoie neapărat de cărţi? Lucra după un program, la sediu? Sau ideile îi veneau spontan, acasă, în tramvai, la piaţă?

Măgdici surâse în doi peri.

— Nu, lucra într-o cameră specială, care să elimine… interferenţele. Făcea rapoarte, care ajungeau unde trebuie. Nu colabora cu nimeni, dar… şedinţele erau filmate.

— Din câte ştiţi, i s-a întâmplat să piardă controlul în timpul şedinţelor?

— Nu! Ultimul lui raport nu ridica niciun semnal de alarmă. Alte amănunte privind metoda şi rezultatele lui nu-ţi pot da.

Pentru prima oară, frustrarea se văzu clar pe chipul lui Măgdici, iar Protopopescu ştiu că-i ascundea un amănunt important. Se prefăcu însă că nu observase nimic.

— Cea mai logică variantă e că mesajul are legătură cu ce i s-a întâmplat… Ei vin. Putea fi vorba despre un pericol, pe care l-a… prevăzut?

Măgdici încuviinţă din cap, după o ezitare minusculă. Protopopescu enunţă doar una dintre cele două variante care-i treceau prin minte.

— O grupare criminală, care să-l fi eliminat?

Din nou, Măgdici îşi permise o pauză.

— Ar fi raportat-o imediat. Şi chiar dacă nu apuca, o grupare ai cărei membri să-l fi urmărit pe Vlasiu până la o casă conspirativă despre care ştie o mână de oameni? Să-l fi ucis abia după ce l-au lăsat să umple uşa de la baie cu mesaje?

Protopopescu se dădu bătut.

— Ai dreptate, nu se leagă! Atunci, Turnul ăsta…

Măgdici scoase o altă fotografie din dosar. Cartea era surprinzător de curată, după carnagiul din toaletă. Protopopescu se holbă la imaginea turnului lovit de fulger şi a siluetelor ce cădeau spre moarte, pe un fundal de tăciune extrem de potrivit. Sensul cărţii nu era greu de bănuit, dar căpitanul preferă să se asigure.

— Şi înseamnă…

— Dezastru, în principal.

— Pentru cine? murmură Protopopescu. Îşi putea prevedea Vlasiu propriul sfârşit, sau doar evenimente externe?

— Da, deşi nu i se cerea să facă etalări despre sine. Vlasiu era însă cel mai talentat dintre toţi, iar tarotul… în fine, n-avem cum şti ce-i arătaseră cărţile. Nu mă întrebi cine a găsit cadavrul?

— Un lucrător de la Departamentul Securităţii, presupun, ridică din umeri Protopopescu.

— Da, colonelul Mihai. Desigur, ce căuta la vilă e secret. Ce-ţi pot spune e că nu mai fusese pe acolo de o lună şi nu a remarcat schimbări, în afară de…

Răspunsul îl făcu pe căpitan să tresară. Nu ascunderea unei alte informaţii îl mira, ci funcţia celui care dăduse peste mort. Nici prin cap nu i-ar fi trecut că un ditamai baştanul mai făcea muncă de teren. Nici nu se obosi să întrebe dacă putea discuta cu colonelul.

— Aha, mormăi. Vecinii?

— Nu-l zăriseră pe Vlasiu, în noaptea asta n-au văzut şi n-au auzit nimic suspect.

— Un foc de armă de asemenea calibru? spuse neîncrezător Protopopescu şi revelaţia îl podidi cu întârziere. Dar stai, n-am văzut nici…

— Urmă de glonţ în perete, da! Nici fragmente la locul crimei sau în cadavru. Criminaliştii încă încearcă să-şi dea seama cu ce s-a tras, darămite dacă avea amortizor. Crima s-a petrecut în jur de patru şi jumătate. Cei mai mulţi dormeau duşi atunci. Din câte am înţeles, e un cartier cu mulţi moşnegi şi oameni subţiri – avocaţi, doctori, profesori. Ţin la somnul lor.

Securistul se lăsă pe spate în fotoliu şi-şi frecă uşor tâmplele. Oboseala şi iritarea începeau să se adune în jurul creştetului său, ca o aureolă întunecată. Telefonul orăcăi scurt, ca o broască a cărei siestă a fost deranjată, iar Măgdici apucă în scârbă receptorul.

— Măgdici, mârâi, ascult!

Protopopescu se întinse după sticla de apă minerală şi, fără să mai ceară voie, îşi umplu un pahar surprinzător de curat. Cu ochii la reproducerea după Tonitza de pe perete, un buchet de maci, înghiţi apa în reprize. Din câte îşi dădea seama, Măgdici primea un nou raport şi se încrunta tot mai tare.

— Aduceţi-o sus, ce mai aşteptaţi!

Maiorul trânti duşmănos receptorul.

— Vlasiu are o singură rudă în viaţă, zise, fixând sticla pe jumătate goală, bunica maternă. Părinţii i-au murit într-un accident de maşină când împlinise 17 ani. Era plecată la băi, la Slănic. E la recepţie şi încă nu ştie că Vlasiu a murit, i-au spus doar că a fost rănit. Are probleme cu inima. Nu vrem să facă un infarct înainte să vorbim cu ea.

— Minunat! mormăi Protopopescu. Cine-i vioara întâi?

— Eu, răspunse Măgdici. Mă cunoaşte.

Protopopescu tresări. Baba îl putea şti pe securist doar prin Vlasiu, ceea ce ridica multe semne de întrebare în privinţa obiectivităţii maiorului. Dar Protopopescu îşi muşcă limba şi păstră o tăcere prudentă câtă vreme Măgdici golea sticla în alt pahar. Un ciocănit scurt în uşă risipi ceva din încordarea care se instalase tiptil în cameră.

— Intră! spuse Măgdici şi se ridică sprinten.

În cameră pătrunse bătrâna. Avea un aer fragil şi anacronic, cu pălăriuţa ei bleu de paie aşezată strâmb şi mănuşile albe, de plasă, acoperind degete tremurătoare ce strângeau o poşetă cu baierele uşor roase.

— Domnu Andrei! exclamă femeia, cu o evidentă uşurare.

Măgdici se apropie de ea şi-i sărută mâna.

— Doamna Nadia, spuse, nu ne-am mai văzut de ceva vreme… Îmi pare rău că ne reîntâlnim tocmai în condiţiile astea. Vă rog, aşezaţi-vă! Ştiu c-a fost un drum obositor şi-mi cer scuze pentru asta.

Bătrâna îşi păstră câteva clipe privirea de-un albastru oţelit fixată pe chipul lui Măgdici, iar Protopopescu îşi spuse că nu era chiar atât de slabă pe cât lăsa la

început impresia. În fine, Nadia oftă şi se lăsă condusă la scaunul de lângă căpitan. Instinctiv, acesta împinse paharul plin spre ea.

— Dumnealui e căpitanul Şerban Protopopescu, de la Miliţie, făcu prezentarea securistul. Mă va ajuta să aflu cine l-a atacat pe Gelu. Ştiu că vreţi să aflaţi mai multe despre… starea lui, dar am să vă cer îngăduinţa să vă pun întâi câteva întrebări. Nu va dura mult, promit.

Un scurt spasm de durere trecu peste chipul bătrânei şi Protopopescu îşi zise că bănuia deja adevărul, dar prefera să amâne momentul când îl va auzi.

— Cum vreţi, murmură cu glas spart Nadia.

— În ultima vreme, l-aţi văzut pe Gelu schimbat?

— Adică?

— Preocupat de ceva, speriat, furios?

Nadia clătină din cap, dar se opri.

— Are probleme cu somnul, cred.

— Probleme cu somnul, repetă Măgdici.

— Da. În ultima lună, dimineaţa, am găsit des multe mucuri de ţigară la bucătărie. Acolo fumează, cu fereastra deschisă. Şi bea mai mult sifon. Câte unul pe zi. De la căldură, cred…

Căpitanul nu şi-ar fi pus solda pariu pentru asta, dar nu încercă să intervină. Nadia însă nu terminase.

— E băiat aşa de bun, mereu se gândeşte să nu-mi fac probleme! Înainte să plec la băi, cum fac în fiecare an, eram în tren, îmi urcase bagajele… Nu duc mult, dar oricum… L-am îndemnat să nu se surmeneze, tot muncă, muncă, muncă, să mai iasă şi el la un suc cu vecina de la doi, că-i fată drăguţă. Mi-a zis că n-are timp, trebuie să se pregătească pentru ei, că vin.

Protopopescu se uită scurt la Măgdici. Paloarea chipului maiorului îi spuse că nu era singurul încercat de-un fior pe şira spinării.

— Ei, cine? zise rar Măgdici.

— Păi, inspecţia de la Bucureşti… Întâi m-am îngrijorat, dar a râs că el pică mereu în picioare, ca un cotoi, m-a pupat şi a coborât. Poate, dacă…

— Nu, doamna Nadia! o întrerupse înverşunat Măgdici. N-aveaţi cum schimba nimic.

Faţa bătrânei se boţi deodată, iar trupul i se strânse de parcă ar fi început cineva să scoată aerul din el.

— A murit, nu-i aşa? şopti.

Măgdici îşi strânse pumnii.

— Da, doamna Nadia, îmi pare rău. Eram superiorul lui. Trebuia să-mi dau seama că-i ceva în neregulă.

Protopopescu făcu un efort să nu sară de pe scaun. Măgdici era omul la care ajungeau rapoartele lui Vlasiu! Ce prost îl pusese tocmai pe el la cârma anchetei, când era în cel mai bun caz martor, dacă nu suspect?

— Ştiam eu! icni bătrâna şi începu să plângă cuminte, aproape fără sunete.

Cu gesturi blânde, Măgdici îi întinse paharul cu apă. Nadia sorbi rar, agăţându-se de maior ca un copil. Protopopescu urmări scena cu mintea hălăduind deja pe alte coclauri. Aşadar, Vlasiu rumega de o săptămână cuvintele acelea ciudate. Şi, la oricine s-ar fi referit, sigur nu era vorba despre o inspecţie.

Îşi ţinu însă gura până când Măgdici o dădu pe Nadia în grija unui ins cu faţă prelungă, cabalină, cerându-i să o ducă imediat la Spitalul Militar pentru control şi câteva zile de refacere. Când uşa se închise în urma siluetei deodată gârbovite a bătrânei şi a însoţitorului ei zelos, căpitanul nu se putu opri totuşi să-l fixeze tăios pe securist. Măgdici surâse strâmb.

— Ei bine, spune-o, Şerban!

— Ce anume, Andrei? mârâi căpitanul.

— Ţi-am ascuns o informaţie nu importantă, ci crucială pentru anchetă. Da, eram superiorul lui Vlasiu! La mine ajungeau rapoartele. Ce înseamnă asta? Ori am dovedit o neglijenţă crasă, ratând o problemă majoră, care data măcar de o săptămână, ori sunt amestecat cumva în moartea lui şi te folosesc drept ţap ispăşitor pentru eşecul anchetei. În fond, cine-ar fi mai potrivit?

Protopopescu rămase cu gura căscată. Încet, îşi descheie cămaşa la guler şi rezistă cu greu imboldului de a-şi şterge fruntea asudată. Maiorul făcuse un rezumat foarte exact al raţionamentului său, iar acum îl privea drept în ochi, aşteptându-i reacţia. Să-l contrazică ar fi însemnat să pară tâmpit, să fie de acord cu el impunea acţiuni care nu se puteau termina decât într-un dezastru. Cu un oftat interior, căpitanul ridică din umeri. În fond, ce mai putea salva din cariera sa?

— Mda, mârâi, aşa-i. Deci, care-i varianta corectă?

Măgdici îşi permise un suspin.

— Prima. Dar, oricât m-aş învinui, mortul de la groapă nu se mai întoarce, iar eu voi rămâne obiectiv. Pentru cazul când totuşi asta nu-mi reuşeşte, ai să mă tragi de mânecă. Trebuie să aflăm cât mai repede cine l-a ucis şi de ce. Dacă şi alţii din grup…

Ideea unui pericol colectiv îl făcu pe Protopopescu să înghită în sec. Spera din toată inima că nu era aşa, fiindcă, după câte ştiau deocamdată, nu aveau nicio şansă să oprească şirul crimelor. El unul habar n-avea nici câte potenţiale alte victime existau. Şi nu-şi făcea iluzii că Măgdici i-ar fi spus. Îşi închipuia totuşi că restul ofiţerilor primiseră pază suplimentară. Măgidici vorbi din nou, ceva mai răguşit.

— Înainte să mă-ntrebi, eram la Bacău când s-a întâmplat.

— Acolo-i centrul de comandă?

— Nu, la Bucureşti.

Nu mai era nevoie ca securistul să repete refuzul de a oferi alte amănunte. Tonul sec spunea destule.

— Oricum, reluă Măgdici după o pauză, n-am fost singur. Dacă asta te linişteşte, pot aranja să discuţi cu…

— Nu, îl întrerupse Protopopescu, ar fi o pierdere de vreme!

Măgdici aprobă scurt din cap.

— Şi tot nu te-ar convinge! Dacă am fost atât de abil cât să ucid sub nasul colegilor ieşeni, îmi puteam asigura şi un alibi. Bine! Ce vrei să facem atunci?

— Mergem acasă la Vlasiu? Îmi închipui că apartamentul a fost cercetat, dar aş vrea să-l văd cu ochii mei. Şi mai e şi vecina asta… Ştiai de relaţia lor?

Măgdici se încruntă, ca de la o durere subită de măsea.

— Nu.

Protopopescu se abţinu să enunţe evidenţa. Pentru un coordonator de program secret, Măgdici nu făcuse o treabă prea bună. Aerul chinuit al maiorului îi spunea că-şi reproşa şi el asta.

Ieşiră împreună din camera dinspre tavanul căreia păreau să se coboare nori de furtună. Pe tot drumul până la maşină, căpitanul se abţinu de la orice remarcă, dar simţea mintea lui Măgdici reluând iarăşi şi iarăşi convorbirea cu Nadia, ca o moară umplută cu pelin. Bruscheţea cu care maiorul demară fu elocventă, dar când îi întâlni ochii în oglinda retrovizoare, erau reci ca două blocuri proaspăt tăiate dintr-un aisberg.

— Vlasiu stă în acelaşi cartier cu tine, remarcă inexpresiv Măgdici. Alexandru cel Bun. Dar în capătul dinspre pasarelă.

— I-auzi! Nu ţin minte să-l fi văzut vreodată.

Imediat ce rosti cuvintele, Protopopescu fu cuprins de un val e jenă. Suna ca şi cum s-ar fi dezvinovăţit. Ce dacă mortul locuise tot în Alexandru? Programul nebun al amândurora şi faptul că el se întorsese în bârlogul părinţilor, după opt ani de căsnicie, erau suficiente motive ca să nu dea ochii unul cu altul. Şi, chiar să li se fi încrucişat drumurile la piaţă ori la o alimentara, Vlasiu ar fi fost doar un chip ca oricare altul, destul de uşor de uitat. Imaginea cadavrului rămas fără cap, în schimb, era cu adevărat memorabilă. Un spasm în stomac îl făcu să îndepărteze imaginea, iar un nou puseu de inexplicabilă teroare îl făcu să închidă ochii şi să se lase pe spate.

— Ce-i? întrebă securistul.

— O migrenă, minţi şuierat căpitanul. Îmi trece îndată.

Senzaţia că avea să-i cadă cerul drept în creştet, bubuitul inimii forţate ca la maraton şi ţiuitul din urechi încetară după o vreme, la fel de brusc precum începuseră. Protopopescu inspiră din rărunchi şi deschise ochii. Urcau pe pasarelă.

— Da, murmură Măgdici, Diavolul lucrează în cele mai ciudate feluri. Ţi-ai revenit?

— Diavolul? repetă destul de ascuţit Protopopescu, ignorând nepoliticos întrebarea.

Măgdici tresări şi căpitanul înţelese că-i vorbise fără să-şi dea seama.

— O, nu dracul lui Ivan Turbincă, altă carte de tarot, spuse securistul, apoi făcu o pauză lungă. Îmi iese des în ultima vreme.

Protopopescu se holbă la maior, oscilând între curiozitate şi teamă neîncrezătoare, ca un copil uitat de părinţi printre cuştile leilor.

— Şi tu te ocupi de… ghicit?

— Se numesc etalări, rânji maiorul, pentru prima oară ceva mai destins. E normal ca rapoartele să ajungă la cineva care se pricepe la divinaţie, nu? Ale mele nu sunt însă… oficiale.

Atunci ce mama dracului erau? Distracţie? Protopopescu nu lăsă gândul să ajungă la buze. Pe nepusă masă, motorul maşinii începu să se opintească, deşi panta nu era atât de abruptă.

— Ce pizda mă-sii? înjură securistul şi într-o fracţiune de secundă toate o luară razna.

O perdea de lumină albastră, ivită din nimic, coborî pe drum, iute şi implacabil ca lama unei securi, chiar în faţa Daciei. Botul maşinii se înfipse în ea, fără să întâmpine rezistenţă. Măgdici puse frână, motorul tuşi astmatic şi tăcu, însă Dacia continuă să înainteze, ca un submarin prin adâncurile Triunghiului Bermudelor. Timpul se dilată şi căpitanul văzu cum figura securistului devine doar o imagine de radiografie, apoi dispare, se topeşte în perdeaua albastră ce-i despărţea de normalitatea traficului leneş de duminică.

— Ce? scânci căpitanul. Unde…?

Din instinct, se repezi spre volan, dar nu-l atinse. Ceva, cineva lua locul şoferului. Întâi o figură bidimensională, dar care căpăta profunzime, carne, la fel de iute cum se redusese Măgdici la o caricatură şi apoi la… nimic. Protopopescu rămase ţeapăn, chircit ca o statuie de la rebuturi, holbându-se la blonda despuiată, care folosea un urcior de lut ca să-şi acopere doar aproximativ

ruşinica. Odată ce lumina sinilie dispăru, individa îşi scutură pletele, împrăştiind o ploaie de steluţe aurii.

— Cuuum? strigă Protopopescu. Unde-i…. Cine… Ce pizda mă-sii…?

— Ei, stimate domn! spuse sentenţios nudista. Nu suntem la… piaţă!

Mda, româna nu era limba ei maternă, dar asta era ultima grijă a căpitanului. Unde dispăruse securistul? Cum avea să le explice superiorilor înlocuirea ofiţerului de către o tipesă lipsită de morală, acte de identitate şi de cea mai măruntă piesă de vestimentaţie? Se şi auzea bolmojind despre o lumină albastră şi evaporarea lui Măgdici. În vreme ce mintea i se zbuciuma ca un hoţ luat la poceală, buzele uscate deodată aruncară prima replică, total nepotrivită.

— Ce domn? Tovarăşul căpitan Protopopescu, de la Miliţie. Suntem în Republica Socialistă România, nu pe…

Vocea i se stinse. Declinarea calităţii oficiale îl scoase din starea de negare, amintindu-i de ce, şi mai ales cu cine, îşi începuse drumul spre cartierul Alexandru cel Bun. Parcă trecuse o eternitate de la dispariţia maiorului, dar ceasul îi spunea că nu se scurseseră mai mult de treizeci de secunde. O atinse şovăitor, cu vârful degetului, pe individă. Simţi pielea răcoroasă a antebraţului ei. Nu, nu visa. Măgdici dispăruse pe bune şi, nu se îndoia Protopopescu, împotriva voinţei sale. Pur şi simplu, o asemenea manevră era nu doar imorală, ci şi imposibilă, chiar şi cu resursele Securităţii. Mânată până atunci doar de inerţie, Dacia reîncepu deodată să toarcă ascultătoare, iar căpitanul uită pe moment de bizareria situaţiei şi se repezi la volan. Asta-i mai lipsea, să se buşească de autobuzul care se târâia în faţă, cu o femeie goală lângă el! Deja vedea feţele uluite ale câtorva bărbaţi, doi pionieri, şi ale unei bătrâne smochinite din spatele vehiculului. Baba mărunţea abitir din buze, bărbaţii se holbau, rânjind, iar pionierii îşi lipiseră nasurile şi cravatele de geam. Cât să fi avut, unşpe, doişpe ani? Probabil, nu mai văzuseră o femeie goală. Tipa le făcu uşurel din mână, deloc ruşinată de privirile lor.

— Căcat! murmură Protopopescu. Nu se poate aşa ceva!

— Limbajul! exclamă femeia. Nu aşa se vorbeşte cu Steaua! Ai noroc c-am venit eu, şi sunt blajină.

Avea tupeu, ce-i drept! Nu numai că tot pe el îl trăgea de mânecă, în ciuda comportamentului ei pur şi simplu impardonabil, ci se şi proclama o stea. De

cinema, de estradă? Mai degrabă, de la Spitalul şapte. Ce-i drept, remarcă Protopopescu, nişte sâni foarte frumoşi şi, în general, arăta superb. Dar la capitolul morală stătea prost…

— Acoperă-te cu ceva, tovarăşă, ori lasă-te în jos, să nu te vadă lumea! zise apăsat. Ai căpiat? Mai mare ruşinea, stai în pielea goală şi mai faci şi semne copiilor! Nu suntem la nudişti aici, ci în mijlocul Iaşului! Vrei să te duc la secţie?

Era o ameninţare în dorul Lelii. Până nu se lămurea ce păţise Măgdici, nici prin cap nu-i trecea să dea raportul cuiva. Ar fi ajuns imediat într-o celulă. Totuşi, îşi păstră aerul ameninţător. Cu un aer de-a dreptul regal, tipa se prelinse în scaunul şoferului.

— O idee bună, să mergem undeva! Avem de vorbit serios.

Protopopescu răspunse cu un mârâit aflat la graniţa dintre iritare şi panică. Nu cumva căpiase chiar el, din cauza stresului? În fine, coborau de pe pasarelă, iar Protopopescu trase brusc de volan, cârmind pe prima stradă laterală. Parcă neregulamentar, în aşa fel încât maşina să fie mascată de un grup de tomberoane şi nişte salcâmi.

— Să nu te mişti! spuse şi ţâşni din Dacie, având grijă să smulgă cheia din contact.

Tipa nu dăduse impresia că ar fi ştiut să conducă, dar nici n-avea de gând să rişte să piardă şi maşina. Era tot ce-i mai rămăsese de la Măgdici. Se repezi la portbagaj, mânat de speranţa că va găsi măcar o pătură. Descoperi o geantă cu tot felul de schimburi. Măsură din ochi mormanul de haine. Străine, şi de vreo trei mărimi total diferite.

— Mda, cred că astea merg.

Înşfăcă un tricou şi o pereche de blugi şi se întoarse pe locul şoferului. Aruncă hainele individei, încercând să-şi recâştige calmul.

— Îmbracă-te!

Cucoana puse delicat urciorul pe bord.

— Dacă insişti…

— Insist! Ai făcut destul spectacol pentru o zi. Şi unde-i Măgdici?

Steaua râse cristalin şi-şi trase tricoul peste cap. Politicos, Protopopescu îşi feri privirea, dar rămase vigilent. Îşi dădu seama brusc că se gândise la ea ca la o femeie oarecare, luată în maşină pentru interogatoriu. Dar nu era aşa, nu? Steaua se…. materializase în Dacie, printr-un număr de magie care depăşea nu doar cunoştinţele căpitanului, ci tot ce credea el despre realitate. Şi, în fine, ştia şi cu cine semăna nudista.

— Ei vin, se trezi şoptind.

— Întocmai, încuviinţă Steaua. Am ştiut eu de ce te-am ales!

Protopopescu cedă nervos. O prinse de cot, înfigându-şi unghiile până la sânge în pielea ei catifelată.

— Unde-i Măgdici? Ce-ai făcut cu el?

Arsura fu violentă şi, cu un strigăt, căpitanul se desprinse de Steaua.

— Ajunge cu comportamentul ăsta de brută! exclamă femeia.

Cu palma pulsând de durere lipită de piept, Protopopescu o fixa. Chiar şi prin hainele de împrumut, Steaua strălucea albastru şi, pentru prima oară de când apăruse în maşină, ameninţător.

— Îmi pare rău, se auzi mormăind căpitanul. Eu…

Strălucirea dispăru, şi odată cu ea şi senzaţia de arsură. Steaua surâse iarăşi.

— Te-ai speriat. Şi eşti nedumerit. Nu-ţi face griji pentru prietenul tău. E dincolo, teafăr. Ce s-a întâmplat cu Vlasiu a fost un accident nefericit.

— Dincolo? scânci Șerban.

— Am să-ţi explic, dar luăm lucrurile pe rând. E mai simplu aşa.

— Pe rând…

Repeta papagaliceşte cuvintele ei, dar pur şi simplu nu putea face altceva. Blonda înconjură cu privirea strada, căutând parcă un detaliu familiar, apoi se destinse.

— Avem încă timp.

— Timp? mormăi prosteşte căpitanul.

— Să schimbăm ceva. N-ai vrea să moară milioane de oameni, nu?

Căpitanul n-ar fi crezut că mai e posibil să fie surprins de ceva în dimineaţa aia nebună, dar se dovedi că se înşelase. Tresări, prea şocat pentru orice replică.

— Aşadar, spuse Steaua, uite cum stau lucrurile. Nu suntem doar simple cărţi de tarot. Adică, în lumea asta, suntem. Dar în planul celest, noi existăm. Fiecare personaj de pe bucăţica de carton e un spirit real. Legat de anumiţi oameni.

— Aha, zise total tembel Şerban.

Steaua îl privi cu o urmă de îndoială, dar decise că s-a făcut înţeleasă.

— Se spune că tarotul aruncă o privire în viitor. Pentru noi, nu există doar un viitor, iar timpul nu merge liniar. Trecutul, prezentul şi viitorul multiplu coexistă, iar noi… cârmim lucrurile în direcţia potrivită.

— Cine stabileşte ce e potrivit? se auzi vorbind căpitanul. Şi pentru cine?

Steaua oftă.

— O întrebare foarte bună! Jocul însuşi e…. Dar nu, sunt taine prea mari pentru a fi dezvăluite cuiva. Tot ce trebuie să ştii e că există prea multe posibilităţi ca milioane de oameni să moară, începând din decembrie.

— De ce? zise Protopopescu.

După panica iniţială, era uimit să constate cât de tare îl prindea discuţia.

— Fiindcă o revoltă populară va porni la Iaşi. Asta nu doar că ne-ar putea ucide şi pe noi, dar ar destabiliza jocul.

Căpitanul se holbă neîncrezător la Steaua. Palmele îi transpiraseră instantaneu.

— O… revoltă… populară? spuse rar. Adică?

– Păi, aşa se numeşte, nu? Când oamenii ies în stradă? Cer schimbarea… regimului? Libertate?

Protopopescu rămăsese, din nou, fără cuvinte. Însăşi ideea i se părea absurdă, dar pe de altă parte, tocmai văzuse o nudistă întrupându-se din neant. Totuşi, simţea nevoie să găsească toate cusururile acelui scenariu nebunesc.

— Ce prostie! Cine-ar ieşi în stradă împotriva tovarăşului? Şi încă în Iaşi?

— Ai fi surprins de cât de puţin e nevoie pentru a porni o baie de sânge!

— Chiar dac-ar ieşi câţiva nebuni, i-ar lua cu dubele, şi gata! pufni Protopopescu. Milioane de morţi? De unde?

— Va fi începutul Celui de-al treilea război mondial.

Siguranţa absolută a Stelei îl descumpăni doar pentru o secundă pe căpitan.

— Pleacă de-aici! Vrei să spui că… revolta va avea succes?

— La Iaşi? Ai spus-o chiar tu, nu. Doar îl va întări şi, totodată, speria pe Ceauşescu. În câteva zile, va obţine dovezi că-i amestecată şi mâna ruşilor. Nu numai că va vorbi despre anularea tratatului de la Varşovia, ci va trece la fapte. Marele război pentru recâştigarea Basarabiei şi victoria comunismului.

Protopopescu simţi un fior pe şira spinării, dar clătină, cu o ultimă urmă de încăpăţânare, din cap.

— Tovarăşul nu-i nebun, să-i atace pe ruşi. Una-i să nu intri în Cehoslovacia, şi alta… Cine l-ar susţine? Americanii? E-o prostie!

— E pe punctul să producă prima bombă atomică, ştii? Cel mai bine păzit secret de stat… Se va întâmpla pe 31 decembrie. La Măgurele se lucrează în draci.

Asta schimba datele problemei şi căpitanul se lăsă moale în fotoliu.

— O, nu! gemu Protopopescu. Nu se poate!

— Mă tem că da.

— Şi ce vrei? scrâşni. Să opresc revolta? Să-i găsesc pe oamenii ăia şi să-i arestez pentru… furturi inventate?

— O, nu tu. Măgdici primeşte lista conspiratorilor. Şi-o va aminti, când va fi cazul.

Căpitanul izbi cu pumnul în bord.

— Zău? Şi atunci de la mine ce mama mă-sii vreţi?

Steaua surâse aproape a scuză.

— Vezi tu, e la fel de rău şi dacă nu-i nicio revoluţie. Moare Ceauşescu, rămâne nevastă-sa şi o ia razna… Doar că trebuie să pornească de la Timişoara. Şi tu vei ocupa de asta.

După cum îi bătea inima, Protopopescu îşi spuse că era în pragul unui infarct.

— Eu? bâigui căpitanul. Cum?

— E timpul să plec, dar ţinem legătura, spuse dulce Steaua şi, pe nepusă masă, îl sărută pe obrazul stâng. Bine c-am căzut de acord!

Avea buze reci şi umede, dar straniu de plăcute. Se evaporă la fel uşor cum apăruse, luându-şi şi urciorul, iar Măgdici ateriză din neant pe locul şoferului, cu freza şi hainele ca scoase din cutie. Icnind sfârşit, căpitanul închise ochii, cuprins de speranţă bezmetică. Poate delirase.

— Ei, Şerban, ţi-ai revenit? auzi glasul maiorului.

Clipi şi întâlni privirea doar o idee îngrijorată a securistului. În niciun caz Măgdici nu arăta ca un ins răpit de personaje de pe cărţile de tarot, transportat într-un plan astral şi pus la curent cu evoluţia istoriei mondiale. De fapt, părea mai degrabă enervat de întârziere.

— Aaaa, da, spuse şovăitor Protopopescu. Am ameţit, cred.

— Ei, se mai întâmplă. Cărţile pot avea şi efectul ăsta. Urcăm, nu?

Căpitanul dădu din cap, strângând cu încăpăţânare din buze. Pur şi simplu, nu ştia ce întrebare să pună ca să nu pară nebun. Îl tot studia pe maior, dar părea neschimbat. Oare… ceilalţi îi umblaseră la amintiri? Sau totul fusese cu adevărat o nălucire? O vizită la Spitalul Socola i se părea, în clipa aia, o perspectivă la fel de plăcută ca un sejur la Neptun, în vila de protocol.

Măgdici ieşi primul din Dacie, iar Protopopescu îl urmă supus până la blocul cel mai apropiat şi, pe scări, la etajul doi. De după singura uşă fără plăcuţă cu numele, telefonul suna strident.

— Ia să vedem? spuse Măgdici şi descuie smucit.

Căpitanul rămase pe hol, rezemat de perete. Începeau să i se înmoaie genunchii, avea palpitaţii şi se temea să nu leşine, ca o fetişcană la primul sărut.

Auzea doar vag mormăielile securistului. Respiră tremurat de câteva ori, impunându-şi să-şi păstreze calmul. Aproape reuşise, când Măgdici puse receptorul în furcă. Securistul avea un aer total debusolat.

— Legistul a terminat. A înaintat raportul şi mie, şi la Bucureşti. Vlasiu a făcut azi dimineaţă şi un infarct, şi un accident vascular. Nu e exclusă ipoteza ca să-i fi… explodat capul. Nu mă întreba mai multe, nici eu nu pricep cum e posibil aşa ceva. Bucureştiul a decis să oprim ancheta. Moarte naturală.

— A? Zise sfârşit Protopopescu.

— Mda, spuse la fel de mohorât Măgdici, mă voi întoarce în capitală. Cred că nu trebuie să atrag atenţia asupra necesităţii păstrării secretului…

— Crede-mă, tovarăşe maior, exclamă Protopopescu, dac-aş putea, aş şi uita că ne-am întâlnit, darămite să pomenesc cuiva despre asta!

Securistul îl studie cu un aer foarte serios, apoi aprobă din cap, ca un cioclu mulţumit de alegerea clientului.

— Bun! Ştii ce m-am gândit? Poate, ai vrea să te transferi. Îţi spun direct, nu-i o măsură de precauţie sau o pedeapsă. Aş avea grijă ca… păcatele să nu te urmărească. Ei, ce zici?

Un junghi ascuţit trecu prin stomacul căpitanului. Nu trebuia să i-o spună nimeni.

— Şi aşa încep lucrurile, mormăi.

— Întocmai! Un nou început. Ce preferi, Arad, Cluj sau Timişoara?

Căpitanul îşi reţinu un ultim geamăt. N-avea rost să se opună Stelei.

— Timişoara, spuse încet.

— Timişoara să fie! Am senzaţia că te aşteaptă vremuri interesante. Cine ştie, poate mai ţinem legătura… Te descurci singur, nu? Mai trebuie să arunc o privire pe aici.

Protopopescu surâse strâmb. Şi-ar fi pus mâna pe butuc că pe toţi românii îi aşteptau vremuri interesante şi-şi simţea nu doar mintea, ci şi buzunarul drept de la costum mai plin. Strânse încet mâna securistului şi ieşi cu pas aproape sigur.

Nu avea nevoie să se uite în buzunar ca să ştie ce trăgea aşa greu. Un pachet nou-nouţ de cărţi de tarot.

Maris Anselmo
(de Florin Giurcă)

Căsuța mea, pe care-am moștenit-o de la părinți, și-n care locuiesc în timpul vacanțelor de vară, e ultima din uliță. Strada se pierde pe nesimțite în nisipul alb al plajei, plin de cochilii sparte, în care tălpile desculțe se pot răni cu ușurință. Marea este aproape la doi pași, în timpul nopții valurile se-aud din dormitor ca un fundal sonor continuu. La vreo cinci sute de metri înspre larg un dig creează o stavilă în calea erodării plajei. Curenții dintre dig și țărm sunt foarte iuți, făcând înotul un sport periculos. Pescarii cunosc însă ca-n palmă aceste capcane mortale ale mării, și chiar și noaptea, cu un felinar în mână, ei dezleagă barca de la mal și se îndreaptă către larg. Curând, din barca lor o luminiță slabă doar mai pâlpâie în depărtare, intermitent acoperită sub orizont de valuri. Spre dimineață, dacă au noroc, se-ntorc cu bărcile lor pline de scrumbii, cambulă și calcan.

— Ooo, zice Pascal râzând, ce bine te-ai echipat, dragă Adelaide! Am adus cu mine toate cele necesare, o să pregătim o masă pe cinste! Maris de-abia așteaptă să-și intre-n funcțiune.

— De azi încolo nu mă mai cheamă Adelaide, așa să știi, numele meu e Wolf. Aida Wolf. Nu vreau să mai aud de vechiul nume.

— Prea bine, prințesa mea! Așa o să te strigăm, Aida Wolf.

Prietenul meu belgian este întruchiparea fidelă a bonomului detectiv Poirot, în ceea ce privește manierele, curtoazia, sau pedanteria cu care se îmbracă, exceptând faptul că e roșcat, nu brunet, și că nu poartă mustață, având tenul spân și pistruiat. Imperturbabil și bine dispus întotdeauna, monsieur Pascal este în același timp o gazdă desăvârșită. În bucătăria lui găsești cele mai rare și prețioase mirodenii: șofran și curry indian, curcuma și ghimbir sau duca și harissa, și multe alele de care n-am mai auzit. Pascal își onorează invitații cu feluri de mâncare exotice gătite de el singur, servite în vase vechi de porțelan, alături de vinul asortat. Pe pereții micului dar elegantului său salon Regence poți admira

uleiuri şi acuarele, iar la cafea eşti delectat cu Schubert interpretat de gazdă la clavecinul veritabil, recent restaurat. Eu sunt mai degrabă atras de nonconformistul şi uşor parodicul gen muzical numit gothic rock, dar ştiu să apreciez şi o bucată clasică, interpretată live.

Ceea ce este uimitor este faptul că monsieur Pascal şi-a înjghebat această mică oază cu parfum aristocratic într-un fost grajd aflat la marginea unui sat vrâncean. Plecat din ţara sa natală prin anii ’90, mânat de spiritul de aventură, după ce a făcut mai multe mici afaceri cu haine vechi prin răsăritul Europei, învăţând româna şi greaca, a ales în final să-şi împartă timpul între fieful său moldovenesc şi o insulă grecească, unde stă iarna. Amator de muzică de operă, fan al lui Mozart, avid de socializare, Pascal e mai degrabă un om de lume, un umanist prin educaţie şi caracter. Prin maniera sa elegantă, directă şi prietenoasă, el şi-a făcut nenumăraţi prieteni fideli din rândul artiştilor, scriitorilor şi pictorilor.

Şi iată de ce: amicul Pascal îsi suflecă în marile sărbători de peste an mânecile, îşi pune şorţul la brâu şi se aşterne la treabă în bucătărie. Antreuri reci, sufleuri uşoare de praz cu sos caramel, supe-creme de ceapă cu crutoane, rulade cu ciuperci, raţă cu portocale, melci cu sos de usturoi şi stridii, tarte cu afine, pere trase în ciocolată, salată tzatziki, sorbet de gutui, banane flambate şi multe alte curiozităţi sunt preparate cu mâna lui, din ingrediente cumpărate de el din piaţă şi aduse la masă în platouri savant garnisite, în sunetul clavecinului bine temperat.

Gazdă generoasă fiind, Pascal nu are nici o reţinere în a se invita, la rândul lui, acasă la amicii săi. Aşa se face că, în urmă cu două săptămâni, pe la mijlocul lui august, am primit un telefon de la el, prin care mă anunţa că va sosi în vizită, şi nu singur:

— Roberto dragă, Adelaide e pe litoral, şi m-am gândit ce bine s-ar potrivi să facem împreună o mică petrecere la tine pe terasă. Eu mă ocup de toate: mâncare, băutură, distracţie, desert. În special desert, fiindcă Adelaide se topeşte după îngheţată. De altfel, Adelaide vine şi cu Maris, bucătăreasa ei, cred că-ţi mai aminteşti de ea, ai cunoscut-o anul trecut. În regulă?

Adelaide Lupaşco! Nu mi-a venit să cred! Celebra soprană va păşi pragul modestei mele case de la ţărmul mării! Diva care a strălucit pe marile scene în

roluri memorabile, de la Funeral Anthelm de Haydn la Zâna dimineţii din „Hansel şi Gretl” de Humperdink!

Sigur că mi-am amintit întâmplările acelea petrecute cu un an în urmă. Atunci, cu două săptămâni mai înainte de Crăciun, m-a sunat Pascal. Știam că iarna el stă mai mult prin Grecia, prin insule ferite de viscol și îngheț.

— Roberto, a zis el, ce faci, ești bine?

— Salut Pascal, merci de întrebare, sunt bine! Dar tu? Să nu spui că ești în țară!

— Ba da, sunt în România. Și eu sunt bine. Te-am sunat să-ți spun că Adelaide ține anul ăsta concertul de Crăciun la Opera din Brașov. În program vom asculta în premieră rock simfonic, cu orchestra Operei. Știind că ești fan, am rugat-o să-ți facă și ție o invitație.

— Pascal, e super! Așa e, rockul simfonic e pasiunea mea, dar din păcate am foarte rar ocazii să merg la trupe de-astea. Știi: gen Haggard, Therion sau Lake of Tears.

— Întocmai. Partea mai proastă ar fi distanța prea mare dintre Constanța și Brașov. Va trebui să înnoptăm pe undeva. M-am gândit însă la toate: am aranjat să ne cazăm la hanul Anselmo. Ai să vezi, e vorba de un fost castel medieval renovat și transformat în pensiune. Se află la Oituz, și este proprietatea unei prietene de-a Adelaidei, Marisia Anselmo.

La data și la ora stabilită mașina lui Pascal, un Mercedes off-road grena, a oprit în fața casei mele. Cu un mic bagaj în mână, constând în câteva lucruri de schimb, pijama și periuță de dinți, am urcat pe locul din dreapta șoferului, și, din vorbă în vorbă, nici n-am simțit cum trece timpul. Curând am ațipit, legănat ușor pe linia melodică a unor sonate renascentiste. Nu știu cât timp trecuse de la aria “La serva padrona” de Pergolesi, care-mi mai răsuna încă în minte, și pe acordurile căreia pesemne adormisem, când don Pasquale m-a trezit.

— Am ajuns, Robert, îmi pare rău că trebuie să te trezesc. Dar poate că o cină caldă și un pat moale vor compensa oboseala.

— Aha, déjà?

Când am coborât din mașină, am constatat în mod brutal că suntem la munte. M-am avântat în viscolul care îmi înțepa obrajii cu ace fine de gheață,

scuturate de pe crengile brazilor din jur, având neîntrerupt ochii țintă la ferestrele castelului, din care se revărsa o lumină caldă, îmbietoare. Din salonul de la parter se auzea o muzică de petrecere din folclorul local, un csardasz presupun. Cum aveam să aflu în curând, era un obicei ca sătenii să se adune la motel în nopțile de vineri și sâmbătă și să petreacă până aproape de ivirea zorilor.

— Marisia, bine te-am găsit! A zis Pascal. Ți-l prezint pe bunul meu prieten Robert. Sper că ai rezervat o cameră dublă pentru noi, altfel va trebui să dormim în seara asta afară, în mașină, ceea ce nu e prea grozav!

— Mai am o cameră, din fericire, zise patroana. S-a nimerit să fie o nuntă în noaptea asta, așa că mai am doar camera de deasupra salonului cel mare. Dacă o să vă deranjeze prea tare muzica, îmi pare rău, dar altceva mai bun nu am la ora asta.

— Nu face nimic, doamnă… am zis, cu gândul la castronul de gulaș cu sos de paprika și la așternuturile calde. Îmi pare bine, Robert mă numesc.

— Și mie. Marisia Anselmo e numele meu. I-am strâns mâna, clipă în care am simțit o căldură plăcută, moleșitoare, cum mă inundă de la tălpile picioarelor și până în vârfurile urechilor aproape degerate de la viscol. Semn bun, mi-am zis, gazda e primitoare. Am despachetat cele câteva lucruri în cameră și am coborât nerăbdători în restaurant, pentru cină. Într-adevăr, trei sferturi din local erau ocupate de un grup compact de petrecăreți, care cântau și se legănau cu halbele ridicate pe ritmurile orchestrei, în limba lor. Am ocupat o masă mai la o parte, cu vedere la meseni și la orchestră și am făcut comanda.

— Să știi că Maris e-o bucătăreasă excepțională, a zis Pascal. Gulaș și saramură de păstrăv, mai bune ca la ea, n-am mai mâncat în altă parte.

— Te cred, am încuviințat. Îmi plac bucătăresele blonde cu ochii verzi-albaștri, cu șorțulețul alb și poale garnisite cu dantelă. Și da, Maris arăta exact ca în imaginile publicitare pentru paprika: cosițe blonde ca aurul, ochi de smarald, fustiță albă cloche, cu șorțuleț și pieptar înflorat. Îmi aduc și acum aminte că m-am simțit ca străbătut de un curent electric în clipa în care ne-am încrucișat privirile.

— M-a curentat, am zis. Are ochi pătrunzători.

— E o fată care a trecut prin multe în viață, să știi. Acum se chinuie cu pensiunea asta, care nu-i prea aduce mari venituri. Se gândește să o vândă, că are credite restante mari la bancă.

— Criza asta, ce să-i faci! La toți ne este greu.

Pahar după pahar de vin roșu abia au răzbătut să stingă dogoarea gulașului picant. În cele din urmă, Maris a venit la masa noastră. Am remarcat doar zâmbetul ei profesional, căci nu mai puteam face față niciunei conversații, așa eram de amețit. Mă privea fix, cu ochii ei albaștri-verzui ca marea, limpede sclipind pe obrazul luminos și nu înțelegeam ce vrea să-mi spună.

— Vorbim mai târziu… vorbim mai târziu… am bâiguit, cu capul căzut în piept de somn. Cred că Pascal m-a urcat scările în cameră susținut pe după umeri, căci m-am trezit după un timp în pat. O căldură nefirească, dar plăcută și încă suportabilă mă învăluia.

Nu știu cât am zăcut așa în letargie; de undeva de prin pereți răzbăteau atenuat și intermitent alămurile orchestrei și lălăiturile mesenilor, iar din patul celălalt se auzeau încet sforăiturile lui Pascal. În această stare la marginea dintre somn și trezire am văzut instantaneu chipul Marisiei aplecat deasupra mea, fixându-mă cu ochii ei de linx. Am tresărit în pat și am dat să mă ridic în capul oaselor, dar ea mi-a pus degetul pe buze. Și-a deschis gura și a vrut să zică ceva, ba chiar aș putea să jur c-a zis ceva, dar nici un sunet nu a ajuns până la mine. Am făcut ochii mari.

— Ce vrei să spui? Nu înțeleg ce zici.

M-a apucat de mână și m-a tras ușor din pat. Nu-mi explic nici acum fenomenul fizic care s-a petrecut, dar smulgerea mea din pat a fost exact cum ai desprinde un magnet de pe ușa frigiderului. Eu n-am depus nici un efort, cu toate astea, în secunda următoare stăteam în picioare lângă ea. Așa, în pijama și cu picioarele goale cum eram, m-a tras de mână după ea pe hol, apoi pe scări în jos. În lobby-ul de la parter s-a oprit în fața ușii de la intrare, a scos o cheie din buzunar și-a răsucit-o în broască. Curentul puternic de aer care s-a iscat aproape că a dat ușa de perete. Am pășit cu precauție afară pe treptele de piatră ale terasei. Picioarele mi se afundau în stratul de zăpadă care măsura pe puțin 10-15 centimetri, dar senzație de frig nu simțeam deloc. Visez, mi-am zis. Marisia mergea cu-n pas înaintea mea, grăbit, paradoxal, fără să lase urme întipărite în zăpadă, neîncetat ținându-mă de mână. Aproape că alergam, de la un timp. Am

luat-o în sus pe culmea despădurită din spatele castelului, şi pe măsură ce ne depărtam, simţeam cum mă desprind şi eu din ce în ce mai mult de sol. Picioarele ei nu mai atingeau de mult zăpada: pluteam, zburam, din ce în ce mai iute. În câteva secunde eram deasupra brazilor cu cetina acoperită de omăt. Luna plină sticlea ca ochiul unui tău în vârf de munte, scăldând întreaga scenografie alpină în mercur strălucitor. Ce vis senzaţional, mi-am zis, aş vrea să nu se mai sfârşească. Ah, dacă aş avea acum o cameră de filmat, să pot arăta şi altora tot ce-am văzut eu!

Zburam ca două săgeţi îngemănate, cred că depăşiserăm deja viteza sunetului, după repeziciunea cu care peisajul se mistuia sub noi. În mod cu totul curios, geografia locurilor urma întocmai aspectul pe care m-aş fi aşteptat să-l văd. După ce crestele cele mai înalte ale Carpaţilor Orientali au fost lăsate în urmă, Podişul transilvan se întindea sub noi ca o enormă tipsie uşor vălurită. Acolo jos trebuia să fie, desigur, Târgu Secuiesc. Alături, ca la o aruncătură de băţ, nu putea fi decât Sfântu Gheorghe, căci pe lângă el, ceea ce se vedea şerpuind albastru era Oltul. În zare, spuzind aprins sub linia orizontului, către care ne îndreptam fulgerător, desigur era Braşovul. Ce feerie!

Nu cred să fi trecut mai mult de un sfert de oră, după percepţia asupra timpului pe care o păstram atunci, când am văzut de sus Braşovul. Am încetinit deasupra unei clădiri din centru, din câte îmi aduc aminte era hotelul Aro Palace. Ne-am apropiat de una din ferestre, care s-a dat subit în lături la apropierea noastră şi am aterizat în picioare înăuntrul camerei, pe covor. În patul dublu cineva dormea adânc, o femeie cu părul bogat şi negru, strălucitor, acoperindu-i faţa. La pieptul ei am zărit o superbă gemă verde, un smarald cât globul ocular de mare, montat într-o diademă stelată de platină cu douăsprezece colţuri. Nu ştiu cum am numărat colţurile, dar am ştiut instantaneu că douăsprezece sunt. Bijuteria aceea era legată în jurul gâtului femeii cu un lănţişor argintiu. Ne-am apropiat uşor de pat. Femeia a suspinat şi a voit să se întoarcă cu spatele la noi. În clipa aceea Maris a făcut un gest neaşteptat: a întins subit mâna dreaptă către medalion, vrând să i-l smulgă, dar degetele ei neputincioase ca un abur au pătruns în carnea femeii adormite, fără s-o rănească însă, aparent. Gestul ei, deşi halucinant, mi s-a părut atunci firesc şi natural, căci aşa-i în vise. Maris şi-a dus apoi mâna spre mine, şi, ca şi când ar fi furat de-adevăratelea medalionul, a schiţat intenţia de a mi-l strecura în buzunarul de la piept al pijamalei. Femeia adormită a tresărit prin somn şi şi-a deschis ochii larg, privind înspăimântată spre tavan. Cu o inexplicabilă intuiţie, şi-a dus iute mâinile la piept şi şi-a pipăit

bijuteria, asigurându-se că-i tot la locul ei. Maris, care nu m-a slăbit nici o clipă din mâna ei, m-a smucit deodată din umăr și amândoi am scăpat pe fereastra larg deschisă, care s-a închis singură în urma noastră.

Zborul înapoi adurat cam tot un sfert de oră, am lăsat Brașovul, Oltul, Sfântul Gheorghe și Târgul Secuiesc în urmă, apoi Carpații, și în sfârșit am ajuns la noi la han. Ușa de la intrare s-a dat în lături și picioarele mele au simțit podeaua dură și rece la atingere. Marisia m-a strâns tare de mână. S-a apropiat de mine și a încercat să-mi spună ceva la ureche, dar nici o șoaptă nu se auzea. Apoi, fără să-și miște buzele deloc, în capul meu au sunat cuvinte de ne-nțeles. Visul părea că nu se terminase.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, am zis.

— Eli… Eli…

— Nu înțeleg!

— Eli… eliberează-mă!

În cameră, Pascal încă mai dormea. O geană roz a sclipit spre răsărit, semn că zorii erau aproape. M-am întins în pat și m-am învelit cu pătura.

Într-un târziu, spre prânz, mi-am revenit cu greu. Pascal mă privea c-un zâmbet amuzat.

— Dar știu că te-ai dres, nu glumă, astă-seară, a zis râzând.

— Prea tare… am avut și un coșmar, ceva de groază. Se făcea că…

Am dus mâna atunci la buzunarul de la piept al pijamalei și un fior de gheață mi-a străbătut spinarea: capătul unui fir de păr negru și lucios se ițea în deschizătura buzunarului. Am tras și, înmărmurit de groază, am văzut în mâna mea un fir de păr lung de peste juma' de metru, negru, lucios, întocmai ca al femeii ce-am văzut-o în vis.

Cum aș putea deci să uit Crăciunul anului trecut? Cel puțin din aceste motive pe care le-am arătat mai sus, vizita mea la hanul Anselmo mi-a rămas profund întipărită în memorie. Acum am însă serioase îndoieli că faptele s-au petrecut întocmai precum le-am relatat. Cu timpul, memoria noastră începe să lucreze pe ascuns. Memoria-i un arhivar activ, ea face periodic curat pe rafturi și-n dulapuri, ea scutură de praf, tivește și cârpește vechi și uitate amintiri.

Astfel, acelea ni se par mereu interesante, proaspete și atractive. Pe cele frecventate des le spală și le revopsește. Tocmai de aceea am astăzi îndoieli. Am amânat pe termen nedefinit să trag vreo concluzie definitivă asupra acelui vis ciudat. Acum, când mă gândesc la el, nu mi se mai pare la fel de straniu ca atunci. Eram atunci cam exaltat, a mai fost și oboseala și cina copioasă, stropită din belșug cu vinul tare de Tokaj. Acum sunt înclinat să pun pe seama unei ciudate și inexplicabile mistificări produse de subconștientul meu asemănarea care m-a frapat dintre Adelaide, atunci când am văzut-o prima dată, în cabina ei, și femeia adormită din vis.

Protocolar și manierat cum îl știam, Pascal a făcut atunci un larg ocol prin centru și a cumpărat un buchet imens de trandafiri. M-a introdus apoi prin intermediul cunoștințelor sale în spatele scenei, în spațiul rezervat artiștilor. Ne aflam în fața cabinei Adelaidei și ne pregăteam să ciocănim la ușă, când, deodată, ușa s-a deschis subit și diva a apărut în fața noastră în toată splendoarea ei.

— Pascal! Te așteptam! Prezența ei acolo, în fața cabinei de machiaj era strălucitoare, o strălucire ce izvora din fiecare detaliu al persoanei sale. Părul întunecat ca noaptea, lucios și revărsat pe umeri până jos în talie, dinții de un alb impecabil, ca mărgăritarul, medalionul… medalionul acela… un smarald cât oul de potârniche, montat într-o diademă de platină, în doisprezece colțuri…ei bine, oare mai întâi să-l fi văzut în vis și apoi l-am văzut la gâtul ei? Sau invers?

Acum nu mai sunt la fel de sigur. Ba aș putea să jur că-i vorba de-o falsă amintire. Visele, dacă nu le notezi îndată ce te-ai trezit din somn, se distorsionează extrem de repede, și în curând se uită. E vorba deci după aceea de false amintiri.

Surpriza și emoția de a fi prezentat Adelaidei Lupașco au fost atât de intense, încât am rămas ca hipnotizat în tot timpul spectacolului ce a urmat. Muzica bună are însă de regulă un efect hipnotic asupra spectatorului, mai ales muzica metal-rock. Te atrage, te ține strâns și te duce unde vrea ea. De aceea, la concertele de gen, spectatorii se mișcă la unison, toți ca unul, parcă ar fi dirijați de undeva de sus și ridică ritmic mâinile cu degetul arătător îndreptat spre scenă. Sau către cer, aș zice eu. Concertul a fost un triumf, nimeni nu s-ar fi așteptat ca diva să se transforme peste noapte într-un adevărat star-rock.

— Pascal, m-ai dat gata! Adelaide Lupașco la mine-acasă!

— Stai liniștit, Adelaide e o persoană foarte modestă, nepretențioasă, nu e deloc cu nasul pe sus ca alte vedete.

— Dar… nu-s pregătit…

— Stai liniștit, nu ți-am spus că vine cu bucătăreasa ei? Facem noi totul, eu și cu Maris.

— Chiar voiam să te întreb: Maris e angajata Adelaidei acum? Știam că are o pensiune turistică. Hanul Anselmo nu era proprietatea Marisiei?

— Din păcate, nu mergea prea bine și a intrat în insolvență. Proprietatea era ipotecată, așa încât banca l-a scos la licitație.

— Îmi pare rău să aud asta. Am amintiri foarte plăcute de acolo.

— Ei, până la urmă, după a treia licitație, Adelaide l-a cumpărat la un sfert din prețul de pornire. Așa că Maris e practic tot acolo, doar că-i bucătăreasă, nu manager.

– Atunci, înseamnă că lucrurile s-au aranjat, cât de cât. În fine, mă bucur pentru ea. Veniți, abia aștept să ne-ntâlnim.

— Venim cu siguranță în weekendul viitor.

Nu puteam să mi-o închipui deloc pe Adelaide în postura de femeie de afaceri. Capitalismul naște în oameni o crispare, o răceală, o atrofiere a omeniei care este incompatibilă, în opinia mea, cu firea de artist. Am cunocut capitaliști care au întors spatele celor mai buni prieteni doar pentru un profit mai bun. Am cunoscut capitaliști care și-au lăsat cu sânge rece în uitare și în ruină rude și prieteni, dacă interesele financiare de moment așa cereau. Nu puteam să mi-o închipui absolut deloc pe soprana care pusese în vocea sa atâta patos și atâta înflăcărare, care a dat viață sub lumina reflectoarelor atâtor destine zbuciumate: Aida, Madame Butterfly, Traviata, nu puteam să mi-o închipui așadar semnând raportările trimestriale pentru ANAF. Nu, acele personaje nu ar putea trăi în acest ambient sufletesc, nu ar putea respira alături de calculele reci privind profitul, rata dobânzii și rentabilitatea. Dar poate că avea administrator, și eu o judec în mod nedrept.

Pascal m-a contrazis însă.

— Pensiunea merge foarte bine. Adelaide e foarte bun manager.

— Adevărat? Și cariera ei? Cum poate să fie în același timp și artistă și antreprenoare?

— E ciudat, așa este, dar Adelaide s-a schimbat extrem de mult de când n-ai mai văzut-o. De altfel, ea a reușit în ultimul an, nimeni nu știe cum, să cumpere mai multe proprietăți falimentate în zone de interes turistic.

Și într-adevăr, aproape că n-am recunoscut-o. Când motocicleta imensă a oprit în fața casei mele părintești, nici vorbă să-mi dau seama că tânăra aceea dezinvoltă din șa, ce amintea de Xena, prințesa razboinică, este una și aceeași persoană cu delicata Adelaide pe care-o cunoscusem eu pe scena Operei. Pe brațe – tatuaje cu dragoni, buzele "rujate" cu negru, pantaloni mulați din piele, accesorii de metal pe mâini și piept. O avalanșă de păr negru și lucios s-a revărsat pe spate, până la talie, când își scoase casca de pe cap. Pe piept îi strălucea bijuteria aceea din piatră verde, pe care o văzusem în urmă cu un an. S-a apropiat de mine, mi-a pasat în treacăt casca în brațe și a intrat în curte cu pași mari, fără să-mi adreseze nici un cuvânt. Cizmele ciocate o făceau și mai înaltă decât era. Ah, o cravașă îi mai lipsește, și tabloul ar fi complet, mi-am zis în sinea mea.

Adelaide s-a oprit cu mâinile în șold, bătând nervos din vârful bocancului în dreptul portierei lui Pascal, care sosise între timp. Am zărit prin geamul lunetei un munte de bagaje: oale de preparat mâncare, ustensile de bucătărie, mașina de înghețată, bețe de lansetă, rachete de tenis, barcă gonflabilă, corturi, costume de scafandru, toate puse claie peste grămadă până în tavan. Pe scaunul din dreapta al ML-ului stătea Marisia. Mi s-a părut puțin cam palidă, sau poate era doar efectul luminii puternice a după-amiezii.

Muntele de bagaje a fost mutat în scurt timp în mijlocul curții. Maris stătea cu capul în pământ, n-a scos nici o vorbă în tot acest răstimp. Își tot ferea obrazul stâng, pe care și-l ținea acoperit cu o șuviță din părul ei bogat, de-un blond auriu ca mierea proaspătă de tei. Am observat atunci, ușor intrigat, ce asemănare izbitoare există între culoarea smaraldului Adelaidei și ochii Marisiei. Același verde limpede și plin de tainice secrete ascunse în adânc, ca apele întunecate ale mării. Ah, cunosc culoarea asta! De câte ori n-am fost cu barca-n larg, la pescuit! Am căutat să-l iau deoparte pe Pascal, să-mi explice și mie natura relațiilor dintre cele două femei, care risca să devină explozivă, dar nu găseam deloc momentul potrivit. Aida, după noul său nume, se plimba mânioasă cu o biciușcă în mână de colo-colo și pufnea nemulțumită la orice greșeală a Marisiei. În cele din urmă, ca

să detensionez atmosfera, mi-am luat libertatea să fac o glumă. Poate cam deplasată în ochii Adelaidei.

— Delia! Ah, scuză-mă, Adela! Pot să-ți zic Adela, nu? Sau să-ți zic Adelina?

N-am apucat să savurez însă mica mea impertinență, căci Aida m-a șfichiuit deodată cu biciușca peste obraz. Lovitura, calculată milimetric, aproape că mi-a atins coada ochiului, și a fost extrem de dureroasă. Uluit, am căutat să mă apăr cumva, și, întorcându-mă cu spatele la ea, m-am sprijinit de mașina lui Pascal, ca să-mi revin. Spre surprinderea mea, Maris, cu un salt, s-a interpus între mine și vajnica atacatoare, ai cărei ochi încercănați cu umbre vineții scoteau scântei de furie.

Acum, când mă gândesc la această incredibilă întâmplare, înțeleg pe pielea mea ceea ce simte sălbăticiunea prinsă în capcana braconierului, când, fără putință de scăpare, orice zbatere e nu doar lipsită de izbândă, ci dimpotrivă provoacă noi dureri și pierdere de sânge și-aduce moartea mai aproape. Peste trei ore numai, înotam în larg, apropiindu-mă de dig, dar nu mai eram liber ca de obicei. Libertatea mi se părea un lucru atât de-îndepărtat și de străin, de parcă dintotdeauna am fost sclav, vândut și cumpărat pe-un preț străin. Cuțitul de cules scoici îl aveam legat de șold, alături de un coșuleț de papură. Nimic nu mai părea să fie ca înainte de-a o fi-întâlnit pe-Aida, prințesa întunericului.

— Tu, să-mi spui stăpână de acum! Numai atât vreau să aud: da, stăpână! Nu, stăpână! Așa să mi te adresezi de-acum. Aud? Cum spui?!

Nu puteam să fac nici o mișcare din cauza durerii. Simțeam ceva ca un tăciune aprins care mă arde-n cap. M-am uitat în reflexia oglinzii retrovizoare și am văzut urma loviturii, ca un zigzag însângerat ce cobora pe tâmplă, pe lângă coada ochiului. Am încercat să pipăi rana, dar durerea m-a făcut să mă aplec din mijloc, scoțând un geamăt. Am vrut să-l strig pe Pascal să-și ia nebuna de pe capul meu, dar buzele mele nu au putut să rostească absolut nimic.

— Da, stăpână, așa să spui, și ai să vezi că n-o să te mai doară.

— Ești nebună de legat, am vrut să zic, dar iarăși din gura mea nu a ieșit decât un geamăt neputincios.

— Zi: da, stăpână!

— Da, stăpână! Cuvintele acestea, rostite clar și fără echivoc , au avut darul să-mi ia durerea aproape instantaneu, spre marea mea stupoare. Am rămăs așa, îndoit din mijloc în fața ei, ca într-un fel de plecăciune supusă. Pascal, care căra bagajele în casă, a revenit râzând cu gura până la urechi.

— Roberto, Marisia, Aida, haideți să stabilim meniul. Eu zic ceva specific pescăresc, nu? Ce ziceți? Robert, de ce stai așa ghemuit? Să nu-mi spui că te-au apucat durerile de șale tocmai acum, când trebuie să cărăm bagajele în casă!

M-am ridicat cu greu, cu ochii țintă la medalionul Adelaidei. Simțeam în mod ciudat că energiile stranii ce emanau din el mă făceau să uit de umilința suferită, mă calmau și îmi dădeau putere să-mi revin în fire. M-am îndreptat spre grămada de bagaje și în trecere am simțit atingerea Marisiei pe mână, ca o mângâiere. Am evitat să o privesc, dar știam că era înlăcrimată.

Am încercat să nu mă mai gândesc la sinistra întâmplare în speranța că se va rezolva cumva de la sine, așa cum speri că o durere de măsea va înceta curând și pentru totdeauna. Poate trece cu o aspirină, poate cu o gură de apă, sau poate cu o bucățică de pâine. Amăgiri, desigur, dar speranța moare ultima. Câtă vreme nu mă gândeam la Adelaide și nu interferam cu ea, parcă durerea din tâmplă mă mai lăsa puțin în pace. De îndată însă ce imaginea ei îmi apărea în minte, asociată atunci cu sentimente de revoltă și de neputință, cărbuni încinși simțeam că ard pe capul meu.

— Pentru antreu eu m-am gândit la scoici , a zis Marisia. Cred că vom găsi din belșug pe digul care se vede în larg, ce ziceți? Tot trebuia să ieșim să facem o baie, mai pe seară.

— Bună idee, făcu Pascal. Ca fel principal, vom face un risotto de calcan. Orez, ceapă și celelalte legume am adus deja. Roberto, crezi că vom găsi calcan la cherhanaua satului? Poți să verifici? Dacă nu, vom folosi oricare alt fel de pește, dar era mai bun calcanul. Iar la desert, am o înghețată făcută de mine din fructe de pădure, am pus-o acum la congelat. Adelaidei sunt sigur că-i va plăcea, e ahtiată după înghețată.

— Aida Wolf!

— Aidei Wolf, iertare! Încă nu m-am obișnuit cu numele tău cel nou. Să știi că ți se potrivește foarte bine, ai fost inspirată când ți l-ai ales. Aida, ca să ne amintim de cântăreața de operă, iar Wolf pentru noul tău look. Maris, tu să te

ocupi de supa-cremă portocalie de dovleac, cu smântână, ghimbir și scorțișoară, e un fel de mâncare foarte aromat și răcoritor, specific sfârșitului de vară. Între timp, eu o să pun un aluat de pâine să dospească.

Am vrut să merg la cherhana cu bucurie și cu speranță, crezând că simplul fapt de-a mă întâlni cu lumea din sat o să-mi schimbe gândurile, o să alunge spiritul necurat care vedeam că pune stăpânire peste mine. M-am bucurat însă degeaba, Adelaida n-a vrut să mă lase să merg singur. Motivând că vrea să vadă satul, s-a încălțat cu bocancii ei înalți până mai sus de glezne, și, cu biciușca-n mână, cu o pălărioară cu boruri mari umbrindu-i pletele bogate, m-a însoțit pe uliță sub soarele orbitor al după-amiezii. Cherhanaua era ca la vreo cinci sute de metri. Pe drum, mi-am ținut privirile îndreptate în pământ, în tăcere.

— Frumoasă căsuță ai, îmi place. E chiar la malul mării, aici s-ar preta pentru o mică pensiune cu profil pescăresc. E a ta cu acte?

— Casa o am moștenire de la părinți. Da, am certificat de moștenire.

— Vreau să o cumpăr. Nu zice încă nu deocamdată, gândește-te bine înainte să zici ceva. Îți ofer cel mai bun preț. Și atenție la exprimare, zise rotind biciușca prin aer.

N-am zis nimic. Am simțit numai cum pălesc la față și o senzație paradoxală de frig mă cuprinse, în pofida arșiței insuportabile. La cherhana am cerut un calcan potrivit de mare, din fericire aveau proaspăt, pescuit în timpul nopții ce trecuse. Odată întors acasă cu calcanul, pregătirile au intrat în linie dreaptă. Singurul ingredient care mai rămăsese de procurat erau doar scoicile.

— Va trebui să le curățăm mai întâi bine de tot cochilia cu un cuțitaș, a zis Pascal, apoi le vom fierbe într-o oală, cu ceapă, piper și ardei iute. Sare nu va trebui prea multă, că au ele. La sfârșit le vom scălda într-un sos de smântână și usturoi. O să fie o minunăție, o să vedeți. Ce fel de scoici se găsesc pe aici?

– La noi sunt midii negre, sunt mai ascuțite la un capăt. Stau lipite de pietre și epave.

— Ah, da, cunosc, sunt foarte bune și acelea. Normal că stridiile sunt cel mai bune, dar nu cred că se găsesc prin zonă, nu-i așa?

— Sunt foarte rare, în mod excepțional găsești vreuna. S-au găsit în trecut unele uriașe, din genul Crassostrea gigas, o scoică gigantică de aproape 30 de

centimetri lungime, un Goliat al stridiilor. Se prind de piatra calcaroasă cu un picior foarte rezistent. Sunt originare din Oceanul Indian, şi se crede că au ajuns aici pe chila vreunui vapor. “Pascal, am vrut să continui, Adela mă terorizează, e vrăjitoare, scapă-mă de ea!” Dar gândul acesta n-am putut să-l duc la capăt, căci junghiul puternic din tâmplă m-a săgetat.

— Atunci, să mergem să le căutăm! Roberto, fiindcă ai experienţă, o să te scufunzi la baza digului, iar noi vom sta în barcă şi-o să te ghidăm.

De câte ori plonjez în apă după scoici, cu ranița de papură la brâu, îmi amintesc de acea carte citită mai demult, am uitat numele romanului, despre un căutător de perle prizonier al piraților din Marea Roşie. Acest căutător de perle şi-a prins mâna fără scăpare între valvele unei scoici uriaşe din specia Tridacna, iar camaradul sau, ca să-l salveze, i-a retezat brațul cu cuțitul. Acest fel de scoică nu trăieşte în Marea Neagră, din fericire. Povestea căutătorului de perle s-a sfârşit tragic, fiindcă odată scos la mal, a fost lăsat să sângereze până la moarte de către stăpânirii lui, cărora nu le mai era de nici un folos. M-a impresionat povestea mai ales datorită expresiei lipsei totale de valoare la care ajunge viața omului când e robit.

Adâncul acesta mă ademenea cu mistere pe care ochiul nu le-a văzut si urechea nu le-a auzit nicicând. Suprafața liniştita a mării nu era tulburata de nici un val, doar chirie şi cormorani plonjau vioi în apă. Sclipiri verzi ca de smarald scânteiau în lumina crepusculară, aceeaşi culoare pe care o admirasem mai devreme, culoarea ochilor Marisei. Aceasta stătea aplecată peste bordul bărcii, privind atentă în adânc. Umbra bărcii se vedea cu uşurinţă deplasându-se pe fundul apei, în care bancuri argintii de stavrizi fugeau din faţa pescăruşilor. Un delfin jucăuş făcea tumbe la câteva zeci de metri depărtare. Mă pregăteam să iau aer în piept, când deodată Maris, urmată îndeaproape de Adela, s-a aruncat în apă.

— Fetelor, zise Pascal, eu zic să nu vă aventuraţi, apa-i adâncă.

— Mă simt ca peştele în apă, nu îmi purtaţi de grijă, a zis Marisia.

Am tras aer în piept şi m-am scufundat. Pe fundul apei, prinse de pietre şi de stânci, scoicile stăteau ciorchini. Am început să le răzui cu briceagul şi să le pun în coşuleţul de la brâu, când ochii mi-au fost atraşi de-o scoică cu valve asimetrice, albicioasă, cu striaţii roşu-purpurii, dispuse radiar. Am putut să văd culoarea alba din interior, scoica fiind deschisă. Dar ceea ce m-a frapat era

dimensiunea gigantică a specimenului: avea cam patru zeci de centimetri în lungime. Imposibil să mă înșel: era o Crassostrea gigas, stridia din Marea Chinei, ajunsă în apele noastre în anii din urmă. M-am apropiat uimit de această minunăție, dorindu-mi să am un aparat de fotografiat subacvatic la mine, când o umbră s-a apropiat subit din spate. În clipa următoare am recunoscut pletele negre ale Adelaidei învăluindu-mă ca și tentaculele unei caracatițe. M-am retras speriat în lături, timp în care am văzut cum Adela se apropie periculos de mult de creatura subacvatică. Bivalvele se pot mișca destul de iute, și în câteva secunde se pot închide ferm, prinzând fără de veste o pradă imprudentă. Am întins mâinile către ea ca s-o opresc, dar n-am prevăzut un accident stupid: medalionul ce atârna la gâtul Adelaidei a pătruns înăuntrul scoicii. Valvele acesteia s-au închis subit, și în clipa următoare Adela era prinsă într-o capcană fără de scăpare. Nu aveam prea mult timp la dispoziție, deja fata începuse să se zbată în disperare, și vedeam cum se îneacă sub ochii mei. Am pus mâna pe cuțit, și dintr-o mișcare din încheietura mâinii am retezat lănțicul subțire de oțel ce o ținea prizonieră. Apoi am apucat-o cu o mână de mijloc, cu cealaltă făcându-mi elan spre suprafață.

Când am ajuns la aer, Adela a inspirat cu zgomot, aproape leșinată. Am urcat-o înapoi în barcă, cu ajutorul lui Pascal. Încet, și-a revenit.

— Roberto, unde-i Maris?

Preocupați de starea Adelei, nici n-am băgat de seamă că Maris lipsește de ceva vreme. M-am aruncat fără zăbavă din nou în apă. La fundul apei, am zărit din nou bivalva uriașă. Medalionul însă, nicăieri. În clipa următoare am simțit o umbra întunecată cum se apropie de mine. M-am întors surprins, și în fața mea am văzut-o pe Maris stând vertical în apă, cu pletele ei blonde răsfirate-n unde. La gât avea medalionul de smarald. Am vrut să o atrag de umeri către suprafață, dar ea, cu degetul la buze mi-a făcut semn să îi păstrez secretul. Prin transparența apei mi s-a părut că pielea ei avea luciri de solzi ca de aramă. Se-ndepărtă apoi încet, lăsându-mă uimit. Când de-abia se mai vedea în negura genunii, pot acum să jur că-n locul picioarelor avea înotătoare ca de delfin.

Am ieșit siderat la suprafață și multă vreme n-am putut spune nici un cuvânt. Într-un târziu, ne-am întors la mal, tăcuți. Am anunțat firește Salvamarul, dar toate căutările au eșuat. Partea cea bună a poveștii e că, de-ndată după pierderea medalionului, Adelaida s-a reîntors la firea ei cea veche și repertoriul clasic. A redevenit sensibila soprană, fără ambiții de capitalist hapsân. Mie mi-a

dispărut definitiv durerea atroce de la tâmplă, și de atunci suntem prieteni buni. Ocazional, mai merg la câte un concert cu ei, iar ea și cu Pascal mă vizitează vara prin luna august.

În nopțile de august, când sunt singur, sub luna plină ce-mprăștie cristale pe luciul apei, merg cu barca la digul din larg și-aștept. Uneori îndată, alteori după scurt timp, Maris Anselmo își face simțită prezența cu-n cântec de sirenă, straniu, din alte lumi. Sirenă cu ochii de smarald și plete blonde ca mierea proaspătă de tei.

Mainstream

Reduta
(de Ionuț Ghionea)

Amir urcă repede cele câteva trepte de lemn până la ultimul nivel al parapetului. Privi cu atenţie în noaptea rece de toamnă, un soldat îi raportase zgomote în apropiere. Îşi ascuţi privirea şi încercă să străpungă noaptea. Nimic, nu observă nimic, ar fi aprins un felinar să vadă mai bine, dar cineva din afara redutei ar fi putut să-l împuşte. Poate că unul dintre românii răniţi s-a mişcat sau a gemut, iar santinela l-a auzit. Ordonase în câteva rânduri ca răniţii căzuţi în faţa redutei să fie ucişi, luarea lor ca prizonieri nu îi folosea la nimic, poate chiar i-ar îngreuna o eventuală retragere.

Dădu cele mai aspre ordine de pază şi coborî învelit în manta. Intrat în adăpost, Amir îşi trase mănuşile fine de piele, se descălţă şi se întinse îmbrăcat în patul vechi de campanie. În stânga sa, pe un butoiaş, câteva lumânări sfârâiau pe terminate.

Închise câteva clipe ochii. Războiul… toată zona Balcanilor era în fierbere. Întâi ruşii, sârbii, acum românii. Independenţa, vor independenţa faţă de Imperiul Otoman. Nu-şi putut ascunde un surâs amar. O ţară mică, divizată în provincii, ocupată până mai ieri de administraţia turcă şi condusă după bunul ei plac, acum se ridică la luptă. Ah, ce uşor ar fi să îi zdobească, dar ruşii sunt de partea lor, deşi luptă pe alt front. Au cucerit Plevna, Griviţa, acum au ajuns sub zidurile Rahovei. Dar nu, el nu va ceda, chiar de-ar fi să piardă toţi soldaţii. Sultanul i-a acordat încrederea sa, nu îl va dezamăgi. Poate că după razboi va ajunge general şi va intra în graţiile mai marilor Curţii.

Amir îşi aminti de copilărie. Rămas orfan de ambii părinţi, baieţelul de atunci a bătut plângând la toate uşile bordeielor din sat. Nimeni nu i-a deschis, nimeni nu i-a întins o bucată de pâine, o gură de hrănit în plus nu era uşor pentru amărâţii care abia îşi duceau zilele. Sultanul instituise biruri mari, greu de

acoperit. Cine nu plătea nu era păsuit, ci biciuit sau chiar împuşcat ori târât în sclavie.

Amir scrâşni din dinţi la aceste amintiri. Întreaga lume se prăvălise atunci asupra sa. Cineva, un sergent bătrân, l-a luat, totuşi în trupa lui. Au colindat împreună aproape întregul imperiu, au stat cel mai mult în Serbia, acolo a fost prima lui casă cu adevărat. Bătrânul îi vorbea adesea de sultan şi de marile cuceriri ale Imperiului, l-a învăţat să scrie, să citească. Când îi vorbea cu vocea sa gravă şi cu fesul adus pe frunte, înconjurat de fumul ţigărilor cu tutun tare, aromat, bătrânul avea o aură maiestuoasă, cum văzuse în picturile vechi din casă, cu aprigii conducători de oaste, eroii imperiului de altădată.

Băiatul a uitat încet-încet de părinţii săi şi de trecutul său în foame, în faţa sa se ridicau acum gloriile imperiale, visa să ajungă şi el sergent, ca mai târziu, poate, să îl cunoască pe sultan, să îi cadă la picioare şi să îi sărute mâinile… A făcut primii paşi în armată, a luptat în Serbia, apoi în războiul Crimeii, cu ruşii. Aici a avut primele izbânde şi a primit primele decoraţii. Căpătase gustul puterii, nimeni şi în nici un fel nu l-ar mai putea schimba acum.

Ultima lumânare pâlpâi de câteva ori şi se stinse. Rămas pe întuneric, Amir zâmbi satisfăcut, după război va reveni în satul natal şi va cumpara toate casele celor care odată îl izgoniseră. Atunci era un zdrenţăros, rupt de foame şi de sete, acum se va întoarce în plină glorie, cu ordonanţe şi cadâne, cu oameni care îi vor săruta cizmele. Îşi va construi un palat şi va avea susţinerea sultanului, poate că acesta îl va numi prietenul său, onoare de care unii generali se bucurau pe deplin. Mâine românii vor ataca din nou, îi va respinge, iar pe pieptul său va apare o nouă decoraţie.

Spre dimineaţă, undeva în tranşeele românilor, Dumitru moţăie sprijinit în puşcă. E frig, tropăie de câteva ori ţărâna udă şi suflă abur în mâinile chircite de frig şi încordare. Vor ataca reduta în zori, o vor lua cu orice preţ, mâine va rupe o bucată din steagul mare şi verde al turcilor şi o va duce acasă, la mamă-sa. O va pune pe lădiţa din casă şi va chema tot satul să o vadă. Va fi acolo şi Ana, fiica cizmarului, va zâmbi roşie în obraji şi îşi va da coate cu surorile ei. Nu-i va sări în braţe decât mai târziu, la poartă, nu se cuvine aşa, cu toată lumea de faţă. Vodă le-a promis pământ, lor, soldaţilor care i-au aruncat pe turci peste Dunăre.

Va avea pământ, cât de puţin, numai al lui, pe care îl va munci cu palmele astea două crăpate şi înnegrite de praful de puşcă.

La aceste gânduri Dumitru simţi un fior cald în toată fiinţa sa. Da, se va întoarce acasă erou, iar Ana va fi a lui, numai a lui. Ridică uşor capul din tranşee şi privi reduta întunecată şi ameninţătoare, înconjurată de şanţuri şi de camarazi morţi. „N-o putem cuceri, nu, nu, nu putem… Dar trebuie!”, gândi Dumitru şi aţipi din nou câteva minute. O visă pe Ana, apoi pământ, pământ negru şi roditor, dar în care el părea că se scufundă, că devin una.

Peste întreaga vale se scurseră nori de ceaţă şi de fum. Câteva ore. În tranşee veni ordinul: Înainte! Dumitru tresări, încărcă arma şi puse baioneta. Toţi ai săi priveau înfriguraţi reduta. Cineva dădu ordinul de atac. Dumitru îşi făcu cruce şi îşi trase căciula pe frunte. „Pe ei mă, pe ei, pentru pământ, pentru ţară, la atac, acum!” strigă sergentul şi sări din şanţ cu sabia trasă. Îl urmară toţi, un val de oameni hotărâţi şi ameninţători. În acel moment reduta scuipă foc prin ţevile a sute de puşti. Plumbii loviră piepturile soldaţilor, mulţi căzură, dar ceilalţi făcuseră deja primul salt înainte, spre victorie.

Mai târziu, în redută, un soldat şterse de sânge baioneta pe o frântură a steagului otoman, apoi o împături şi o ascunse în haină. La picioarele sale, pe pieptul ofiţerului turc înflorise o pată mare, roşie, ca o decoraţie, cea mai mare dintre toate.

Povestea noastră nu spune ce s-a întâmplat cu Dumitru. Poate că a revenit acasă, a luat-o pe Ana şi au trăit din bucata aceea de pământ dăruit de Vodă. Sau poate că a căzut undeva lângă Dunăre, ca un erou, pentru independenţa ţării sale, alături de alţi 10.000 de români.

Casa din Hârtie
(de Alexandra Derea)

I – INTEROGATORIUL

Se împlinesc trei ani de când viața mea s-a schimbat iar. Am un puternic sentiment de oboseală, datorat poate faptului că bat zilnic străzile din oraș. Oamenii s-au obișnuit cu mine deși nu îmi cunosc povestea. Cofetarul mă salută, discret cu mâna. Femeia care vinde ziare la chioșcul din colț îmi zâmbește. La ea fac prima oprire, întind două hârtii de 1 Ron și iau ziarul local, în fiecare dimineață. Zăbovesc la „Cafeneaua din Nori”; chelnerița mi-aduce cafeaua fără zahăr, cu un strop de lapte; studiez presa: despre mine, nimic. Figura mea nu inspiră probabil nicio amintire. Mintea îmi fuge în trecut, rememorează decoruri și un dialog bizar.

Sunt într-o cameră de 4 pe 4 cu aproximație, pe un scaun absolut inconfortabil, în fața unei măsuțe de lemn, pe care zace o scrumieră. Și când spun zace, înseamnă că pare să fi fost abandonată în această încăpere sinistră. Sufăr de claustrofobie și nu înțeleg de ce sunt tratat ca și când aș fi un infractor. Nu am făcut nimic și nimeni nu a auzit de mine.

Ușa se deschide, intră L. Își trage un scaun, se apropie de mine și mă întreabă sec:

— O țigară?

— Mersi. Chiar nu am reușit să-mi iau pachetul când… m-ați adus aici.

— Mda. Eu îmi fac datoria și urmez protocolul.

— Desigur.

Îmi aprind țigara și aștept.

— Numele?

— Mi se spune David.

— Ți se spune? Poate nu ai înțeles întrebarea, de altfel foarte simplă. Numele tău?

— Habar nu am cum m-au numit ai mei.

— Îți bați joc de mine?

— Deloc. M-am trezit într-o zi, pe un câmp, cu hainele murdare și multiple răni, cu gura arsă de sete. Mă mir că nu sunt mort.

— Și David? De unde până unde? Ți l-o fi dat vreo femeie…

— Cam așa ceva. O fetiță. M-am trezit din nou, într-un pat alb. Evident, pe câmp, nici nu-mi revenisem bine că am și leșinat. Apoi, au fost spitalul și Maria.

— Soarta. Vârsta ta pare să fie undeva pe la 35.

— Posibil. Mă simt mai bătrân.

— Deci David, presupun că știi de ce ești aici.

— Pentru că am ghinion?

— Exact! Ai văzut ceva.

— Și toți martorii au parte de acest tratament? Camera asta nu e deloc primitoare.

— Ești martor-cheie. Povestește-mi ce s-a întâmplat.

— Dacă te referi la bărbatul pe care l-am găsit dându-și ultima suflare, pe o alee, în Parcul Aviației, nu sunt multe de spus. Mă plimbam, ca de obicei, seara. Eram cu Aki.

— Cine?

— Câinele meu.

— Descrie-l.

— Akita Inu, pui, 4 luni, inofensiv, alb.

— Nu prea îți seamănă dar să continuăm. Observ din foaie că acțiunea se petrecea la două noaptea. E o neconcordanță în declarații.

— Depinde. Seară, noapte, nu prea le disting. Ajung destul de târziu acasă și atunci ies cu Aki, să luăm o gură de aer proaspăt, în parc.

— Mai departe.

— Stăteam liniștit pe o bancă și el alerga de nebun. Nu s-a mai întors și am pornit să-l caut. L-am găsit pe una din alei, în fața unor tufișuri de măceșe.

— Vezi bine pe întuneric?

— Destul de bine. Am ochiul format. Probabil că ai mei m-au ținut într-o pivniță când eram mic sau poate, înainte să ajung în câmp, am zăcut prin vreo văgăună. Aki nu se mișca. Mi-am dat seama că descoperise ceva suspect. Primul gând a fost: vreun cerșetor care doarme. M-am băgat în scaieți și într-adevar era un om întins pe pământ, cu fața în jos. Icnea. L-am întors și am văzut o dâră de sânge cum i se prelingea printre buzele întredeschise. Nu a deschis ochii. Îmi șoptea ceva. M-am apropiat de el și am auzit trei cuvinte: „Te iert, A.”

— Cine e A.?

— Alte informații nu am reușit să mai scot de la bieul om.

— Lasă sarcasmul. De ce ți-ar fi spus ție acele cuvinte?

— Poate că dorea să-i găsesc ucigașul și să-i transmit acest mesaj sublim.

— Dacă-l găsim, te anunțăm. Asta e tot?

— În mare parte, da. Am sunat la Poliție imediat ce a închis ochii. Îi avea deja dar înțelegi ce vreau să spun.

— Bine. Discuția s-a încheiat. Să nu părăsești orașul. Ancheta e în plină desfășurare.

— Știți unde locuiesc și pe unde-mi fac veacul, noaptea.

— O zi bună.

Ies calm din Secție, să caut o cafea. Sunt nimeni și iar voi ajunge pe prima pagină din ziare. Oare de data asta, mă va recunoaște cineva?

(…)

În camera părăsită de David, L. închise dosarul și-l aruncă într-un sertar. Neplăcut. Nu avea probe, doar un martor amnezic. Scrijeli: „Octombrie 2000”

Un an mai târziu, L. se găsea față în față cu aceeași scrumieră murdară. Alături, același dosar. Schiță un gest a lehamite și notă: „Octombrie 2001. Nerezolvat”. Abandon.

II – Materia din vis

Mă ridic, las ziarul pe masă și îmi continui drumul, pe străduțe tot mai înguste. Vor apărea îndată și rufele întinse la soare, de pe aleea cu pisici. Mă opresc, le admir, legănate de vânt. Îmi pierd pălăria. O fetiță vine cu ea și mi-o întinde râzând. E oare vineri deja? Mă uit mai bine la ea și răsuflu în voie. Nu e Maria. Pentru o secundă, am crezut că nu mai știu nici ordinea zilelor. Numărul lor s-a dus demult. E bine. Încă sunt lucid deși e doar o chestiune de timp până voi fi chiar nebun. Ajung din nou acasă. Intru doar cât să îl iau pe Aki. Mă lupt cu el pe scări. Se vede că nu l-am educat dar simt că doar așa mă completează: el agitat și nerăspunzând la comenzi, eu calm și așteptându-le. În parc, pășesc prin țărână și frunze, el aleargă, se uită după alte patrupede și mai întoarce capul după mine. Când văd că se îndepărtează prea mult, strig: „Aici Aki!” și răspunde. Măcar atât l-am învățat să facă, dacă tot i-am dat un nume.

Astăzi e joi și mă văd cu L. Mă-ntreb ce poveste mai are azi pentru mine, la ce caz mai lucrează, pe cine mai dorește să prindă și să bage după gratii.

Mâine e vineri. La orele amiezii, mă înființez la Maria. V. pregătește întotdeauna altceva și reușește să mă surprindă de fiecare dată. E singura zi din săptămână când mă las pe mâinile cuiva și gust din necunoscut, cu oarece plăcere, recunosc. V. este o ființă minunată și o mamă perfectă. Dacă situația ar

fi fost alta, aș fi luat-o de nevastă din prima zi când mi-a tăiat calea: eu bolnav, într-un spital oarecare, ea plină de viață, răspândind acel parfum suav de altădată.

Îi simt parfumul pielii, atât de aproape, atât de intens încât trebuie să reacționez, să o văd, ating, miros, să mă cufund în ea cu totul. Odată cu aburii ce se ridică și plutesc deasupra mlaștinii, își face apariția și mirosul ei exasperant de străin în lumea mea. Picăturile de apă aflate în suspensie cristalizează și stau cumințI în aer, sfidând în continuare gravitația, așteptând ca fiecare gol dintre ele să se umple cu materia nou sosită. Se scurge prin apă, se-ndreaptă către mine; îmi aud bătăile inimii, în ritm sacadat; se oprește și descrie un cerc, trimite mici semnale. mă împresoară. Oare îmi pierd mințile dacă nu mă contopesc cu ea? Urlu. Deschid ochii. Simt niște cabluri de plastic cum se rup. Ea stă pe scaun, mă privește uimită. Fuge și reapare în câteva secunde. E însoțită de un bărbat și o fetiță.

— S-a trezit din comă. E oare cu putință?

— Nu îi dădeam șanse dar poate chiar prezența ta l-a ajutat.

— Eu sau Maria. Ea a fost prima care l-a vizitat și m-a adus în salon, rugându-mă să stau de vorbă și cu el. Mi-a zis atunci că nimeni nu ar trebui să fie atât de singur.

Fetița mă ia brusc de mână, șoptindu-mi:

— În sfârșit…

— Dragă V., ia-o pe Maria și faceți o mică plimbare. Vreau să-l consult pe pacientul nostru, proaspăt readus la viață.

Le văd cum dispar din încăpere și mă simt complet lipsit de apărare. Încerc să articulez două cuvinte dar îmi ies doar niște sunete de animal. Devin agitat, dau să mă ridic. Alți oameni năpădesc în cameră și mă imobilizează; simt un ac pătrunzându-mi în carne și alunec treptat într-o altă lume. Mă cufund în parfumul Ei.

Aki e lângă mine. Doarme. Am ațipit pe bancă și gândurile au fugit singure la prima mea întâlnire cu V. și totuși, nu sunt sigur pe mine. Văd limpede materia din mlaștină, curgând prin apă, întinzând spre mine firicele timide, unele aurii, altele roșiatice. O miros, mă sperie și atrage în același timp. Oare parfumul ei a trecut granița și a ajuns în visul meu, trasnformat în frumusețe lichidă? Sau mi-am dorit atât de mult să definesc inefabilul încât l-am agățat de primul fior?

Ace de gheață îmi pătrund în carne și frigul își găsește calea, ajungând până la oase. Scot – cu o mișcare înceată – o hârtie îngălbenită de vreme, motolită. Cuvintele îmi ard retina deși nu am despăturit încă ghemotocul. Autorul le-a scrijelit pe perete, la intrare în sufletul meu.

„Te aștept la Casa din Hârtie.” – așa sună mesajul ascuns în buzunarul de la piept al victimei din parc. Un bilet mic, ferit de ochii lumii, ajuns în mâinile mele murdare. Azi, joi, o zi de toamnă în 2003, picioarele nu mă mai duc spre locul întâlnirii. Urc treptele din bloc, mă închid în casă și aștept să bată la ușă L.; vreau să-i mărturisesc cum am sustras probe și am periclitat ancheta. Dosarul trebuie scuturat de praf și redeschis, criminalul scos la lumină din grota în care s-a băgat.

Bărbatul din casa mea stă nemișcat la geam și încearcă să-și înăbușe furia. Eu nu scot un cuvânt. Am rostit destule. Îmi ating falca și o simt dureroasă, scuip sânge într-o batistă. O meritam cu vârf și îndesat doar că nu prevăzusem reacții atât de violente și un spirit al dreptății reaprins atât de pătimaș.

— De ce naiba ai făcut asta? Ce sperai? Să rezolvi cazul de unul singur? Și dacă tot ai luat biletul, de ce mi-l arunci în față acum, după trei ani?

— Am căutat Casa. Am răscolit orașul ăsta, am bătut toate străzile și nu am găsit nimic să mă ducă la ea.

— Ai făcut cercetări, în toți anii ăștia?

— Da.

— Ești un idiot. Aș putea să te arestez pentru obstrucționarea anchetei.

Îl văd trecând pe lângă mine, ia hârtia și o vâră în haină apoi trântește ușa după el. Am ieșit șifonat dar bine. L. nu se dezminte: mereu în căutarea dreptății. Oare cât îi va lua să găsească afurisita aia de casă?

Mâine ar trebui să iau masa de prânz la V. dar arăt ca dracu. Îmi privesc mutra într-un ciob de sticlă. Am buza de sus umflată și obrazul vânăt. Mă voi prezenta așa cum sunt și probabil voi primi îngrijiri medicale. Scumpa mea iubită imaginară îmi va mângâia atent fața, mă va întreba dacă am ținut comprese reci și eu voi clătina din cap, negativ. Nu prea știu ce să inventez pentru starea în care mă aflu și nu ar fi indicat să-i descriu altercația cu Luca. I-am zis că am un prieten și nu m-a crezut. Poate săptămâna viitoare, să-i treacă supărarea și să mergem împreună la masă. Au, mă cam doare locul unde am încasat lovitura. Ia să-mi torn un whiskey cu gheață și să mă întind în pat. Cu ochii fixați în tavan, îl văd cum e din ce în ce mai aproape și am o oarece îngrijoare. Dacă mă strivește? Camera se micșorează și ea, pereții fac valuri, noptiera se frânge, devenind o adunătură de scânduri. Închid ochii și coșmarul încetează, sub efectul amețitor al băuturii care mi-a ars gâtlejul și mi s-a urcat la cap.

Îi simt coapsele fierbinți înconjurându-mă și frecându-se de mine. Simt locul dintre ele fremătând, în așteptarea atingerii mele. Degetele îmi alunecă în interiorul ei și descoperă aceeași materie ireală. Fir-ar să fie! Trântesc paharul de perete. Fragmente minuscule se împrăștie prin odaie, aruncând străluciri de diamant. Știam că nu e parfumul banal al Violei dar m-am tot amăgit cu senzații concrete.

Materia ieșise la suprafață dintr-un petec de pământ, își croise calea spre mine prin vis, răspândind o mireasmă amețitoare într-un spațiu neîncăpător. Îmi reamintise lucruri ascunse de mine însumi, atâta amar de vreme.

Luca, sper că te-ai apucat deja să cauți răspunsuri.

(…)

Într-un birou și mai îngust, L. stătea aplecat deasupra unor hârtii pe care făcuse cândva însemnări. Le agăță pe un panou, își trase un scaun mai aproape și rămase cu privirea ațintită la ele. Un interviu cu un martor îndoielnic, câteva fotografii ale unui bărbat necunoscut decedat, multe semne de întrebare și acum un bilet despre o locație. Încercase tot felul de combinații de cuvinte, în speranța că va găsi vreun indiciu dar motorul de căutare nu-i oferise vreun răspuns favorabil. În ultimii 50 de ani, denumirea nu fusese atribuită niciunei case din

oraș. Cu aria de căutare extinsă spre împrejurimi și afundat în vremuri chiar mai vechi, tot nu aflase mare lucru. Casa din Hârtie părea să fie doar invenția unui nebun.

Și L. rosti în încăperea goală: „Se pare că mă așteaptă fix aceeași soartă. Bântuitul pe străzi…”

III – Desene

Nu mai știa nimic de David. După episodul spovedaniei, trecuse prin momente de furie, căutări asiduee și acum ajunsese la epuizare. Ieși pe ușă, cu gândul de a-i face o vizită. O ceață deasă și albicioasă plutea peste clădiri, cu miros înțepător de mucegai. Umezeala i se lipea de haine, dându-i de furcă la mers. Băuse toată noaptea într-o cârciumă de la periferie și ajunsese acasă abia spre dimineață. Avea tot dreptul. În fond, nu-i încălzea patul niciun trup de femeie și perspectiva unor pereți îi stârnea atacuri de panică.

Pe drum, se mai oprea din când în când la câte-o casă, studiindu-i atent tencuiala, acoperișul, ferestrele. Apoi, pașii o luau singuri din loc, în mod nefiresc, mecanic. Brusc, tresări. Era ora prânzului, într-o zi de vineri. David trebuie că era la V., degustând noi rețete. Casa ei se găsea pe Aleea cu pisici. În ultimii ani, mâncase doar semi-preparate și ocazional, la cantină. Vedea mâncarea caldă, proaspăt scoasă din cuptor și aburii aceia îi intrau pe nări, ajungând în stomacul ghiorăind de foame. O placă de metal, suspendată pe un lemn șubrezit, marca intrarea pe Aleea cu pricina. Scotea un zgomot clar și repetat, la fiecare pală de vânt. L. își urni corpul în direcția indicată și se trezi urcând treptele casei de la numărul 7. Ușa se deschise încet și o siluetă subțire îl întâmpină, nedumerită.

— Mă recomand. L., amic de-al lui David.

— Vezi, mami? Ți-am zis că nu minte. A venit, se auzi o voce mică și vioaie.

— Te rog, intră. Tocmai strângeam masa.

— Ah!

— Mai pun acum o porție și îți voi ține companie.

L. dădu gata o farfurie de ciorbă, în câteva clipe. Mânca lacom, cu repezeală, de parcă s-ar fi temut să nu-i fure cineva mâncarea din față. Femeia îl privea ușor amuzată.

— Pari nemâncat. Nu are cine să-ți gătească?

— Îmi cer iertare. Probabil că îți par un necioplit.

— Deci am dreptate. Imediat, vin cu desertul și o bere?

— În mod normal, aș fi zis da. Aș prefera însă un vin.

L. sorbi din pahar, de data asta încet, savurându-l în tihnă. Privi la Maria, întinsă pe covor, înconjurată de foi și creioane colorate. Pentru o clipă, făcea parte dintr-o familie obișnuită, cu nevasta așteptându-l să vină de la muncă. Ar fi văzut-o goală, pe fața de masă, ar fi închis ușa de la bucătărie.

— David a plecat deja?

— Nu l-am văzut pe David de săptămâna trecută.

„Curios”, gândi L și se ridică, îndreptându-se către sufragerie. Fetița desena de zor, culcată cu fața în jos și dând ușor din picioare. L. se uită mai bine peste picturile copilei; fiecare conținea o casă, un soare cu chip, niște pomi înfloriți, câteva fire de iarbă și două fetițe, ținându-se de mână.

— Cine e-n poză, Maria? Tu și mămica ta?

— Nu, Maria zâmbi enigmatic. Sunt două prietene de ale mele.

— Și vin la voi în vizită?

— Nu, sunt la ele acasă.

L. se întoarse căutând ajutor dar V. ridică ușor din umeri, complet neștiutoare.

— Ai fost la casa lor?

— Am fost. Azi nu că nu e David.

— Și cum te joci cu ele?

— Le spun povești și ele mă ascultă. Sunt desenate, pe pereți, în casă. David mi-a zis să nu vorbesc cu nimeni despre ele.

L. simți un fior pe șira spinării și toate casele din hârtiile înșirate pe covor îi pătrunseră în creier, conturând ferm o casă din hârtie.

— Pune ceva pe tine, V. Mergem să facem o plimbare cu Maria.

IV- Casa din Hârtie

V. se uita cu groază la casa ce se ridica în fața lor, din mijlocul unei vegetații crescute până la refuz. Tulpini cu frunze se încolăceau pe tencuiala căzută pe alocuri, măcinată de ploi și vânt. Curtea era plină de flori, unele roșii, sălbatice, de o frumusețe aparte, altele, mici, hâde, crescute laolaltă cu tot felul de ciuperci parazite.

L. trase poarta de fier și în liniștea de mormânt, sunetul se auzi strident și terifiant.

Maria o zbughi spre casă, prin plantele înalte, scoțând chiote prelungi de bucurie.

V. rămase ca o stană lângă gardul cu zăbrele, cu ochii larg deschiși, la umbra unor gene imobile. Doar părul îi dansa neîmblânzit, acoperindu-i fața mult prea albă.

L. o privi în treacăt, zicând:

— Rămâi aici!

Apoi porni în goană prin hățișuri, să o găsească pe fetiță. Ajuns la ușă, scoase precaut pistolul și păși în beznă. Ferestrele ar fi vrut să împrăștie lumina zilei dar erau bine căptușite.

— Maria, răspunde sau ne supărăm!

L. scoase lanterna, o aprinse. Brusc, se opri și se întoarse. Un birou, pânze de păianjen pe perete și zeci de fotografii prinse, cu două femei: una tânără, alta mică.

Titlu de ziar: Tragedia familiei nou sosite în oraș continuă. După ce fetița lor D., în vârstă de 5 ani, a fost răpită, violată și ucisă cu sălbăticie, mama acesteia (S.) s-a sinucis în azilul unde fusese internată. Bărbatul (A.) rămas singur în urma nenorocirii a dispărut fără urmă. Criminalul este încă în libertate și nu există niciun indiciu despre identitatea sa. Cine poate oferi informații, este rugat să sune la numărul de telefon 0*******.

L. părăsi odaia și ajunse la etaj, ascultând, încercând să capteze vreun zgomot, cât de mic. Își auzea doar respirația, în timp ce punea cap la cap piesele de puzzle. Singura sa speranță de moment era că fetița se juca de-a v-ați ascunselea cu el. Ultima încăpere era cufundată-n umbre și o lumină slabă de afară pătrundea printr-un geam spart. Agățată-n perete, fotografia celui decedat în parc îl aștepta. O-ntoarse și citi cu voce tare:

„Iartă-mă! Trebuia să-l ucid. Voi continua să bântui dar pe alte străzi. ANTON”

Câteva clipe mai târziu, L. scruta împrejurimile din curte. Zări un balansoar și-n el pe Maria, stând cuminte. Se apropie, luând loc lânga ea.

— Maria, știi unde e David?

— În vacanță, la munte.

— Se mai întoarce?

— Desigur.

— De ce i-ai zis David?

— Pentru că Anton nu-mi plăcea.

(…)

— Bună ziua. Vă sun de la Secția de Poliție 4, în legătură cu un caz de acum trei ani, cu o fetiță răpită și ucisă. Exact, cel cu bărbatul dispărut și soția prăpădită și ea, într-un azil. A fost descoperit criminalul. Da, îl avem în custodie, se poate spune și așa. E la 3 metri, sub pământ. Nu domnișoară, nu i-am aflat

identitatea dar vă trimit fișa medicală și vă descurcați. Nu, nu există martori sau suspecți. O zi bună.

Foileton

Pisica și căpcăunul (III)
(de Sergiu Someșan)

Capitolul 6

Un sfânt cu probleme

Au trecut câteva zile cu Anton aerisindu-şi zilnic micul apartament dimineaţa, încercând să scape de mirosul de mirodenii, iar cât era ziua de lungă încărca gunoaie în containere sau ciocănea doze de bere ca să-l ajute pe Stelică. Într-una din zile, tocmai se pregătea să plece spre casă când văzu că se apropie de ghereta lui preşedintele de asociaţie, şi Stelică se făcu nevăzut în spatele gheretei ştiind că nu este foarte bine văzut de conducerea asociaţiei.

Abia când preşedintele se mai apropie, văzu că este însoţit de o femeie şi de un copil care îi păreau cunoscuţi. Când se mai apropiară îşi dădu seama că erau femeia şi copilul din troleibuz, de acum câteva zile. „Oare ce s-o fi întâmplat?“ se întrebă îngrijorat şi ieşi în întâmpinarea lor.

— Domnule Vlădăreanu, începu preşedintele, abrupt, aşa cum îi stătea în obicei, doamna te caută de câteva zile dintr-un motiv pe care nu l-am înţeles prea bine. Nici nu te cunoştea după nume, a aflat de la nişte cunoscuţi doar unde lucrezi. Sper că nu sunt probleme.

Femeia, care îşi strângea sub braţ copilul, se întoarse repede spre omul de lângă ea.

— Nu, nici vorbă, domnule dragă. Voiam doar să-l găsesc pe domnul… Vlădăreanu, să-i mulţumesc că mi-a vindecat băiatul.

Buzele preşedintelui se strânseră până ajunseră ca o linie subţire şi făcu un gest cu mâna ca şi cum ar fi expediat toată problema spre containerele de gunoi.

— Şi, te rog, fără misticisme şi vindecări miraculoase în asociaţia mea… altfel voi fi nevoit să mă dispensez de serviciile dumitale.

Şi se depărtă grăbit.

Femeia se apropie de Anton şi vru să-i apuce mâna dreaptă şi să i-o sărute, dar el îl auzi pe Stelică chicotind printre containere şi şi-o smuci ca arsă de foc.

Cu ochii în lacrimi, femeia începu să vorbească:

— Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru binele pe care ni l-aţi făcut. De când l-aţi atins atunci pe cap pe Mihăiţă, nu a mai avut nicio criză. Şi nici medicamente nu i-am mai dat… toate analizele i-au ieşit curate. Doctorii s-au mirat şi nu ştiu ce să creadă. Spun că aşa ceva n-au mai pomenit.

Se scotoci în buzunar şi scoase un fişic de bani, pe care i-l întinse lui Anton.

— Noi nu prea mai avem bani acum, că am cheltuit o grămadă cu boala copilului, dar am împrumutat ca să ne putem revanşa într-un fel.

Anton rămăsese încremenit, apoi împinse înapoi mâna femeii.

— Doamnă, eu nu i-am făcut nimic copilului dumneavoastră. I-am masat puţin fruntea ca să-i treacă ameţeala. Poate că este o coincidenţă… Copilul este tânăr, organismul lui este rezistent, o fi învins în cele din urmă boala singur.

Privi spre copilul care se uita la el cu ochii mari şi, fără să vrea, îl mângâie iar pe cap, făcându-l să zâmbească.

Se întoarse iar spre femeie.

— Vă rog să nu mai spuneţi la nimeni aşa ceva. Vedeţi ce şefi ciudaţi am! Vreţi să mă dea afară?

— Cum vreţi dumneavoastră, domnule Vlădăreanu, spuse femeia şoptit. Dar nu vă supăraţi că vă spun… nu ar trebui să staţi aici, printre gunoaie, dacă aveţi darul acesta. Ar trebui să vindecaţi lumea.

— Nici vorbă de aşa ceva! se împotrivi Anton. A fost o simplă coincidenţă.

Şi privi printre containerele de gunoi, de unde Stelică nu mai chicotea, ci îl privea cu ochii mari.

Femeia dădu să plece, dar se întoarse şi îi spuse ridicând din umeri:

— Spuneţi ce vreţi, dar pe mine nu mă păcăliţi… nu vedeţi că şi aici, înconjurat de gunoaie, totul în jurul dumneavoastră miroase a smirnă şi a tămâie?

Şi plecă trăgând după ea copilul, care tot întorcea capul spre Anton, până au trecut amândoi de colţul blocului şi nu s-au mai văzut.

„A scorţişoară miroase, femeie, nu a smirnă!“ spuse el şoptit în urma lor, dar acum îşi dădu seama că mirosul din preajma lui era mai greu şi mai persistent decât cel de scorţişoară. Cum Stelică considerase că este mai bine să plece fără să-i spună nimic, îşi luă şi el sacoşa şi plecă acasă.

Abia intrat în apartament, închise geamurile, convins şi el până la urmă că mirosul vine din el. Făcu o baie fierbinte şi se frecă îndelung cu cel mai aspru burete pe care îl găsi, apoi se şterse bine cu un prosop nou, pe care îl cumpărase de curând. Se înfăşură cu el şi intră în dormitor să se îmbrace, când simţi un fulger prin ceafă.

„Ce poate să fie asta?“ apucă el să se întrebe când îşi simţi dinţii clănţănind, apoi văzu patul urcând spre el cu viteză şi totul în jur se scufundă în întuneric.

Când se trezi, prin geamul de la dormitor se strecurau ultimele raze ale soarelui înainte de a apune, iar el se simţea slăbit aşa cum nu se simţise nici atunci când avusese o gripă severă, cu mulţi ani în urmă. Probabil că s-a prăbuşit mai întâi în pat, de unde s-a rostogolit apoi pe covor, unde se vedea o pată mare. La gură avea urme de sânge, probabil de când se muşcase de buze, aşa că se deplasă cu greutate în baie şi se sperie de chipul cadaveric care îl privi din oglindă.

„A fost apa prea caldă“, îşi spuse el, apoi, după ce curăţă de bine, de rău, merse în dormitor, se culcă şi adormi brusc, având, ca niciodată, un somn greu şi fără vise.

Ajuns a doua zi la muncă, primul lucru a fost să-i explice lui Stelică să-şi ţină gura dacă vrea să-l mai păstreze pe lângă el. Copilul avea o limbă ascuţită şi o minte brici, iar întâmplările zilei de ieri în mod normal i-ar fi furnizat un subiect, pe marginea căruia să discute zile întregi. De parcă ar fi priceput despre

ce este vorba, copilul a tăcut îndârjit toată ziua, ciocănind cu spor o grămadă bunicică de doze de bere. Le-a lăsat deoparte abia spre după-amiază şi aproape se făcuse ora de plecare când cineva a adus cu un cărucior o canapea destul de bună, cu gând să o arunce pentru că, aşa spunea, îşi luase alta. Avea doar câteva arcuri rupte şi Stelică, care cine ştie pe ce pat dormea acasă, a fost foarte interesat de ea. A încercat mai întâi să împingă cu o rangă arcurile rupte înapoi sub pânză, apoi a încercat să le lege cu o sârmă găsită prin apropiere.

Anton nu şi-a dat seama ce se întâmplă până când nu l-a auzit pe Stelică ţipând. A lăsat repede din mână lopata cu care încărca ultimele gunoaie şi s-a repezit spre copil. Una dintre sârmele pe care le folosise ca să lege arcurile era ruptă, iar arcul eliberat a ţâşnit şi s-a înfipt în braţul subţirel al copilului, lăsând o urmă sângerie pe pielea tuciurie. Când a privit spre rana băiatului şi-a dat seama că este mai gravă decât a crezut la prima vedere: arcul, când a zvâcnit să se elibereze, luase şi o bucată bună din pielea şi carnea de pe braţ. Stelică avea faţa cenuşie şi abia se mai ţinea pe picioare, încât cu greu a reuşit să-l tragă lângă robinet şi să-i spele rana.

— Trebuie să te ducem la spital să-ţi coasă rana, Stelică, i-a spus Anton după ce a curăţat rana şi a văzut cât de adâncă este. Altfel o să te infectezi şi cine ştie ce mai poţi păţi. Nu te uita, că eu o să încerc să-ţi potrivesc pielea peste rană şi să te leg cu ceva, apoi am să chem Salvarea.

— Nu vreau la spital, nea Anton, şopti Stelică cu glas stins. Mi-e frică de spital! Nu vreau acolo, că o să-mi taie mâna.

Şi Anton îşi aminti că, odată, copilul îi povestise de un vecin de-al lui care tot aşa se lovise la mână, iar doctorii, când rana s-a infectat, nici una, nici alta, i-au tăiat direct braţul în loc să încerce să i-l vindece.

În timp ce vorbeau, mâinile lui Anton se mişcau parcă singure şi aşezau cu grijă pielea peste rană.

Mirosul de scorţişoară sau ce o fi fost se simţi dintr-odată mai puternic şi copilul suspină:

— Parcă nu mă mai doare aşa de tare. Poate că îmi trece dacă mă pansezi fără să mă mai duci la spital.

Anton clătină din cap neîncrezător, dar când îşi luă mâna de pe rană sângele nu mai ţâşnea şi pielea părea destul de bine prinsă. Fără să vrea, mai mângâie

puţin braţul tuciuriu, apăsând şi masând, şi simţi o căldură ciudată irizând din rană. Puse iar braţul sub şuvoiul de apă şi curăţă tot sângele din jurul rănii, ca să vadă mai bine. O linie albicioasă puţin mai groasă ca o aţă era tot ce mai rămăsese din rana urâtă de acum câteva minute. Dădu drumul braţului, apoi se şterse de apă pe mâini şi privi încruntat spre locul unde fusese rana.

— Cred că nu a fost aşa de gravă cum mi s-a părut la început, spuse el cu un început de teamă în voce.

Pipăi linia subţire unde fusese rana şi continuă:

— Şi ai mare noroc că eşti bun de carne. Uite ce repede ţi s-a închis.

Stelică îl privea cu ochii mari, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar el îl opri.

— Să nu spui la nimeni nimic, auzi?

Şi lăsă cele câteva grămezi de gunoi care mai erau pe jos printre containere, se îmbrăcă grăbit şi plecă spre staţia de troleibuz ca dus de vânt.

A ajuns acasă fără să-l mai oprească nimeni pe drum şi, abia intrat în apartament, se dezbrăcă, dar evită să mai facă baie, ca să nu iniţieze de la căldura apei o nouă criză de epilepsie. Preventiv, se aşeză în pat şi luă o carte să citească. Apucă să răzbată cu greu prin vreo două pagini, pentru că nu-i stătea gândul la citit, când se simţi luat de frisoane şi îşi auzi iar dinţii clănţănind. Când se trezi peste câtva timp îşi dădu seama că se scăpase pe el şi udase patul, iar el era plin de sânge. Se târî cu greu până în baie, să estimeze dezastrele. Spre uimirea lui, de data asta nu-şi muşcase nici buzele şi nici limba. Abia când ridică braţul văzu că avea o rană destul de adâncă şi care încă sângera abundent.

„Fi-ţi-ar canapeaua de râs, Stelică“, mormăi el înciudat. „Ai scăpat tu, dar uite că m-a tăiat pe mine.“ Deşi nu îşi amintea în ruptul capului când anume se tăiase. Probabil că în timp ce îl doftoricea pe copil atinsese şi el din greşeală capătul ascuţit al arcului oţelit.

„Va trebui să am mai multă grijă altă dată“, gândi el după ce îşi obloji de bine, de rău rana. „Mai ales că nici nu am carnea aşa de bună ca ţigănuşul“, oftă el, văzând că rana rămâne deschisă şi a fost nevoie să o lege strâns cu un bandaj, ca să-i ţină marginile lipite şi să oprească sângerarea. Încercă să mănânce ceva, dar nu putu înghiţi nimic, aşa că se puse pe căutat şi până la urmă găsi într-un

dulap o faţă de masă veche, din muşama, pe care o aşează pe pat, sub cearşaf, după ce schimbă aşternuturile. Nu ştia să fie predispus la atacuri de epilepsie şi înainte de culcare căută în bibliotecă şi citi capitolul despre epilepsie dintr-o carte medicală pe care o cumpărase pe vremuri soţia lui. Află astfel că epilepsia este o dereglare a sistemului nervos care produce descărcări bruşte şi intense de activitate electrică în creier, manifestându-se clinic prin convulsii care afectează controlul vorbirii, al vederii sau chiar al stării de conştienţă. Deşi epilepsia este uneori urmarea altor boli, de cele mai multe ori cauza este necunoscută.

„Poate că exista în stare latentă în mine şi s-a declanşat de la băiatul ăla pe care l-am întâlnit în troleibuz“, se gândi el înainte de culcare. „Nu-i nimic, bine că i-a trecut copilaşului. Eu mă voi descurca şi cu asta cât mai am de trăit!“ apucă el să-şi mai spună înainte de a se cufunda iar în somnul greu şi cleios.

A doua zi, primul lucru pe care îl făcu atunci când ajunse la lucru fu să controleze rana lui Stelică, dar abia-abia dacă se mai vedea ceva şi numai dacă ştiai unde să te uiţi. Acasă, înainte de a pleca, îşi schimbase bandajul şi văzuse că rana tot nu avea de gând să se prindă, aşa că trebuia să dea cât de curând o fugă la spital, să fie cusut. Încercă să lucreze şi să nu ţină seama de durerea tot mai sâcâitoare din braţ, dar mai ales încercă să o ascundă de Stelică, fiindcă nu avea deloc chef de eventualele lui întrebări. De data asta făcu un efort suplimentar şi termină curăţenia în jurul containerelor la timp, ca să nu găsească niciunul din conducerea asociaţiei vreun motiv de nemulţumire.

La plecare, când ajunse în staţie şi se amestecă cu lumea care aştepta troleibuzul, avu iar o senzaţie de căldură, aşa că se uită după o bancă, să se aşeze. Găsi un loc sub copertina de plastic, la adăpost de razele încă puternice ale soarelui. Chiar în spatele staţiei era un şantier şi gardul care îl despărţea de stradă era mai mult simbolic, astfel că o mulţime de materiale şi deşeuri erau împrăştiate pe trotuar, printre călătorii care aşteptau în staţie.

„Ar trebui să le spună cineva să strângă tablele astea de aici“, gândi el, amintindu-şi de accidentul de ieri, dar chiar atunci troleibuzul intră zăngănind ca de obicei în staţie.

Toată lumea se buluci la uşi, deşi nu era nici pe departe aglomeraţia de dimineaţă. I se păru că aude un ţipăt de copil, cineva strigă cu o voce exasperată: „Dar urcă-te odată, mototoalo!“, apoi uşile se închiseră şi troleibuzul porni. Abia apoi văzu că în faţa lui era o fetiţă de vreo doisprezece-treisprezece ani, ţinută de

mână de o femeie corpolentă care părea a fi mama ei şi care era albă la faţă ca varul.

— Acum ce mai ai? se răsti la biata fetiţă, care o privea cu ochii în lacrimi. Spune odată! se răsti iar mama, iar fetiţa ridică doar piciorul.

— M-am tăiat într-o tablă când m-ai tras de mână.

— Of, doamne, numai necazuri îmi faci! începu mama ei să ţipe, dar se opri ca lovită când a văzut rana de la genunchiul fetiţei: pielea era desprinsă de pe tot genunchiul copilului şi dedesubt se vedea, însângerat, osul rotulei.

Femeia ridică ochii spre Anton, vru să spună ceva, apoi dădu ochii peste cap şi se lăsă moale cu toată suta ei de kilograme pe podeaua troleibuzului, iar lumea începu să ţipe, repezindu-se spre ea să o ajute. Pe fetiţă nu o mai băga nimeni în seamă, aşa că Anton o aşeză pe un scaun şi începu să-i aşeze pielea peste rotulă.

— Am nevoie de o batistă, spuse el şi vreo două batiste apărură imediat, semn că nu toată lumea era preocupată de leşinul mamei.

Desfăcu una dintre ele, care părea mai mare şi mai curată, şi legă bine rana, apoi ţinu strâns piciorul fetei care îl privea uimită.

Încercă să-i zâmbească şi-i spuse:

— Ţine doar batista legată şi până mâine îţi promit că n-o să mai ai nimic.

De fapt rana fetei era deja vindecată, din câte putuse vedea, şi ceruse batista ca să lege şi să acopere rana ce se închisese ca să nu mai observe nimeni asta. Între timp îşi revenise şi mama suficient de mult ca să-i mai spună câteva cuvinte aspre fetiţei, care îl privea pe Anton cu ochii mari, ca şi cum ar fi încercat să-i spună ceva.

— Nu mă mai doare, îi şopti ea lui Anton, dar acesta îşi recuperă geanta şi coborî la prima staţie, înainte să apuce lumea să-şi pună întrebări.

Luă un taxi până acasă şi, de cum ajunse, se trânti pe pat, aşteptând să vadă ce o să se mai întâmple. Cam la aceeaşi oră ca şi ieri veni criza de epilepsie. Şi, tot ca ieri, se trezi sfârşit de puteri şi plin de sânge.

De data asta sângera de la genunchi şi când văzu pielea dată la o parte de pe rotulă nu mai avu nicio îndoială. Se pansă cum putu şi, pentru a nu-şi alarma vecinii, nu sună la salvare, ci chemă un taxi şi plecă la spital.

Capitolul 7

Sfânt fără voie

Îi explică medicului de la Urgenţă că s-a lovit în staţia troleibuzului de vizavi de şantier şi promise că va depune o sesizare pentru a evita ca şi alţi oameni să de accidenteze.

— Totuşi, după atâtea ore, nu văd niciun semn de coagulare, deşi niciun vas de sânge nu este lezat, spuse medicul de gardă după ce îl examină. Cred că aveţi o deficienţă severă de vitamina K, aşa că am să vă fac o doză chiar acum, odată cu serul antitetanos, şi am să vă prescriu şi o reţetă pentru a fi mai sigur. Mâine, vă rog să veniţi la control ca să vedem cum evoluează rănile.

O asistentă toaletă rănile şi se pregătea să le coasă când în camera de gardă intră un medic mai în vârstă, căruia i se citea oboseala pe faţă. După respectul pe care i-l acordară cei doi, se vedea că este unul dintre medicii importanţi ai spitalului.

— Am plecat şi eu acasă, Dane, i se adresă el medicului de gardă. Pacientul de la trei este stabil acum. Dacă sunt ceva probleme nu ezita să mă suni, te rog, indiferent de oră.

Doctorul de gardă dădu din cap, iar medicul mai în vârstă se pregătea să plece când ochii îi căzură pe rana de la genunchiul lui Anton, pe care asistenta tocmai se pregătea să o coasă. Făcu un gest să o oprească şi îşi puse ochelarii studiind cu atenţie rana.

— Interesant, spuse el în şoaptă, ia să vedem noi ce avem aici.

Se întoarse spre asistentă, care îl privea respectuoasă.

— I-aţi făcut anestezie locală?

— Da, domnule doctor Niculescu, confirmă asistenta.

— Şi la genunchi, şi la braţ?

Asistenta confirmă din nou şi doctorul privi iar, mai atent, cele două răni.

— Înseamnă că mai poate aştepta câteva minute până i le coasem. Du-l, te rog, la mine în cabinet, apoi vino şi dumneata, i se adresă el asistentei.

Anton fu transportat cu un cărucior până la cabinetul doctorului Niculescu, în ciuda asigurărilor lui că se poate deplasa perfect şi singur.

Când au ajuns în cabinet, doctorul căută într-un dulap şi scoase o lupă mare, cu care examină pe îndelete rănile, apoi îl privi atent pe Anton.

— Rana asta de la braţ tot astăzi ai căpătat-o?

Anton oftă din greu, apoi spuse:

— Ieri, domnule doctor. Dar speram să se vindece şi să nu mai fie nevoie să vin la spital. Nu-mi place în spital.

— Nici mie, încercă doctorul o glumă, dar eu aici lucrez.

Încheie examinarea şi adăugă, în timp ce asistenta cosea cu dexteritate rănile:

— Cu rănile dumitale este o problemă. Va trebui să-ţi recoltăm şi nişte sânge pentru un set complet de analize. Ceva nu este deloc în regulă şi nu cred că este vorba numai de o lipsă a factorului coagulant. Rănile astea sunt prea ciudate. Tai şi vindec tot felul de răni de aproape o jumătate de veac, dar asemenea răni încă nu am întâlnit.

După ce asistenta termină de cusut rănile şi recoltă sângele necesar pentru analize, doctorul îi făcu semn că poate să plece.

După ieşirea asistentei, doctorul îl invită să se aşeze comod pe unul dintre fotoliile din cameră, iar el se aşeză pe celălalt.

— Ei, şi acum, că am rămas numai noi doi, poate că ar fi cazul să-mi spuneţi adevărul, stimate domnule Vlădăreanu.

— Adevărul, domnule doctor, începu Anton cu greu să vorbească, este că nu o să mă credeţi.

Se opri şi încercă să îşi aşeze gândurile în aşa fel încât să i le expună cât mai clar doctorului.

— Nu văd ce-ai putea să-mi spui şi să nu pot crede, dragă domnule Vlădăreanu. Fiindcă rănile dumitale nu au fost făcute nici de tablă şi nici de arc. Parcă au fost făcute cumva din interior spre în afară, şi asta nu pot să înţeleg.

Văzându-l că ezită în continuare, adăugă, încercând să destindă atmosfera:

— Să ştii că şi lumea noastră este plină de mici mituri urbane, unele aproape adevărate, iar altele nici măcar pe aproape. Nu mai departe de zilele trecute am fost chemat să repar instrumentul unui tânăr mire care, în noaptea nunţii, s-a trezit cu muşcături pe penis, deşi ei erau nişte tineri inocenţi de la ţară, care s-au jurat că nu auziseră în viaţa lor de sex oral. Când a fost examinată mireasa, a fost găsită cu ceea ce, în termeni de specialitate, se numeşte vagina edentata, adică vagin cu dinţi. Unul din miturile medicale, despre care credeam că ţin mai degrabă de fobiile masculine decât de realitate, s-a dovedit că există. E adevărat că nu erau chiar nişte dinţi, ci doar o concreţiune osoasă care, în momente de stres, se putea strânge asemenea unor dinţi. Aşa că, după ce am văzut un vagin cu dinţi, orice mi-ai spune, nu mă poţi uimi, dragă domnule.

Anton zâmbi aproape fără să vrea, apoi îi spuse doctorului dintr-o suflare tot ce i s-a întâmplat, începând cu ziua în care a simţit prima dată mirosul de tămâie şi scorţişoară şi până la întâmplarea de azi din troleibuz.

— Deci de asta am simţit eu mirosul de tămâie când m-am apropiat de dumneata. Deşi un preot bătrân mi-a spus odată, demult, când am fost la muntele Athos, că nu tot ce miroase a smirnă şi tămâie este înger şi nu tot ce miroase a pucioasă este diavol.

— Sunt sigur de asta, confirmă Anton, pentru că nu sunt deloc o persoană religioasă.

Şi privi cum doctorul ia din dulapul cu instrumente un bisturiu mic.

— După cum am spus, te cred, dar, cum sunt o fire carteziană, nu te superi dacă am să fac o mică experienţă, să văd şi eu cum se manifestă acest fenomen.

Îşi apăsă uşor lama bisturiului pe antebraţ şi crestă o rană puţin adâncă, de doi, trei centimetri lungime. Apoi puse bisturiul jos şi se apropie de Anton.

— Nu că nu aş crede, spuse el, dar aş vrea să văd cum se întâmplă.

Anton nu avea nevoie să fie îndemnat, pentru că de când văzuse sângele pe mâna doctorului simţise uşoare furnicături în palme şi aproape involuntar prinse braţul care i se oferea. În timp ce masa rana îşi aminti de dorinţa aproape de neînfrânt pe care o simţise mai devreme la Urgenţă. Cât aştepta să coboare medicul de gardă, fusese adusă victima unui accident de circulaţie, cu fractură deschisă la braţul drept. Fără să vrea, s-a ridicat de pe banca unde aştepta şi a făcut doi paşi spre rănit, gata să-i pună mâna pe rană. Numai sosirea medicului de gardă l-a făcut să dea înapoi şi să se întrebe câte răni mai putea suporta corpul lui obosit.

Pentru că rana era mică, avu nevoie de numai câteva secunde ca să o închidă complet. Doctorul îşi spălă îndelung mâna, apoi luă lupa, aprinse o lampă puternică şi îşi examină pe îndelete braţul. Veni apoi lângă Anton şi-i dădu lupa să privească şi el: pe locul unde fusese tăietura se vedea doar o urmă albicioasă, subţire cât o aţă, care se resorbea văzând cu ochii.

Doctorul Niculescu oftă din greu.

— Departe de mine să spun că înţeleg, măcar în parte, un asemenea fenomen. Dar, dacă această manifestare va putea fi studiată şi folosită de om, asta înseamnă că meseria de doctor nu va mai avea foarte mare căutare. Noroc că ies la pensie anul viitor, zâmbi el trist.

Anton clătină neîncrezător din cap.

— Chiar dacă se va afla cum anume se produce acest fenomen, mă îndoiesc că va deveni foarte repede reproductibil. Mai ales dacă rănile sau bolile trebuie neapărat să se transfere asupra cuiva.

Doctorul îşi plimbă privirea peste şirul lung de cărţi, de parcă ar fi încercat să afle acolo un răspuns. Când îşi dădu seama că nu poate găsi nimic în cărţi, se ridică şi spuse:

— E târziu, aşa că haideţi să vă duc eu acasă. Am să vă rog să treceţi mâine pe aici să vedem dacă analizele ne vor lămuri într-un fel sau altul. Oricum, vă

sfătuiesc să staţi departe de răniţi şi de bolnavi în tot acest timp. Aveţi organismul destul de slăbit şi nu se ştie câte răni mai poate suporta.

Au plecat cu maşina doctorului şi, pe drum, în timp ce conducea, îi simţea privirea cum i se oprea din când în când asupra lui, ca şi cum ar fi căutat să se lămurească ce-i atât de deosebit la el.

Când au ajuns în parcarea blocului în care locuia Anton, doctorul a oprit motorul şi s-a întors cu totul spre el.

— Acum câţiva ani am fost într-o excursie în Tibet, unde am văzut un fenomen oarecum asemănător. Dar, cum nu am avut ocazia să-l verific, am trăit tot timpul cu impresia că este doar o formă oarecare de truc magic. Şi tot atunci un bătrân lama tibetan mi-a spus câteva cuvinte care m-au urmărit foarte multă vreme: „Tigrul şi privighetoarea nu vor neapărat să ne înspăimânte sau să ne încânte atunci când îşi sfâşie prada sau îşi cântă trilurile. Tigrul vrea să se hrănească, iar privighetoarea să îşi găsească perechea. Că noi găsim motive de spaimă sau de încântare în acţiunile tigrului şi ale privighetorii, asta este cu totul altă poveste.“

Tăcu câteva minute, privind în întunericul de afară, apoi spuse:

— Mă întreb, aşadar, dacă nu cumva vindecările astea nu sunt de fapt cu totul şi cu totul altceva decât ceea ce vedem noi.

Porni motorul maşinii şi îi dădu o carte de vizită, apoi îşi luă rămas-bun, iar Anton coborî în întunericul rece al nopţii şi urcă greoi spre apartamentul lui, chinuit de dureri, semn că îi treceau efectele anesteziei.

Adormi greu, dar a doua zi se încăpăţână să meargă la lucru, pentru că nu ar fi suportat să fie singur acasă cu gândurile lui.

Când ajunse la containere, îşi luă lopata aproape cu uşurare şi încărcă gunoaiele aruncate peste noapte, scrâşnind din dinţi şi încercând să nu bage în seamă durerea care îl săgeta în braţ şi în genunchi.

Luat cu treaba, nici nu a simţit cum a trecut ziua. Chiar şi Stelică, deşi vorbăreţ de felul lui, parcă îi înţelegea nevoia de tăcere şi îşi vedea tăcut de dozele lui. Era foarte cald şi lumea umbla îmbrăcată subţire, ba unii mai curajoşi erau chiar numai în tricouri cu mânecă scurtă.

Când ajunse în staţia de troleibuz, văzu şi tabla în care se lovise fetiţa. Era tot acolo, alături de altele la fel de ascuţite, gata să mai rănească pe cineva, aşa că îşi propuse chiar a doua zi să facă o sesizare sau chiar o vizită pe şantier, să caute un şef care să înţeleagă despre ce este vorba şi să ia măsuri. Clădirea la care se lucra se înălţa vertical, la numai câţiva metri de trotuar, şi putea cădea ceva oricând, de sus, în capul pietonilor. Încerca să-şi formuleze în minte o asemenea sesizare, când auzi o voce subţirică lângă el.

— Dânsul este.

Şi când întoarse capul văzu lângă el pe fetiţa de ieri, ţinută de mână, de data asta, de o tânără în pantaloni mulaţi şi cu un tricou subţire peste care purta o geacă descheiată. Înainte de a apuca să spună ceva, îşi imagină iar scena de mulţumire şi încercă să se facă pierdut printre călătorii care aşteptau în staţie. După cât de mult semănau cele două, în mod sigur erau surori, şi nu putu să nu observe cât de drăguţă şi cochetă era sora mai mare. Tricoul scurt lăsa să i se vadă buricul, în care avea prins un inel argintiu, dar nu stătu să privească mai mult, pentru că nu avea chef să i se sărute iar mâna.

— Aşteaptă! se auzi strigatul fetei mai mari, dar el mări pasul, sătul de mulţumiri.

— Aşteaptă, sau chem poliţia, se auzi din nou în spatele lui.

Şi de data asta se opri ca lovit. La orice se aştepta, numai la asta nu.

Cu paşi mari, cele două fete au ajuns lângă el. Cea mai mare se aşeză cu mâinile în şolduri în faţa lui.

— Voiam să cunosc şi eu pedofilul care îmi pipăie cu neruşinare sora, profitând de neatenţia oamenilor.

Anton rămase de-a dreptul perplex şi făcu ochii mari, aşa că fata continuă:

— Sunt studentă în ultimul an la Medicină, aşa că pe mine nu mă poţi păcăli cu astfel de tertipuri ieftine, ţap bătrân ce eşti!

Ridică rochiţa fetiţei şi-i arătă picioarele.

— Uite aici, nicio rană pe niciunul dintre ele. Ştiu cum ai procedat şi am să mă duc la Poliţie, să te reclam. Ai avut o pungă cu sânge pe care ai spart-o pe

genunchiul surorii mele, pentru că a ajuns acasă plină de sânge, dar nici urmă de rană. Ai făcut asta ca să ai motiv să o mângâi.

— Iuliana, dar am fost rănită, mi se vedea osul de la genunchi cum se mişcă, şopti fetiţa cu ochii în lacrimi.

— Andreea, tu să taci, că te-a prostit şi pe tine, şi pe mama, ca să te poată pipăi pe îndelete.

Fetiţa se smuci din mâna surorii ei şi se repezi în braţele lui Anton, şoptind printre sughiţuri de plâns:

— Eu i-am spus cum a fost, dar nu mă crede.

Stupefiată, Iuliana dădu să se repeadă să-şi recupereze sora, dar chiar atunci de sus, de pe clădirea în construcţie, se auzi un zgomot vibrant urmat de câteva ţipete gâtuite. Cablul unei macarale care ridica o bucată uriaşă de tablă se rupsese şi tabla o pornise vibrând la vale. Mai întâi căzuse vertical spre staţia troleibuzului, apoi se lovi de ceva, se răsuci brusc într-un incredibil zbor orizontal şi zbură fâşâind periculos, ca o pasăre a morţii, spre Iuliana, o tăie în talie, chiar sub braţele încă în şolduri, ca pe o simplă foaie de hârtie şi se opri zăngănind într-o pubelă de gunoi. O clipă, păru că nimic nu s-a întâmplat, apoi Anton văzu cum Iuliana întinse braţele spre el, tot cu gândul să o recupereze pe cea mică, dar apoi partea de sus se desprinse şi alunecă spre spate, cu o clipă înaintea picioarelor şi a mijlocului. Împinsă de tabla care o tăiase, căzuse pe spate, iar acum părea că se odihneşte, atât doar că între cele două părţi ale corpului erau cam cinci centimetri distanţă una de alta. Mai întâi începu să ţipe sora ei mai mică, apoi ţipetele se înmulţiră, când oamenii din staţie se apropiară.

Andreea îl strânse cu putere pe Anton, strigându-i chiar în ureche:

— Salveaz-o, te rog! Numai tu poţi să o faci.

— Biata copilă, spuse cineva, încă nu îşi dă seama că sora ei este pierdută.

Altcineva voia să caute o lumânare, dar Anton se apropie tremurând de fata căzută. În ochii Iulianei mai pâlpâia parcă o uşoară urmă de înţelegere şi îi fixă, aşa stinşi cum erau, asupra lui. Buzele ei, din care culoarea fugise, se deschiseră în încercarea de a spune ceva, iar Anton se apropie şi mai mult şi auzi o şoaptă ca o părere:

— Ajută-mă!

Sângele, care până atunci încă nu începuse să curgă, s-a pornit dintr-odată să țâșnească și Anton se aplecă și o prinse de mâini. Trase cu putere până când cele două jumătăți ale corpului se uniră, apoi începu să maseze tăietura. Mai trase încă o dată de mâini, apoi încet o răsuci pe burtă și continuă să o atingă cu mâinile de-a lungul tăieturii. În jurul lui lumea tăcea, iar de undeva din depărtare se auzea deja sunetul Salvării. Până când a ajuns ambulanța, Iuliana își revenise destul de mult încât să se ridice în picioare sprijinită de sora ei mai mică. Îi căută ochii, dar Anton se făcu pierdut în mulțime și luă primul taxi: întârziase și voia să ajungă acasă înainte de criză.

Când a ajuns acasă, a încuiat ușa de la intrarea în apartament ca și cum ar fi vrut să rămână singur pentru vecie. Cu toate că cel mai bine ar fi fost să o lase deschisă „ca să nu fie nevoiți să spargă ușa, atunci când o să mă caute“, gândi el înainte de a se prăvăli în pat. Deși poate că ar fi trebuit să se ducă direct la spital, dar era convins că nici acolo nu prea aveau ce să-i facă. Există un echilibru în lumea asta și niciun spital din lume nu îl poate încălca. Îl sună totuși pe doctorul Niculescu, căruia îi povesti în câteva cuvinte ce i s-a întâmplat, apoi se așeză în pat, în așteptarea crizei de epilepsie. Sau a doctorului… sau a ceea ce avea să se întâmple, deși nici el nu știa cum să denumească ceea ce se va întâmpla cu el.

Capitolul 8

Câțiva faguri de miere

Cosmin Ardeleanu își puse din reflex mâna la ochi când ieși din casă. Iarna era spre sfârșite, dar primăvara părea că își intrase pe deplin în drepturi și, în câte o zi ca asta, soarele strălucea cu putere pe cer. De câteva zile observase că îl supăra lumina puternică. Nu suficient de mult încât să-l facă să se gândească la o boală, dar se gândea tot mai serios să-și pună o pereche de ochelari de soare. Își cumpără până la urmă o pereche, numai că a renunțat la idee atunci când s-a văzut într-o oglindă, cum îi stătea cu ei, chiar dacă a încercat mai multe modele. Toate îi veneau la fel. Avea capul mare și rotund, iar o pereche de ochelari, fie ei și de firmă, nu îmbunătățeau foarte mult aspectul. Oricum îi purta, capul lui

părea tot o minge de fotbal cu ochelari şi, văzând câteva priviri piezişe la cei pe lângă care trecea, i-a aruncat în primul coş de gunoi. Avea o constituţie masivă şi nu de puţine ori observase că oamenii îi făceau loc grăbiţi, cu toate că nu se ştia om violent şi nu avusese nicio altercaţie în viaţa lui. Şi tot de câteva zile observase că nu-i plăceau mulţimile şi făcea tot posibilul să le evite. Şi, dacă la început mulţime însemnau zeci de oameni, în ultimul timp nu suporta să fie mai mult de doi, trei oameni în preajma lui. Strânse din fălci, căutând nişte străzi lăturalnice, şi porni spre Piaţa Dacia, pregătindu-se sufleteşte pentru nenumăraţii oameni pe care avea să-i întâlnească acolo. Ar fi vrut să poată rezolva altfel ceea ce avea de făcut, dar nea Tomescu din Făgăraş era singurul apicultor care îi putea aduce faguri de albine.

În drumul spre piaţă trecu pe lângă un bar unde un grup de tineri îşi făceau veacul. Erau cu numai câţiva ani mai tineri ca el, dar păreau mult mai blazaţi şi, mai ales, veşnic în criză de bani. Îl mai văzuseră de câteva ori trecând tăcut pe lângă ei, dar ceva din masivitatea lui, ori privirea posomorâtă, i-au făcut să-l lase în pace. Dar de data asta se părea că ajunseseră la fundul sacului, pentru că unul dintre ei, cel care părea a fi conducătorul grupului, i se aşeză ostentativ în faţă:

— Hei, şefule, nu ne dai şi nouă câte o ţigară? şi arătă cu un gest larg spre cei din spatele lui, ca pentru a sublinia faptul că nu era singur şi, la o adică, puteau deveni periculoşi.

Cosmin privi un timp lung la cel care îi bloca drumul ca şi cum nu ar fi înţeles ce vrea. În cele din urmă ridică din umeri şi mormăi scurt:

— Nu fumez.

Cum cel din faţa lui tot nu se dădu la o parte, se văzu nevoit să explice:

— Dacă nu fumez, nu am nici ţigări…

Fu rândul celui din faţa lui să ridice din umeri:

— M-am gândit şi la această posibilitate. Ce-ar fi să ne dai atunci o sută de lei şi ne ocupăm noi de cumpăratul lor…

Un timp Cosmin îl privi încruntat, ca şi cum n-ar fi priceput despre ce este vorba. Apoi din gâtlej îi răsună un mormăit prelung şi făcu un pas în faţă: îl prinse pe cel din faţa lui de un braţ şi îi făcu vânt spre grupul de tineri care aşteptau amuzaţi alături. Şeful se izbi de doi dintre ei, doborându-i la pământ, iar

lor li se păru că acesta zboară de-a dreptul printre ei, oprindu-se abia la câţiva metri de ei, într-un arbust de tuia.

Primul impuls a fost să se repeadă spre el, să-i dea o lecţie, apoi în mintea lor s-a petrecut o scurtă rememorare a ultimelor secunde şi instinctul căpătat pe străzi i-a făcut să-i culeagă pe cei doi căzuţi şi să se îndepărteze cât mai repede. Şeful, după ce şi-a văzut izbitura atenuată în mod miraculos de arbustul de tuia, a mijit uşor ochii, a măsurat distanţa parcursă de el în zbor şi i s-a părut mai înţelept să facă pe mortul. Se pare că a adoptat cea mai bună tactică posibilă, deoarece Cosmin şi-a aruncat în treacăt ochii spre el şi a mormăit supărat:

— Dacă nu fumez nu am nici ţigări…

Nu a mai privit nicio clipă după cei care au fugit, ci doar şi-a continuat cu paşi egali drumul spre piaţă. Revăzu în mintea lui cele întâmplate. De câteva zile i se părea că se întâmplă lucruri ciudate cu el.

Când ajunse lângă piaţă, strânse din umeri şi din gâtlej îi ieşi un mormăit nemulţumit: astăzi era mai multă lume ca de obicei. Plecă capul şi pătrunse în lumea pestriţă şi zgomotoasă din piaţă. Vânzătorul pe care îl căuta avea taraba chiar lângă intrare şi, când îl zări, îi făcu semn cu mâna.

— Am crezut că nu mai ajungi azi, domnule Ardeleanu, îi spuse apicultorul cu un zâmbet larg pe faţă.

De câteva luni, de când îl cunoştea, tânărul arhitect îi era client fidel şi nu se uita niciodată la preţ de când îi povestise despre fagurii artificiali pe care îi foloseau alţi apicultori şi despre mierea obţinută din zahăr.

— Ei, cum să nu vin dacă am promis, mormăi Cosmin şi privi spre sacoşa pregătită de vânzător. Sunt zece kilograme acolo?

— Zece kilograme, cum am promis, domnu’ arhitect. Chiar un pic mai mult, aşa ca pentru dumneavoastră. Din partea firmei, zâmbi el în timp ce număra atent banii.

Fagurii erau împachetaţi profesionist, aşa că tânărul ridică punga şi spuse:

— Mulţumesc, atunci. Ne vedem săptămâna viitoare! şi se îndepărtă cu paşi mari, în timp de apicultorul privea lung în urma lui.

Arhitectul era un cumpărător statornic care, în fiecare joi după-amiaza, se înfiinţa ca să-şi ia cele zece kilograme de faguri cu miere. Un timp a fost tentat să-l întrebe ce face cu atâta miere, apoi spiritul de comerciant l-a făcut să-şi pună lacăt la gură, mai ales că afacerea mergea atât de bine. În urmă cu vreo două luni, când şi-a terminat fagurii, a cumpărat o matriţă, ceară de albine avea destulă şi a început să confecţioneze faguri, pe care îi umplea apoi cu miere. După ce a livrat primul lot astfel contrafăcut, a stat un timp ca pe ghimpi aşteptând ca tânărul arhitect să observe falsificarea şi să-i reproşeze ceva. Văzând că acesta nu spune nimic, şi-a mai domolit temerile. În sinea lui nici nu i se părea că face o cine ştie ce mare nedreptate: în fond ceara din care confecţiona fagurii era naturală, iar mierea cu care umplea alveolele, cu atât mai mult. Şi de altfel tânărul client nu mai părea deloc dispus la confesiuni în ultimul timp. De unde la început tot mai povestea câte ceva, de la o vreme era tot mai posac şi mai închis în el.

Cosmin Ardeleanu nu îşi făcea probleme din cauza apicultorului: el deja se gândea la întâlnirea de la miezul nopţii.

(va urma)

Raza de întuneric (IV)
(de Daniel Barbu)

Victor Măerean era speriat şi nervos, sau, mai bine spus, era când speriat, când nervos, de trei ore nereuşind să se decidă care dintre stările astea două ar trebui să primeze. După-amiază, pregătindu-se să iasă din casă, şi-a verificat din obişnuinţă portofelul şi a constatat că-l buzunărise cineva. Nu părea să lipsească ceva din portofel, însă banii erau aşezaţi invers.

Încă din copilărie, Victor avea obiceiul să-şi definească periodic mici superstiţii proprii, pe care le respecta cu stricteţe, considerând că dacă le încalcă va avea ghinion. În ultimii ani îşi impusese să renunţe la astfel de manifestări puerile şi scăpase treptat de ele, rămânând cu un singur obicei inofensiv: îşi punea mereu banii în portofel cu aversul spre interior, regulă pe care n-o încălcase niciodată. Acum erau aşezaţi invers. Deşi nu ştia sigur câţi bani trebuia să aibă, a presupus că erau toţi, fiindcă teancul era suficient de gros, aşa cum şi-l amintea. Erau aşezaţi în ordine descrescătoare, ca de obicei, însă erau întorşi cu aversul spre exterior. În primul moment s-a enervat, fiind revoltat de fapta în sine: „Uite dom'le cum te fură derbedeii ăştia, în loc să se ducă la muncă!". Apoi s-a calmat brusc, la fel cum se şi enervase, nu pentru c-ar fi realizat că unul dintre „derbedeii ăştia" e chiar el, ci străfulgerat de alt gând: de fapt, din portofel nu-i lipsea nimic! Şi atunci, cine şi de ce l-a buzunărit? Abia în acel moment a făcut legătura cu afacerea în care intrase şi s-a panicat. A deschis din nou portofelul şi i-a verificat meticulos întreg conţinutul. Nu lipsea absolut nimic şi, oricât de atent a căutat, nu era nimic în plus. Cu toate astea, îi umblase cineva în portofel. În minte i-a apărut imaginea unei mâini înfipte în buzunarul său şi l-a cuprins din nou furia: „Cine să mă facă pe mine, domnule? Pe mine, care pot să dau lecţii la toţi şuţii!? Imposibil!". Şi totuşi era posibil, dovada era în mâna sa. Un gând trecător i-a spart iarăşi furia în mii de bucăţele şi l-a îndemnat să facă cercetări amănunţite prin casă. După câteva minute a constatat că îi verificase cineva şi apartamentul. Urmele erau mult mai vizibile decât cele din portofel, însă, la dezordinea din casă, n-ar fi observat nimic fără să caute în mod special.

S-a simţit iarăşi încorsetat de teamă şi s-a aşezat pe marginea patului. Şi-a aprins o ţigară şi a-nceput să fumeze, scrumând pe jos fără să-şi dea seama.

Trecuseră trei zile de când Petreanu, slăbănogul cu care aranjase afacerea, făcuse filmarea şi nu mai dăduse niciun semn. Asta nu era o problemă, Victor nu se grăbea şi presupunea că astfel de afaceri nu se fac aşa, cât ai bate din palme. Dar convingerea că Petreanu e cel care-i umblase prin casă îi provoca o spaimă ce-i paraliza toate gândurile. Şi mai era şi portofelul. Cum de putuse să-i umble tocmai lui în portofel? Furnicăturile de frică simţite până atunci s-au transformat din nou într-o mâncărime nervoasă care l-a ridicat de pe pat, forţându-l să se plimbe prin casă, furios şi cu ţigara în mână. În mintea lui, frica şi furia nu puteau coabita. Acum era precum leul în cuşcă, nu-i mai păsa de pericolul la care-l expunea afacerea cu aparatul, îl rodea orgoliul său de profesionist buzunărit pe nesimţite.

Treptat, furia i s-a topit în mod firesc, şi nu alungată de frica de până atunci. După ce s-a mai calmat, a realizat că instinctiv, nu raţional, ştiuse că e posibil ca individul să-i caute prin casă, acesta fiind motivul pentru care ascunsese aparatul şi ochelarii. Şi iată că fostul bodyguard trecuse la fapte, era dintre cei care nu stăteau mult pe gânduri. Nu-l învinovăţea pe Petreanu, era convins că şi el ar fi procedat la fel dac-ar fi fost în locul lui, însă abia acum realiza că n-are pregătită nicio stratagemă pentru efectuarea transferului în condiţii de siguranţă. Trebuia să găsească o metodă care să-i asigure o tranzacţie reuşită. Îi trebuia un plan, un plan bine conceput, nu unul făcut în pripă.

Toată seara s-a frământat căutând o idee care să-l scoată din impas. Noaptea care a urmat a fost o noapte albă, plină de gânduri negre. Avea mereu impresia că deschide cineva uşa de la intrare, că se aud voci necunoscute pe scara blocului. A adormit târziu, spre dimineaţă, când afară mijea de ziuă, iar somnul i-a fost năpădit de visuri rele, în care sute de Petreni îi răvăşeau casa în căutarea aparatului.

S-a trezit pe la zece şi jumătate, dar a continuat să lenevească întins în pat. Lumina unei zile însorite de vară intra pe fereastră, descoperind toate cotloanele încăperii şi alungând toate fricile nopţii. Ascultând rumoarea obişnuită a străzii, ajunsă în cameră prin fereastra întredeschisă, Victor a fost pătruns de o linişte plăcută şi s-a mirat de pericolele imaginate seara trecută. Acum i se părea destul de deplasată toată spaima lui din ziua precedentă şi de peste noapte. A revenit la vechea idee, că important e să pună mâna pe bani, după aia… se va descurca el

cumva. Până la urmă, dacă le dă aparatul şi primeşte banii, ce treabă mai au cu el? Oricum, se gândea să plece în străinătate, undeva pe o plajă exotică. Va pleca imediat după tranzacţie şi-i va lăsa cu buza umflată în cazul în care-l vor mai căuta.

S-a ridicat din pat şi şi-a băut cafeaua de dimineaţă întins pe şezlongul din balcon, cu ţigara în mână, ascultând emisiunea care se auzea la radioul vecinului de alături. În continuarea balconului său, după un zid acoperit cu cărămidă aparentă, era balconul unui apartament din blocul vecin. Zidul despărţitor se prelungea destul de mult peste balustradă, împiedicându-l să vadă în balconul alăturat, motiv pentru care nu ştia încă cine locuieşte lângă el. După emisiunile ascultate la radioul celuilalt în toţi anii aceştia, emisiuni predominate de concerte simfonice, îi atribuia vecinului toate calităţile unui om cultivat, considerând că e vorba de vreun bătrân educat în vremurile când şcoala era mult mai exigentă. Mulţumindu-se cu portretul imaginat, Victor îşi înfrânase curiozitatea de a afla cum arată proprietarul balconului vecin. Prefera să-l considere în continuare un aristocrat, cu atât mai mult cu cât muzica venită de alături reuşea întotdeauna să-i insufle o stare plăcută şi, într-o oarecare măsură, să-i creeze iluzia că şi el, apreciind muzica bună, dă dovadă de stil şi educaţie aleasă.

Într-o astfel de stare l-a surprins pe la ora unu apelul telefonului. A răspuns pe un ton agasat, deranjat de faptul că e nevoit să-şi întrerupă tabietul:

– Alo!?

– Trebuie să facem tranzacţia, clientul a văzut filmarea şi e mulţumit de marfă.

Victor a recunoscut vocea slăbănogului încă de la primele silabe şi a simţit iarăşi cum fierbe sângele în el şi-l cuprinde enervarea.

– Ce vorbeşti, dom’le? Acuma te interesează tranzacţia, dar când mi-ai răscolit casa nu te mai interesa. Ai vrut să mă faci, nu?

– Domnule Măerean, doar nu-ţi închipuiai că voi continua o afacere de asemenea anvergură fără să ştiu foarte bine cu cine am de-a face?

– Şi, după ce mi-ai verificat borcanele de bulion din cămară, ai aflat cu cine ai de-a face? Mă crezi tâmpit? Spune mai bine c-ai vrut să furi, nu să cumperi!

– Şi dac-ar fi aşa, tocmai dumneata te-ai găsit să-mi faci morală? Oricine ar fi procedat la fel în locul meu, merita să-ncerc.

– Ce să-ncerci, domnule? Nu ţi-am spus că eu nu sunt decât un intermediar, că aparatul nu e la mine?

– Pierdem timpul, domnule Măerean! Ce-a fost a fost, hai să trecem la afaceri! Când ne putem vedea? Voi accepta toate condiţiile dumitale pentru următoarea întâlnire.

– Eu nu mai sunt în măsură să stabilesc nicio condiţie, domnule! Vânzătorul s-a speriat după ce l-ai alergat la demonstraţie şi nu m-a mai contactat.

– Bănuiesc că ştii cum să dai de el dacă va fi cazul?

În vocea celuilalt s-a simţit îngrijorarea şi asta i-a plăcut lui Victor: „Să mai fiarbă şi el, nu numai eu.”. A fost încântat şi de găselniţa cu vânzătorul speriat, în felul ăsta mai câştiga timp să-şi alcătuiască un plan pentru efectuarea schimbului în siguranţă.

– L-am căutat, dar nu răspunde la telefon şi nu e nici acasă. Aştept să se liniştească şi să mă sune, apoi o să te caut eu pe dumneata.

– Eşti sigur c-o să te sune, domnule Măerean?

Vocea celuilalt pierduse din îngrijorarea de mai devreme şi căpătase în schimb o doză de impertinenţă. Victor a simţit nevoia să-i răspundă la fel:

– N-o să caute alt intermediar, dacă asta ai vrut să insinuezi. După ce mă sună, am să te caut eu, să-ţi spun cum facem, şi de data asta nu mai vreau surprize, altfel caut eu alt cumpărător.

A închis fără să-i mai dea celuilalt timp la replică. Şi-a luat de pe masă portofelul rămas acolo de când îi făcuse inventarul, l-a băgat în buzunar şi a ieşit din casă cu un aer de om fără griji. Se simţea din nou stăpân pe situaţie.

***

Generalul Langston se aşezase în fotoliul din spatele biroului şi se străduia să rămână calm, deşi ar fi preferat să-şi reînceapă plimbarea agitată prin birou, plimbare care-l ajuta întotdeauna să-şi pună ordine în idei. Aştepta doi fizicieni de la NASA, care-i fuseseră prezentaţi cu funcţiile lor civile, dar despre care ştia foarte bine că sunt militari. Însă, pentru păstrarea aparenţelor, trebuia să lase impresia că ştie doar ceea ce i s-a spus despre cei doi, de către oficialii de la NASA. În ciuda obiceiului, Langston îmbrăcase astăzi uniforma militară, care spera să-i creeze un ascendent asupra celor doi, amândoi maiori, după informaţiile sale. Întâlnirea de astăzi era legată de afacerea neagră, cum fusese numită codificat operaţiunea pornită de la filmul cu pata de întuneric.

Capacităţile instituţiei pe care o conducea generalul nu erau foarte mari, dar compensau prin accesul necondiţionat la resursele tuturor celorlalte agenţii, la suportul material şi uman al celor mai bine dotate instituţii. Cu doi ani în urmă, la finalul cazului Zabriskie, preluase complet conducerea FBI pentru două săptămâni, până la prinderea celor patru atentatori.

Langston conducea instituţia de şase ani şi îi urmase lui Austin Craig, cel care o înfiinţase. Craig, care nu fusese militar de carieră, reuşise cu optsprezece ani în urmă, pe vremea când era senator, să convingă atât preşedintele cât şi congresul de necesitatea înfiinţării unei instituţii care să acţioneze ca un liant între toate agenţiile federale. Beneficiase şi de ajutorul conjunctural al situaţiei încordate care trenase aproape doi ani, situaţie creată de rivalitatea dintre CIA şi NSA, care dusese la cea mai mare scurgere de informaţii de interes naţional din timpul şi de după perioada războiului rece. Craig se ocupase de înfiinţarea instituţiei şi, pentru că era cel mai în măsură să-şi coordoneze propria creaţie, fusese numit la comandă, unde rămăsese timp de doisprezece ani. Treptat, Austin Craig reuşise să-i modifice statutul de funcţionare şi să obţină prerogative care, dacă ar fi existat în proiectul său iniţial, ar fi făcut imposibilă aprobarea înfiinţării instituţiei. Din momentul în care conducerea fusese preluată de către Langston, acesta nu mai simţise nevoia niciunei modificări, pentru că preluase o instituţie aflată, de facto, deasupra tuturor instituţiilor cu caracter executiv. Generalul fusese mâna dreaptă a lui Craig încă de la început, perioadă în care-l ajutase pe fostul senator să-şi racoleze oameni de legătură în toate agenţiile importante, iar acum îi folosea la fel de eficient ca şi predecesorul său, anulând de multe ori timpul pierdut prin respectarea strictă a regulilor birocratice.

În urmă cu două zile, Ferguson de la CIA venise la el cu filmarea şi cu datele în posesia cărora se aflau la momentul respectiv. După ce-i prezentase

toate elementele de început ale afacerii negre, urmând un traseu cronologic, Ferguson îi adusese la cunoştinţă ultimele informaţii obţinute, care modificau sau, mai bine spus, completau imaginea de ansamblu asupra operaţiunii şi personajelor implicate:

– N-am vrut să vă irosim inutil timpul, însă acum avem certitudinea că ne confruntăm cu o problemă extrem de serioasă. Autorul filmării e omul lui Wolfrick în România, un oarecare Petreanu. Acesta a luat astăzi legătura cu cel de la care vrea să cumpere şi, după ce am analizat înregistrarea convorbirii, am ajuns la concluzia că vânzătorul e convins că are ceea ce pretinde. Analiza tonului vocii arată că în privinţa asta nu minte. Ascunde însă adevărul în privinţa motivului pentru care l-a amânat pe Petreanu. Există posibilitatea să fie doar o tactică menită să-l ţină-n şah pe cumpărător, sau să-l convingă pe acesta că nu poate obţine din altă parte ceea ce oferă el. În felul acesta se asigură că Petreanu nu va încerca să ia legătura direct cu inventatorul sau că nu va căuta o altă cale pentru a obţine invenţia. Este la fel de posibil să-l amâne doar pentru a avea timp să-şi ia măsurile de precauţie necesare finalizării unei tranzacţii de asemenea anvergură. Vom putea deduce ce-i ascunde lui Petreanu abia după ce-i vom construi lui Măerean, vânzătorul, un profil psihologic. Deocamdată nu ştim prea multe despre el, însă cei de la Bucureşti s-au pus în mişcare şi vom avea curând informaţiile necesare.

Anterior vizitei lui Ferguson, Langston primise de la acesta un dosar cu expunerea concisă a obiectului şi stadiului operaţiunii. După vizionarea filmului, generalul realizase imediat importanţa invenţiei şi daunele imense în cazul în care aceasta ar ajunge în mâinile oricui altcuiva. Filmarea o dusese imediat la NASA, pentru analiză, iar acum îi aştepta pe cei doi fizicieni, cu speranţa că au într-adevăr informaţii utile pentru el. În mod normal, cei doi aveau obligaţia să-i facă o informare completă, însă el cunoştea bine mentalitatea celor implicaţi în cercetare: convinşi de atotcunoaşterea lor, aceştia înţeleg foarte bine problema cu care se confruntă, doar punctual, nereuşind aproape niciodată să vadă situaţia în ansamblu. Generalul îmbrăcase uniforma intenţionând să dea un aer cât mai oficial întâlnirii şi să le sugereze, o dată în plus, importanţa cazului pentru care-i solicitase. Voia să se asigure că nu se vor mulţumi cu o informare trunchiată.

Fără să bată la uşă, locotenentul Patrick Forsyte, care era aghiotantul lui Langston de doi ani, a intrat în birou, a luat poziţia regulamentară şi l-a informat destul de protocolar:

– Domnule general, am fost anunţat că fizicienii de la NASA au sosit. Vor ajunge aici în câteva minute.

– Să-i introduci la mine imediat, Patrick!

– Am înţeles, domnule!

– Mai bine lasă uşa deschisă! Şi după ce vor intra la mine, ia-ţi o pauza de cafea! Te voi căuta eu când o să am nevoie de tine.

– Da, domnule, desigur!

Locotenentul Forsyte, în ciuda tinereţii sale, avea comportamentul conservator al unui englez bătrân, iar asta îi amintea lui Langston de sfârşitul anilor şaizeci, când el, tânăr locotenent, fusese detaşat la Londra ca om de legătură cu MI5. Probabil nostalgia acelor vremuri îl influenţase pe general, cu doi ani în urmă, să-l aleagă pe Forsyte fără să mai studieze dosarele celorlalţi candidaţi. Tânărul locotenent era la curent cu afacerea neagră, şi nu acesta era motivul pentru care-i ceruse să se retragă după sosirea celor pe care-i aştepta. Voia să rămână singur cu cei doi pentru a nu le da niciun motiv să fie mai rezervaţi decât era cazul, avea nevoie de toate clarificările pe care aceştia le puteau aduce. Primise asigurări că amândoi sunt specializaţi chiar pentru genul acesta de probleme. Calificările lor îl îndreptăţeau pe general să spere la informaţii utile despre fenomenul din film, fenomen aparent fantastic, dar căruia intenţiona să-i găsească o explicaţie ştiinţifică.

Fără să fi băgat de seamă când s-a deschis uşa de la anticameră, l-a auzit pe Forsyte cum îi îndruma spre biroul său:

– Pe aici, domnilor! Domnul general vă aşteaptă. Apoi, din pragul uşii, adresându-se superiorului său: Vă rog să-mi permiteţi să mă retrag, domnule general!

– Poţi merge, Patrick! Eu mă descurc singur cu domnii.

Pentru că nu se mai întâlniseră niciodată, s-au prezentat, deşi fiecare dintre ei ştia prea bine cu cine stă de vorbă. Langston i-a invitat să ia loc, apoi a trecut fără altă introducere la subiectul care constituia motivul întrevederii:

– Domnilor, deşi am convingerea că aţi realizat singuri importanţa ştiinţifică a fenomenului din filmarea pe care v-am trimis-o, vreau să fiu sigur că realizaţi anvergura militară şi strategică a unei astfel de invenţii. Ar fi un mare avantaj s-o

avem noi, dar o adevărată catastrofă s-o aibă altcineva, fapt ce motivează graba cu care v-am solicitat. Am să vă pun rapid la curent cu datele pe care le deţinem până acum. Filmarea a fost făcută în urmă cu cel mult o săptămână, undeva în estul Europei. Cei de la CIA m-au asigurat că nu există niciun dubiu cu privire la veridicitatea fenomenului. Cea pe care o avem este, ca să spun aşa, o filmare la mâna a doua. Cea originală, care ne-ar putea dezvălui mai multe indicii edificatoare, ne este deocamdată inaccesibilă. Filmarea pe care aţi primit-o am obţinut-o oarecum accidental şi, pentru că deocamdată ne-am blocat în drumul către invenţia propriu-zisă, ne interesează foarte mult să ştim dacă e posibil să reproducem experimentul pornind doar de la indiciile ce se pot deduce din film. Aici intervine rolul dumneavoastră şi sper că informaţiile cu care aţi venit vor lămuri, cel puţin parţial, caracteristicile tehnice ale fenomenului respectiv.

Practic, nu le spusese mai nimic, crease doar impresia că el are toate cărţile pe masă şi aşteaptă acelaşi lucru şi din partea lor. Cel mai tânăr dintre ei s-a ridicat în picioare, precum un elev scos la tablă, lăsând impresia că nu poate vorbi stând pe scaun. De fapt, până-n urmă cu doi ani predase fizica aplicată la universitatea din Iowa şi nu-şi pierduse încă obiceiul de a ţine prelegeri plimbându-se prin faţa auditoriului. Modul de adresare, puţin bombastic, arăta că nu scăpase nici de ideea că doar el poate face afirmaţii, ceilalţi având voie doar să întrebe.

– Domnule general, fenomenul în sine e spectaculos, cu atât mai mult cu cât pare a fi o lucrare de amator. Amplasamentul, care nu are nimic de-a face cu un laborator sau un poligon experimental, lasă impresia unei demonstraţii făcute în pripă, a unei improvizaţii încropite la repezeală, special pentru a realiza filmarea aceasta. Există, desigur, posibilitatea ca invenţia să aparţină unui institut de cercetări dotat corespunzător şi care a ajuns la asemenea rezultate după ani de studiu, iar prezentarea filmată să fi fost posibilă cu echipamentul procurat într-un fel sau altul de acolo.

O senzaţie neplăcută, de eşec, l-a făcut pe Langston să tresară. Nu se gândise nimeni până atunci c-ar putea fi o invenţie furată de la un institut de profil. Plecaseră în mod implicit de la premisa unui singur inventator, care vrea să-şi vândă propria realizare. Ideea asta nouă era un cui în talpă, îi dădea peste cap tot raţionamentul şi făcea ca totul să pară mult mai complicat. Îi venea să-l dea afară pe tinerelul ăsta care, în loc să vină cu o soluţie, îi arăta cât de neagră e situaţia afacerii negre. Generalul a trecut peste nemulţumirea creată de

presupunerea tânărului fizician şi, întrerupându-i acestuia expunerea, şi-a manifestat o curiozitate apărută odată cu noua posibilitate:

– Care ar fi diferenţa între invenţia unui singur om şi cea a unui grup de cercetători?

– În cazul de faţă, niciuna. Faptul că s-a putut efectua un experiment în astfel de condiţii presupune că echipamentul necesar e suficient de mic, probabil un dispozitiv portabil. Această teorie e susţinută şi de lipsa reţelei electrice într-o clădire care se află într-un stadiu incipient de construcţie, ceea ce dovedeşte că dispozitivul folosit are alimentare proprie. De altfel, chiar şi cu o alimentare de la reţea, fenomenul nu poate fi cel la care ne gândisem iniţial, din alte două motive evidente.

– La ce fenomen vă referiţi?

Tânărul a arătat cu bărbia spre colegul său mai vârstnic, ca şi cum celălalt era singurul în măsură să continue, apoi s-a aşezat în sfârşit pe scaun, încheindu-şi plimbarea ameţitoare care durase tot timpul expunerii. Celălalt, fără să se ridice de pe scaun, spre mulţumirea generalului care simţea deja începutul unei migrene cauzate de faptul că urmărise plimbarea nervoasă a tânărului, şi-a scos ochelarii şi a-nceput să vorbească privindu-l pe Langston în ochi:

– În perioada războiului rece, în cadrul unei instituţii desfiinţate ulterior, s-au efectuat studii în foarte multe direcţii, pentru obţinerea unor arme neconvenţionale, multe astfel de studii fiind abandonate din cauza ineficienţei rezultatelor la care s-a ajuns. Una dintre aceste cercetări urmărea orbirea temporară a adversarului în ideea obţinerii unui avantaj tactic. Dispozitivul folosit consta într-un generator ultrasonic, care producea direcţional, pe o distanţă de câteva zeci de picioare, o vibraţie recepţionată la nivelul cristalinului, vibraţie ce perturba refracţia luminii în interiorul globului ocular, producând orbirea temporară. Însă nu poate fi vorba de aşa ceva în filmul pe care l-am văzut, întrucât opacizarea temporară a cristalinului n-ar avea nicio legătură cu alterarea filmării într-un mod similar cu cel observat pe film.

– Adică?

– Adică, deşi persoana care filmează n-ar mai vedea nimic, filmarea n-ar putea fi influenţată de vibraţia ultrasonică şi pe film nu s-ar vedea nimic neobişnuit.

– Mda… Şi în ce stadiu s-a ajuns cu cercetarea la care vă referiţi?

– După părerea mea, era în stadiu final, însă dispozitivul a fost considerat inadecvat utilizării în domeniu militar, motiv pentru care s-a întrerupt finanţarea cercetărilor şi s-a renunţat la toate rezultatele de până atunci.

În vocea lui se simţea o revoltă tardivă, iar asta l-a făcut pe Langston să presupună că bătrânul fizician era cel care se ocupase de studiul respectiv. O curiozitate neprofesională l-a îndemnat pe general să-l întrebe pe cel din faţa sa:

– Din ce motive a fost considerat inadecvat?

– S-a constatat că efectele fenomenului nu puteau fi controlate riguros, orbirea fiind de multe ori ireversibilă, şi nu temporară, aşa cum se dorea. Firește, toate experimentele au fost efectuate pe cobai.

– Firește. Şi pentru a ocoli momentul penibil, creat de faptul că bătrânul fizician răspunsese unei întrebări ce nu-i fusese pusă, generalul s-a adresat repede celui mai tânăr:

– Cum aţi dedus că dispozitivul nu poate fi prea mare? În filmare nu apare niciun dispozitiv şi, cu toate astea, păreţi foarte sigur pe afirmaţia dumneavoastră.

Ridicându-se iarăşi de pe scaun, tânărul a început să explice, reluându-şi traseul du-te vino prin faţa biroului lui Langston:

– Forma sferică a petei sugerează o emisie radială, cu originea în centrul ei. Am calculat raza petei de întuneric şi am stabilit poziţia centrului sferei, care este implicit şi poziţia dispozitivului emiţător. Din păcate, dispozitivul, aşa cum aţi remarcat, nu poate fi văzut nici înainte de apariţia petei şi nici după dispariţia ei, fiind mascat de unul dintre stâlpii de beton. Grosimea stâlpului de beton este, după calculele noastre, de treizeci de inch, ceea ce înseamnă că nici obiectul care ne interesează nu poate fi mai mare. Oricum, dacă la filmare s-a urmărit ascunderea voluntară a acestuia, folosind stâlpul de beton ca paravan, cred că dispozitivul este mult mai mic.

– De ce credeţi asta?

– Analiza filmului ne-a dus la concluzia că filmarea s-a realizat cu o cameră ţinută de către un operator, şi nu cu una fixată pe trepied. Pe parcursul filmării apar mişcări de translaţie şi de rotaţie greu de observat cu ochiul liber,

caracteristice filmării din mână. După o reproducere tridimensională a imaginii, am localizat centrul de emisie la aproximativ douăzeci de picioare în spatele stâlpului de beton, mai precis, în faţa următorului stâlp, dispus chiar la douăzeci de picioare. Faptul că paravanul, adică stâlpul care maschează dispozitivul emiţător, se află la o distanţă atât de mare de acesta, presupune că orice mişcare a cameramanului, în stânga sau dreapta, micşorează substanţial porţiunea ce rămâne ascunsă obiectivului. În acest caz, succesul unei filmări care să nu deconspire obiectul în cauză poate fi asigurat doar de dimensiunea cât mai mică a obiectului. Desigur, mai rămâne varianta ca mascarea dispozitivului să fi fost involuntară, situaţie în care ultima parte a deducţiei mele nu mai este valabilă, iar dimensiunea maximă a obiectului tinde către treizeci de inch.

Langston pierduse demult logica explicaţiei celuilalt, îl măcina o întrebare care abia acum căpătase contur. S-a adresat de data asta bătrânului, el fiind iniţiatorul curiozităţii sale:

– Spuneaţi că studiul la care v-aţi referit urmărea producerea unei vibraţii la nivelul cristalinului. Generatorul folosit nu producea o vibraţie a întregului organism?

– Ba da. Însă rezonanţa avea loc numai la nivelul globului ocular. Tocmai din acest motiv era necesar controlul riguros al semnalului folosit. O variaţie cât de mică a frecvenţei putea ataca un organ total diferit, fiecare componentă a organismului având o altă frecvenţă de rezonanţă, dependentă de densitate, umiditate, volum, elasticitate.

Generalul se străduia să înţeleagă raţionamentul explicaţiei fără să piardă ideea spre care se îndrepta cu întrebările sale. Avea senzaţia că amândoi se înşală, iar fenomenul filmat putea fi rezultatul experimentului descris de bătrân.

– Modificând semnalul, puteaţi produce vibraţia unui corp rigid?

– Acurateţea la care se ajunsese era necesară tocmai pentru a produce efecte numai la nivelul scontat. Au existat însă teste în timpul cărora a fost afectat grav sistemul osos, adică ceva rigid, dar nu acesta era scopul studiului respectiv.

Nereuşind să-şi mai înfrâneze nervozitatea care-l stăpânea dinainte de sosirea celor doi, Langston s-a ridicat în picioare şi s-a îndreptat spre fereastra prin care se vedea o zonă plină de verdeaţă, departe, la limita zonei de vizibilitate. Imaginea asta reuşea să-l liniştească de multe ori, însă acum îşi

aruncase privirea într-acolo în mod reflex, nu căuta să se liniştească. S-a gândit bine la ceea ce vrea să afle, apoi s-a întors iarăşi spre cei doi şi a întrebat fără să se adreseze vreunuia în mod special:

– Ar fi posibil ca fenomenul filmat să afecteze, într-un mod asemănător, doar sticla lentilelor camerei de filmat, făcând-o să devină opacă pe perioada unei astfel de vibraţii?

Negaţia bătrânului a venit fără nicio ezitare:

– Exclus! Efectele produse prin această metodă unor materiale neelastice sunt ireversibile, iar sticla are un coeficient de elasticitate extrem de mic. După cum se vede în film, spre sfârşitul filmării dispar efectele fenomenului.

Langston părea gata să-şi argumenteze presupunerea de mai devreme, când tânărul s-a ridicat din nou în picioare înainte să intervină şi s-a adresat generalului, privindu-l condescendent:

– Nu vă mai bateţi capul cu asta, domnule general! Filmarea fenomenului ar fi arătat cu totul altfel dac-ar fi fost afectat obiectivul aparatului de filmat. Imaginea s-ar fi înnegrit complet sau ar fi căpătat acelaşi grad de neclaritate pe toată suprafaţa, n-ar fi apărut doar o pată în centru. În ajutorul acestei teorii vine şi faptul că pata nu e perfect circulară, se întrerupe la podea şi acolo unde întâlneşte plafonul de beton, pierzându-şi simetria care ar putea sugera o aberaţie a sistemului optic folosit la filmare. Întreruperea petei negre de către podea şi plafon ne-a dezvăluit o ultimă caracteristică a fenomenului respectiv: acesta se manifestă doar în câmp deschis, deci efectul fenomenului poate fi limitat asemenea radiaţiilor electronice sau luminoase.

Pauza lungă făcută de tânărul fizician după ultima afirmaţie ducea la concluzia că nu mai au nimic de adăugat. Multitudinea de deducţii noi, pe care le făcuseră pornind de la aceeaşi filmare care fusese analizată şi de către CIA, era impresionantă. Cu toate astea, generalul Langston nu părea încântat. Tot ce auzise ducea la o concluzie nefericită.

– Aşadar, domnilor, consideraţi că fenomenul nu poate fi reprodus?

– Nu atâta vreme cât nu ştim nici măcar dacă emisia respectivă e nucleară, electronică sau de altă natură. Şi chiar dac-am şti, probabil ar fi nevoie de luni sau ani de studiu pentru a ajunge la un asemenea rezultat.

Generalul Langston a înţeles din răspunsul tânărului că nu mai are rost să-ntrebe dacă bănuiesc măcar ce lege a fizicii stă la baza fenomenului. Considerând că deocamdată nu mai are ce afla de la cei doi, s-a hotărât să încheie întrevederea:

– Domnilor, vă mulţumesc şi, dacă va fi cazul, îmi voi permite să vă solicit din nou.

S-a ridicat în picioare, iar ceilalţi doi i-au urmat exemplul. I-a condus până la uşă, apoi s-a întors la birou şi l-a sunat pe locotenentul Forsyte. Avea câteva informaţii noi, care impuneau măsuri urgente. După două minute, locotenentul era deja în cadrul uşii.

– Da, domnule general!

– Patrick, anunţă-l pe Ferguson că mâine dimineaţă, la prima oră, vreau să fie la mine în birou cu un raport actualizat şi complet despre situaţia din România. Apoi sună la ministerul de externe şi spune-le că mă interesează ce pârghii au la Bucureşti pentru a afla informaţii cu caracter instituţional. Vreau să ştiu ce institute din România au în derulare proiecte noi, de natură militară.

– Am înţeles, domnule general!

După ce s-a închis uşa în urma locotenentului, Langston s-a aşezat iarăşi în dreptul ferestrei, cu privirea îndreptată în zare. De data asta chiar voia să se liniştească, a doua zi urma să ia decizii importante. Aflase multe de la cei doi, dar nu din cele ce sperase. Situaţia, în loc să se descurce, părea că se încurcă şi mai tare.

***

După ce-l amânase pe Petreanu sub pretextul că deocamdată nu-l mai poate contacta pe vânzător, Victor Măerean s-a simţit satisfăcut doar pe moment de modul în care decursese discuţia lui cu celălalt. Temerile cu privire la definitivarea afacerii i-au revenit foarte repede. A realizat că amânarea impusă lui Petreanu nu-l avantajează prea mult. Dexteritatea cu care individul reuşise să-l buzunărească şi să-i caute prin apartament demonstra experienţa lui în astfel de îndeletniciri. Cum experienţa se capătă doar prin practică îndelungată, apăreau

mari semne de întrebare cu privire la onestitatea sa ca om de afaceri. Victor era convins că are nevoie de toate precauţiile posibile pentru a fi sigur că primeşte banii când va da aparatul. Acum mai căpătase o convingere: trebuia să se ascundă imediat ce punea mâna pe bani. Era posibil ca Petreanu să încerce să-şi recupereze banii după tranzacţie şi, în cel mai pesimist scenariu, asta s-ar fi putut realiza prin eliminarea lui.

Victor a luat în calcul şi posibilitatea de a apela la cineva care să-i ofere protecţie în momentul tranzacţiei. Cunoştea persoane capabile să-i garanteze efectuarea unui schimb în condiţii de siguranţă, contra cost, desigur. Apelase de mai multe ori la serviciile lor, atunci când fusese nevoit să vândă marfa furată unor cumpărători cu reputaţie dubioasă. Numai că, de data asta, preţul cu care spera să vândă aparatul îi transforma în persoane cu reputaţie dubioasă chiar pe cei care trebuiau să-l protejeze. Sumele pentru care vânduse marfa obţinută din spargeri nu depăşiseră niciodată zece mii de dolari, iar acum era vorba de mult mai mult. Pentru o sumă atât de mare, nu cunoştea pe nimeni suficient de onorabil încât să nu fie tentat să-l trădeze.

S-a mulţumit deci să caute o soluţie care să nu implice o terţă persoană. Două zile şi le-a pierdut imaginând diverse planuri, unul mai nepotrivit decât altul. Când găsea o metodă pentru protecţia personală, era deficitară în recepţionarea banilor, când se asigura cumva că primeşte banii înainte să dea aparatul, rămânea descoperit în faţa cumpărătorului. Oricum le-ar fi întors, nu reuşea să găsească o soluţie de care să fie mulţumit.

Pe lângă problema tranzacţiei, mai apăruse încă o problemă, de natură financiară. De la prima întâlnire cu profesorul Marinescu, ocupat fiind cu intrarea în graţiile acestuia şi apoi cu testele şi experimentele efectuate împreună, renunţase complet la singura ocupaţie care-i aducea venituri. Ultima spargere fusese cea din apartamentul profesoarei, vecina bătrânului inventator. Rezerva lui de banii se epuizase după primele trei luni, după ce făcuse investiţii în componentele pentru aparat.

Victor nu fusese niciodată un tip econom, însă prietenul său, Mişu, era şi mai risipitor decât el, aşa că în ultimii ani îl împrumutase cu diverse sume de bani care se transformaseră cu timpul într-o datorie considerabilă. Constatând că rămâne fără bani, îl anunţase pe Mişu că trebuie să-i înapoieze împrumutul, reuşind până acum să se descurce cu ceea ce-i restituise acesta. Numai că Mişu îşi terminase de plătit datoria, iar în momentul de faţă, Victor era cel dator, cu cei

două sute de dolari promişi în dimineaţa filmării. Prin urmare, amânarea impusă cu atâta satisfacţie lui Petreanu se întorcea împotriva sa.

Din păcate, lipsa de inspiraţie îl împiedica să facă mişcarea următoare, spre finalul care l-ar fi scăpat de toate problemele. Pe măsură ce se scurgea timpul şi el nu întrezărea nicio rezolvare, era din ce în ce mai tentat să joace la risc. După două zile în care elaborase numai planuri ineficiente, abandonate pe măsură ce le găsea cusururile, a încercat să se convingă singur că situaţia nu e chiar atât de rea pe cât şi-o imaginase el şi că schimbul se poate efectua destul de simplu: dă aparatul, ia banii şi pleacă rapid din ţară. Felul acesta de a privi problema, similar cu metoda de apărare a struţului, părea să câştige din ce în ce mai mult teren în detrimentul unei atitudini precaute. Doar un fir subţire îl mai ţinea legat de hotărârea iniţială, de a găsi o cale sigură pentru efectuarea schimbului. Un fir căruia nu-i mai lipsea decât foarte puţin pentru a se rupe.

***

Locotenentul Forsyte ar fi avut câteva observaţii la adresa intenţiilor pe care Langston i le dezvăluise lui Ferguson, însă nu-şi permitea niciodată să-i comenteze deciziile, cu excepţia cazurilor în care i se cerea părerea. Ferguson venise de dimineaţă şi-i expusese generalului situaţia de la Bucureşti, prezentându-i informaţiile obţinute recent despre cei implicaţi în afacerea neagră:

– În urmă cu patru zile am interceptat convorbirea lui Petreanu, omul lui Wolfrick, cu Victor Măerean, vânzătorul. De altfel, v-am spus asta şi atunci, însă n-aveam niciun fel de informaţii despre Măerean. Aceea a fost ultima convorbire a lui Petreanu legată de afacerea neagră. Presupun că i s-a dat mână liberă să efectueze tranzacţia, întrucât n-a fost contactat de către Wolfrick de când îl ascultăm noi.

– De când îl ascultaţi? Vrei să spui că nu-l supraveghează nimeni?

– Supravegherea a-nceput abia ieri dimineaţă, deoarece n-aveam niciun agent de teren în România. Ieri au ajuns la Bucureşti cei doi agenţi trimişi pentru urmărirea lui Petreanu şi au început imediat filajul. Prin urmare, de ieri dimineaţă nu mai poate face nicio mişcare pe care să nu i-o ştim.

– Aşadar, până ieri dimineaţă ar fi putut lua legătura cu oricine, chiar şi cu vânzătorul, din moment ce voi nu i-aţi supravegheat decât telefonul?

– Cu vânzătorul e puţin probabil să fi luat legătura. Spun asta ţinând cont de ultima lor convorbire, când au convenit că-l va suna vânzătorul după ce va obţine marfa. Iar după raportul celor care-l supraveghează, raport care menţionează că Petreanu l-a urmărit pe Măerean de dimineaţa până seara, dispare probabilitatea să fi efectuat deja tranzacţia, altfel ce rost mai avea să-l urmărească?

Ascultând expunerea lui Ferguson, generalul încerca să găsească o legătură între noile informaţii şi cele aflate cu o zi în urmă de la cei doi fizicieni.

– Mă întreb abia acum în ce constă totuşi tranzacţia din România: Măerean vrea să vândă dispozitivul, sau planurile de construcţie? Sau şi una şi alta? Ieri am realizat că e posibil ca invenţia să nu-i aparţină presupusului inventator. Există posibilitatea ca acesta să fi furat planurile de la vreun institut care urmează să breveteze şi să publice noua descoperire.

Surpriza lui Ferguson i-a confirmat generalului că nici el nu se gândise la o asemenea posibilitate.

– Ar fi un dezastru să constatăm că se publică aşa ceva în presa de specialitate. Trebuie să căutăm imediat posibilii inventatori printre institutele de profil din România.

Langston, care gândise cu o zi în urmă ceea ce-l îndemna Ferguson să facă astăzi, a vorbit calm, liniştindu-l pe celălalt şi continuându-şi raţionamentul:

– Am vorbit deja cu cei de la externe. Le-am spus ce să caute şi aştept din moment în moment raportul lor. Să ne întoarcem la Petreanu. Există posibilitatea să fi luat totuşi legătura cu Wolfrick sau cu vreun emisar de-al său, fără ca noi să ştim?

– Wolfrick e la Bonn, unde s-a întors a doua zi după întrevederea cu arabii. Nu-l supraveghem permanent, dar în urmă cu trei ore era la reşedinţa lui, deci nu s-a văzut cu Petreanu. Iar telefonic, aşa cum v-am spus, n-au comunicat.

– Şi celălalt?

– Lui John Lewitt i-am pierdut urma imediat după ce i-a făcut oferta agentului nostru de la Londra. În ultimele două zile n-a intrat în România, dar am activat toate mijloacele de informare şi vom fi anunţaţi dacă va pătrunde în ţară.

Langston a rămas o vreme pe gânduri, lăsând impresia c-a uitat de Ferguson. Tăcerea s-a prelungit până când generalul şi-a lăsat palma să cadă cu zgomot pe masă. Cu senzaţia că îi scapă ceva, a reuşit să-şi ascundă frământarea şi să treacă la următorul subiect care-i suscita interesul:

– Ce informaţii ai despre vânzător?

Ferguson a deschis un dosar cu coperţi verzi, al cărui duplicat se afla pe masa generalului, şi a-nceput să citească:

– Victor Măerean, treizeci şi opt de ani, celibatar, liber profesionist. De fapt, se ocupă cu escrocherii şi spargeri de locuinţe private. A făcut puşcărie de trei ori, pentru mărunţişuri. N-a fost niciodată prins pentru ceva de anvergură, n-a furat niciodată de la bănci sau alte instituţii. Nu face parte din nicio organizaţie interlopă, acţionează de obicei singur, rareori cu încă un complice. S-a născut şi a crescut în Bucureşti. A rămas fără ambii părinţi pe când avea şaisprezece ani. Până atunci fusese un elev model, ulterior însă a început să lipsească de la cursuri, renunţând definitiv la studii după un an. În anul următor s-a angajat ucenic într-un atelier de lăcătuşerie, dar se pare că a intrat într-un anturaj nepotrivit, fiindcă şi-a abandonat job-ul şi a fost arestat după câteva luni, pentru complicitate la furt. A mai încercat ca ospătar, portar, şofer de taxi, renunţând repede după fiecare încercare şi revenind în final la activităţi ilegale. Locuieşte singur într-un apartament modest. Prieteni, foarte puţini, singura relaţie permanentă fiind un alt interlop, Mihai Gabroveanu, care pare să nu ştie nimic despre actuala afacere a lui Măerean. Vom face totuşi verificări amănunţite şi în privinţa lui. Ultima relaţie cât de cât stabilă a lui Măerean cu o femeie s-a încheiat în urmă cu un an, de atunci devenind şi mai retras decât în mod obişnuit. Un vecin aprecia că „poate i-a venit mintea la cap” fiindcă l-a văzut de două ori în compania unui „domn în etate, care părea om serios”. N-am reuşit să-l identificăm pe cel cu care a fost văzut, presupun că este vorba de vreo rudă mai în vârstă.

– E supravegheat?

– N-avem decât doi agenţi pregătiţi pentru asta, cei care asigură cele două schimburi pentru urmărirea lui Petreanu. Din păcate, sunt singurii noştri agenţi de teren vorbitori de limba română. În alte situaţii am apelat de serviciile române, pentru urmăriri pe teritoriul lor, dar implicarea autorităţilor locale este exclusă în cazul de faţă.

Generalul Langston se uita spre dosarul care stătea deschis pe birou, însă privirea nu i se oprea pe paginile dintre coperţile verzi. Aparent neatent, împletea mental ipoteze şi compunea raţionamente. Aştepta să-i mai sosească informaţiile de la ministerul de externe, deşi avea convingerea că nu mai contează ce-i vor spune aceştia. Îşi făcuse un plan de acţiune, pe care era hotărât să-l urmeze. Intraseră prea multe necunoscute în ecuaţie şi considera c-ar fi destul de riscantă o întârziere, motiv pentru care intenţiona să preia iniţiativa.

Mutându-şi privirea de la dosar spre chipul lui Ferguson, care aştepta răbdător după ce-şi terminase expunerea, Langston a întrebat gânditor, lăsând impresia că nu-l interesează foarte mult răspunsul celuilalt:

– Ce oră e acum la Bucureşti?

– Patru şi jumătate, după-amiaza.

– Ar mai fi ceva timp. Te voi suna peste câteva ore, vreau să-ţi pregăteşti oamenii pentru o schimbare de plan. Nu trebuie să mai pierdem timpul cu Petreanu, ne vom concentra atenţia spre Victor Măerean. Trebuie să devenim mai incisivi, altfel riscăm să ratăm momentul tranzacţiei.

Ultima remarcă a generalului a fost urmată de o pauză lungă, Ferguson simţindu-se îndreptăţit să considere că discuţia a luat sfârşit. După plecarea lui Ferguson, locotenentul Forsyte l-a anunţat pe Langston că cineva de la externe urmează să vină personal până la el. Apoi, locotenentul a mai rămas în cadrul uşii câteva secunde, gândindu-se că generalul greşea intenţionând să accelereze operaţiunea de la Bucureşti fără să fie sigur că Wolfrick acţionează numai prin Petreanu. Dacă Langston n-ar fi fost atât de concentrat la ceea ce urma să facă, ar fi băgat de seamă insistenţa tăcută a locotenentului şi l-ar fi invitat să-şi spună păsul. După câteva secunde, tânărul Forsyte s-a întors la biroul său, admiţând că părerea sa, adică a cuiva fără experienţă, contează prea puţin.

***

La douăzeci de minute după plecarea lui Ferguson, Greenwall îi lua locul, aşezându-se pe acelaşi scaun din biroul lui Langston. Era un bărbat gras, care transpira abundent la cel mai mic efort, fapt ce dădea de înţeles că nu bătuse

drumul până aici fără un motiv serios. Ca secretar de stat în ministerul de externe, se putea spune că Greenwall e la curent cu problemele din minister mai bine decât ministrul însuşi. Era omul de legătură al ministerului cu instituţia condusă de Langston, încă de pe vremea lui Austin Craig. Cu ani în urmă fusese coleg de cabinet cu Craig, iar acesta îl ajutase să ajungă la ministerul de externe, folosindu-l ulterior pentru interesele instituţiei. Generalul Langston îl cunoştea destul de puţin, dar, cu toate că nu era unul dintre oamenii aleşi de către el, avea încredere în Greenwall, pentru că avusese încredere în flerul lui Craig. După un salut amical – nu erau amici, însă Greenwall era un tip jovial, care părea prieten cu toată lumea – acesta şi-a pus palmele pe genunchi, ţinându-şi coatele depărtate de corp şi evitând să atingă spătarul scaunului cu cămaşa pătată de transpiraţie.

– Domnule general, dac-aş fi putut evita această vizită, aş fi făcut-o cu siguranţă.

Privindu-i cămaşa udă şi faţa transpirată, Langston abia s-a abţinut să-l întrebe dacă nu cumva venise pe jos de la minister. N-a reuşit totuşi să-şi reţină şi zâmbetul maliţios care i-a descruntat fruntea.

– Vă cred, domnule Greenwall. Şi după ce l-a lăsat puţin să-şi tragă sufletul: Probabil aveţi informaţii care nu puteau fi comunicate altfel decât personal.

– Da şi nu. Informaţii nu prea am, oamenii mei n-au aflat nimic despre efectuarea vreunei cercetări noi, cu caracter militar. Adevărul este că în România nu mai sunt decât patru institute de cercetare – mă refer la cele aflate sub tutela statului – care pot derula astfel de proiecte. În schimb, au apărut în ultimii ani mai multe institute multinaţionale, dotate cu logistica necesară efectuării cercetărilor militare. Acţionând pe teritoriul unui stat partener NATO, avem posibilitatea legală să le verificăm activitatea în mod oficial, numai că n-are rost să mă duc peste ei înainte să ştiu exact ce caut.

Abia atunci şi-a amintit Langston că-i ceruse să se intereseze cine face cercetări de natură militară, fără să-i dea alte amănunte. Şi iată că, dintr-o neatenţie, pierduse încă o zi, pierdere pe care nu şi-o permitea. Intrigat, generalul a realizat că omisiunea lui putea fi totuşi corectată încă de ieri, de către Greenwall. Şi atunci, de ce nu-i ceruse acesta cu o zi în urmă informaţiile de care avea nevoie?

– Pentru asta era suficient un telefon şi vă puneam la dispoziţie datele necesare, sau nu mai aveţi încredere în siguranţa comunicaţiilor?

– În principiu am, însă ieri a apărut la noi un posibil „atac la diligenţă”.

– Un… ce aţi spus?

– Aaa… îmi cer scuze! Am folosit, fără să-mi dau seama, jargonul nostru. Avem o alarmă în sistemul de transmitere a datelor protejate, adică există posibilitatea să fi pătruns un virus care să vulnerabilizeze securitatea informaţiilor.

– Înţeleg. E grav?

– Practic, am convingerea că-i o alarmă falsă, aşa cum au apărut foarte multe în ultima vreme, din cauza unui program de protecţie extrem de zelos, după părerea mea. Dar în asemenea situaţii toată lumea este obligată să respecte protocolul, motiv pentru care am preferat să vin personal la dumneavoastră.

– Mda… înţeleg. Vă voi pune la dispoziţie toate datele de care aveţi nevoie. După ce veţi afla ce anume mă interesează, în cât timp puteţi obţine informaţiile? Mă refer la informaţii cât mai sigure.

– În douăzeci şi patru de ore vom fi siguri în proporţie de şaptezeci la sută, iar în două zile, nouăzeci la sută.

– Şi în trei zile?

– În trei zile vor fi tot nouăzeci la sută. De aici până la siguranţă totală trebuie să vorbiţi cu Dumnezeu.

Generalul râse scurt.

– De ani de zile n-am mai auzit pe nimeni să-l invoce pe Dumnezeu în treburile militare, domnule Greenwall.

– De aceea am ajuns unde am ajuns, domnule general!

Langston şi-a mijit ochii, păstrându-şi zâmbetul larg pe figură: „Oare Greenwall glumeşte sau e puţin cam bigot?”. L-a chemat pe locotenentul Forsyte şi i-a spus că Greenwall vrea să afle ce anume trebuie să caute cei din România. N-a fost nevoie să-i explice mai mult, iar acesta era un alt motiv pentru care-i plăcea tânărul locotenent. Lăsa impresia că ştie întotdeauna ce urmează să afle şi

ascultă numai din politeţe. Erau momente când Langston se simţea tentat să se oprească la jumătatea frazei, convins că Forsyte poate s-o continue cu aceleaşi cuvinte cu care ar fi continuat-o el.

Generalul realizase că mai era ceva care-l atrăsese de prima dată la tânărul său aghiotant, în afara comportamentului tipic englezesc. Locotenentul semăna foarte bine cu Liam Gosch, singurul coleg cu care Langston se putuse împrieteni în şcoala militară. Îşi promiseseră să se vadă cel puţin o dată pe an, după terminarea academiei. Nu se mai văzuseră însă niciodată. Liam murise în Vietnam, până să ajungă pe linia frontului, ucis de septicemie după ce călcase desculţ pe o baionetă ruginită. În mintea lui Langston, figura lui Liam se confunda cu definiţia de prieten şi se surprinsese de câteva ori că se uită la Patrick Forsyte cu o privire pe care mulţi ar fi interpretat-o destul de murdar. Se interesase discret dacă nu cumva locotenentul era rudă, chiar şi pe departe, cu Liam. Nu era.

Greenwall a ieşit din birou după ce Forsyte i-a înmânat un dosar cu datele necesare. Nemulţumit de amânarea apărută din vina sa, generalul Langston a realizat că, deocamdată, de la externe n-avea încă nimic. Oricum era hotărât să acţioneze conform planului pe care şi-l făcuse, indiferent ce informaţii ar fi primit. N-a mai stat pe gânduri, l-a sunat pe Ferguson:

– Alo! Sunt Langston. După cum te-am anunţat, vom schimba tactica. Va trebui să renunţi la urmărirea lui Petreanu şi să-ţi pui oamenii să-l supravegheze pe Măerean. De fapt, a devenit iminent un contact direct cu acesta. Trebuie să-i faci o contraofertă şi să te asiguri c-o acceptă. Dar asta, numai după ce-l neutralizezi pe Petreanu. Însă e necesar s-o faci discret, Wolfrick nu trebuie să afle că-i periclităm afacerea. Apoi trebuie să-l scoţi pe Măerean din România, după ce te convingi că poate lua cu el dispozitivul sau planurile. Dacă nu sunt la el, să vină şi cu celălalt, cu inventatorul. Îi vei face o ofertă provizorie pentru încheierea tranzacţiei şi-i vei da un aconto modest, cu care să poată părăsi ţara, el şi celălalt. Fă tot posibilul şi adu-l aici sau măcar la Londra! Oricum, fă-l să creadă că nu mai e în siguranţă la Bucureşti, în felul acesta vei avea certitudinea că se decide rapid. Până-l aduci aici, oamenii tăi să-l supravegheze permanent. Însă nu trebuie să fie un filaj prea strâns, poate vrea să ia marfa de la celălalt şi n-are curaj dacă se simte urmărit. Asigură-te doar că nu păţeşte nimic până când obţinem ce ne trebuie! Ai înţeles?

– Am înţeles. Cu Petreanu ce facem, îl eliminăm?

– Nu încă. Mi-e teamă să nu trimită Wolfrick pe altcineva. Înscenează-i ceva pentru care să-l reţină poliţia română până când iese Măerean din ţară! Motivul înscenării nu trebuie să ducă la Wolfrick, mai bine ceva cu fiscul, sau altceva, care să nu aibă legătură cu afacerea neagră. Dacă apar probleme, poţi să mă suni oricând, nu ezita!

După ce a închis telefonul, Langston a respirat uşurat. Acum nu mai avea rost să se frământe, o făcuse şi pe asta, iar instinctul îi spunea că n-a greşit. Întotdeauna preferase să fie el cel care decide, nu era de acord să-şi lase viaţa pe mâna destinului.

***

Wolfrick încerca zadarnic să-şi alunge neliniştea privitoare la afacerea din România, a cărei evoluţie se blocase în urmă cu patru zile. Îl presa continuu pe Lewitt să se grăbească, deşi era conştient că, deocamdată, continuarea afacerii nu depinde de el. Se stăpânea anevoie să-i reproşeze celuilalt tergiversarea achiziţiei, tergiversare care, după greşeala lui Petreanu, nu putea fi evitată nicicum.

Wolfrick îl considerase întotdeauna pe Lewitt un profesionist. Pe de altă parte, ştia că acesta e orgolios şi nu-i place să-şi ia palme nemeritate. În urmă cu patru ani, Wolfrick fusese cel care-i obţinuse cetăţenie britanică sub numele de John Lewitt. Înainte de asta, Lewitt se numea Evgheni Ivanov şi fusese căpitan de contrainformaţii în marina rusă, de unde plecase sătul să execute ordinele din ce în ce mai lipsite de sens ale unor superiori mai mult obedienţi decât competenţi. Wolfrick îl racolase când rusul îşi căuta de lucru prin Londra, părând dispus să facă aproape orice, şi îl transformase treptat în omul său de încredere. În ultimul timp, Wolfrick îşi scăzuse mult numărul membrilor organizaţiei şi-l folosea pe Lewitt, printre altele, ca om de legătură între el şi agenţii distribuiţi în teren, evitând astfel contactele directe şi, implicit, asocierile care s-ar fi putut face între el şi anumite persoane mai mult sau mai puţin dubioase. În felul acesta, neamţul reuşea să-şi păstreze imaginea de patron al unei firme de import-export, firmă cu parteneri aparent serioşi şi cu o activitate perfect legală. Aceasta era masca sub care Wolfrick îşi conducea organizaţia care-i aducea profituri imense, neimpozabile şi la fel de ilegale pe cât erau de imorale.

Organizaţia pe care o conducea nu fusese înfiinţată de el, o moştenise oarecum de la fostul său şef din perioada când era colonel în STASI. Iniţial, după căderea zidului Berlinului, organizaţia avusese alt profil. Funcţionase ca unitate paramilitară, furnizând personal calificat şi echipat pentru pază şi protecţie, având la activ chiar şi participări la acţiuni armate în care susţinuse diverşi lideri arabi. După ce predecesorul său murise – din cauze naturale – Wolfrick preluase conducerea organizaţiei şi-i modificase treptat profilul, specializându-se pe acţiuni de spionaj, apoi pe escrocherii prin internet şi furturi comandate. Păstrase legătura cu unii lideri arabi, iar cele mai bune afaceri le făcuse în continuare cu ei sau prin ei. Sperase că vor fi interesaţi şi de data asta şi, pentru că plăteau cel mai bine, fuseseră primi cărora li se adresase. Când realizase că s-a înşelat, că arabii nu sunt interesaţi de invenţia românului, începuse să-şi descarce nervii pe Lewitt.

Acum se temea să nu-l piardă pe rus, fiindcă, de la eşecul afacerii cu tablourile din Veneţia, el, Wolfrick, devenise extrem de irascibil şi se purta execrabil cu toată lumea, îndeosebi cu Lewitt, singurul cu care-şi permitea să intre nemijlocit în contact.

În România, lucrurile stagnau din cauza idiotului de Petreanu. Acesta încercase să pună mâna pe invenţie fără să folosească banii alocaţi tranzacţiei şi pierduse încrederea vânzătorului. Vânzătorul, nervos sau doar speriat de tentativa nereuşită a lui Petreanu, îl amâna acum, sugerând că pe viitor va stabili atât preţul cât şi condiţiile efectuări schimbului, fără a mai lua în calcul posibilitatea unei negocieri. Wolfrick nu se temea nici de una, nici de alta, dar amânarea aducea după ea riscul apariţiei concurenţei, iar asta era o problemă care trebuia obligatoriu evitată. Îi sugerase lui Lewitt să-l neutralizeze pe Petreanu şi să preia el efectuarea tranzacţiei, întrucât avea datele de contact ale vânzătorului, însă rusul avea altă variantă:

– Deocamdată m-aş grăbi inutil, vânzătorul pretinde că marfa nu-i încă la el şi aşteaptă să-l contacteze inventatorul. Îl voi lăsa pe Petreanu să continue ce a-nceput, iar eu voi interveni când voi fi sigur că pot obţine obiectul. N-are rost să stric o punte deja formată, ar fi mai anevoios şi mai riscant să încerc să construiesc alta.

Ceea ce spunea Lewitt era perfect logic, aşa că nu-l mai presase să procedeze într-un fel sau altul, îl lăsase să acţioneze cum crede de cuviinţă. Urmaseră două zile de aşteptare, care n-aduseseră nimic nou, însă Wolfrick

primise acum de la Lewitt o informaţie care-i crescuse starea de surescitare, ducându-l în pragul unui atac de panică. Vânzătorul din România mai fusese contactat de cineva.

Eseuri

Ocultism, religie, literatură – Tarotul, ochii de dincolo de Model (de Stefana Czeller)

Când vorbim despre cărţi, ne gândim fie la lectură, fie la joc şi miză. Există însă şi o categorie de cărţi care sfidează orice încercare de înregimentare într-o formă a existenţei noastre cotidiene – Tarotul. Pentru un scriitor de romane poliţiste, dar şi pentru un descifrator de coduri, el reprezintă misterul şi provocarea supreme. Originile sale se pierd în întuneric şi nimeni nu îl poate arăta cu degetul pe primul Creator, deşi a avut şi încă are destui urmaşi.

Există multe seturi de cărţi, în general împărţite în două grupe sau arcane, una considerată majoră şi alta, mai numeroasă, minoră. Fiecare dintre aceste cărţi este o poveste în miniatură, cu personajele, simbolurile, sensurile şi concluziile sale. Toate sunt, măcar aparent, prinse în rama unei singure şi extinse naraţiuni universale, al cărei personaj principal e de obicei Nebunul, omul care are privilegiul de a-i spune Regelui că e gol. Cărţile de curte, dar şi cele ale arcanelor majore, corespund unor arhetipuri psihologice, aspecte îngropate în fiecare dintre noi, pe care le conştientizăm ori ba. Şi, dacă am ajuns la acel nivel de înţelegere, ne trezim în faţa unei decizii cruciale. Le accesăm sau nu? Le preluăm ca atare sau le transfigurăm? Suntem Magicianul, Preoteasa sau Moartea? Doamna posesoare de unealtă agricolă ca schimbare benefică a propriei esenţe sau ca un cuceritor ce se îmbăiază în sângele învinşilor, interni sau externi? Judecătorul altora, care a uitat să se privească în oglindă? Femeia

îndrăgostită de un erou sau un ticălos? Mielul de sacrificiu, aruncat mereu în arena leilor pentru a învârti Roata Destinului? Spânzuratul, cel blocat în cercul propriei dureri, ruşini, frici, neştiinţe sau insul meditativ care va deveni Eremitul, aducătorul luminii? Ne aşezăm pe un tron ca Împăratul şi perechea sa ori distrugem Turnul, ca rebelul? Lăsăm Luna, Soarele sau Stelele să ne lumineze? Şi, mai ales, ne asumăm riscul suprem de a integra toate aceste aspecte în totul echilibrat şi înţelept al unui atu fără nume, dar care se ştie om?

Căci numele ne va găsi doar atunci când va sosi momentul, pe noi şi nu pe ceilalţi. Ei vor înţelege sau nu, după propriul nivel de evoluţie morală, emoţională, cognitivă. Vorbim deci despre o creaţie la fel de complexă ca viaţa însăşi, şi mulţi cred că i-au descoperit reţeta. Pentru un general, atuurile sunt soldaţii perfecţi, sacrificabili fără a vedea cum le curge sângele şi mereu regenerabili, permiţând manevre strategice complexe sau lovituri scurte, de tipul Blitzkrieg. Pentru un asasin, arme silenţioase şi căi de a-şi depista ţintele rămânând neobservat. Pentru o figură de autoritate, modalităţi de a-şi lega supuşi de voinţa sa şi de a-i da drept exemplu în caz de nesupunere. Iar pentru marea masă de neofiţi, divinaţia e prezentată drept scopul unic al Tarotului. Călătoria în viitor sau trecut, fără o maşină a timpului. Ceva ce l-ar face invidios pe Wells, nu? Mai ales că, în varianta optimistă, nu dai nas în nas cu degeneraţi. Desigur, cei care au trecut de primele sensuri încep să înţeleagă că mereu există şi varianta pesimistă, iar cheia e în mâinile lor.

Revenind la literatură, să nu uităm veşnicul stereotip literar şi cinematografic al Tarotului ca recuzită obligatorie pentru rolul de vrăjitoare sau, ceva mai elevat, mag. Alături de robă, mătură, cranii şi cazan, de ace sau placa Ouija. Să ne mirăm atunci că vom găsi pe rafturile bibliotecilor romane în care chiar

şi cele mai generoase simboluri ale cărţilor înoată într-un sos gros de sânge, posesiune, ritualuri diabolice, crime? Sau că, în forma sa neaoşă, vrăjitoria a devenit sinonimă cu ţepele, cu scandalul şi cu naivitatea?

Pentru a încerca o explicaţie ieşită din tipare ce au început deja spirala degradării ireversibile, să privim cărţile înseşi. Avem seturi mai noi şi mai vechi, tarotul de Marsilia sau Thot al lui Edward Alexander Crowley. Redefiniri contemporane evident masculine, cum este Rider Waite, unde rigoarea distruge misterul, dar şi feminine, îmbibate de magie, ca Book of Shadows de Barbara Moore. Le putem considera armate în război sau putem învăţa valoroasa lecţie a îmbinării lor într-un melanj surprinzător. Putem interpreta numărul cărţilor, 78, drept o creaţie infinită sau aduna într-un 5 al zarului şi, deci, încercării norocului, într-un veşnic joc cu moartea. Avem N variante de citire a aceleiaşi cărţi dintr-un anumit set şi de echivalare a ei cu suratele din alte seturi. Operaţiile matematice şi intuitive de compunere a unor etalări sau, dacă vreţi, extrageri de atuuri. Iar la fiecare etalare, că e cu o carte sau cu tot setul, pot fi numeroase modele de interacţiune între actorii momentului – cel care pune întrebarea, cel pentru care se face etalarea, cei despre care este, alegerile şi posibilităţile lor, într-un domino al acţiunii şi reacţiunii… Şi când vorbim despre întrebări, ele pot ajunge de la banalele „Mă iubeşte, nu mă iubeşte”, la „Care e esenţa mea?” Toate vor primi răspuns. Doar că, după principiul „Dumnezeu îţi dă, nu îţi bagă şi în traistă”, tu vei intepreta acele răspunsuri din perspectiva întregii tale fiinţe, cu trup şi suflet indestructibil legate.

O perspectivă pentru care cea mai importantă este, desigur, relaţia cu cărţile. Ce le consideră cel pe a cărui masă, podea sau pat sunt întinse? Instrumente oarbe, făcute să răspundă doar la întrebările unui

„specialist”? După principiul „Atenţie ce îţi doreşti, că asta vei primi”, se poate şi aşa, iar rezultatul va fi, poate, satisfăcător pe termen scurt. Desigur, dacă vei vedea în ele nişte prietene, vei observa şi imensul avantaj pe care ţi-l oferă – acela al alegerilor multiple, în orice situaţie. Pentru prieteni, cărţile oferă variante alternative şi indicii, chiar şi atunci când nu sunt consultate. Sunt partenerul perfect al unui poliţist sau, de ce nu, al unui scriitor. Ne trag de mânecă pentru a fi aşezate pe masă. Se încarcă de energia celui care le-a adus în casa sa şi, când are nevoie, îi oferă energie, sprijin moral, curaj şi consolare. Sunt multifaţetate, ca nişte diamante, şi diafane în mişcarea lor, ca fluturii unei sere tropicale.

Dincolo de metafore, până la urmă, ca şi noi, oamenii, tarotul e de fapt imposibil de definit. El pur şi simplu există, supravieţuind tuturor provocărilor prin adaptare. Ca şi omul, e un metamorf perfect. Ca şi omul, citit într-o relaţie corectă, provoacă în ceilalţi emoţii, gânduri, schimbare. Dacă acceptăm existenţa unui model universal, el este una dintre perechile de ochi de dincolo de model. Şi, dincolo de toate, e generos, pentru că permite naşterea altor arcane. O generozitate din care noi toţi putem învăţa. Creatorul şi Creaţia sunt interdependente, şi fiecare e oglinda, nu sclavul celeilalte.

Zuvuya: Matricea viselor (de Marcel Gherman)

(Fragment din eseul Hypnos şi Morfeu)

„We are such stuff as dreams are made on,

And our little life is rounded with a sleep.”

Shakespeare, The Tempest

Dintotdeauna visele au sfidat realitatea. Forţele raţiunii s-au dovedit a fi mereu incapabile să pătrundă în necunoscutul terifiant care constituie partea de umbră a existenţei noastre. Oare spre ce tărâmuri îndepărtate călătoreşte conştiinţa pe parcursul unei jumătăţi din viaţa fiecărui individ? Din ce materie sunt formate visele şi care este originea lor? Sunt ele oare nişte simple emanaţii ale inconştientului, produsele unor semnale bioelectrice aleatorii, sau vehiculele unor mesaje tainice pe care umanitatea nu este încă pregătită să le interpreteze?

La aceste întrebări imposibile a încercat să răspundă neurologul Jonathan Winson într-un articol publicat în revista Scientific American în 1991. Savantul relatează că ştiinţa modernă a reuşit să descopere anumite aspecte esenţiale ale mecanismului fiziologic al viselor în urma unor experienţe cu ajutorul encefalografiei întreprinse încă în 1953. Conform acestor studii, somnul începe printr-o stare hipnagogică, mediană între veghe şi somn, ce durează câteva minute şi în timpul căreia gândurile se transformă într-un amalgam de impresii fragmentare şi de evocări ale unor evenimente.

Apoi urmează faza aşa-numitului somn lent, caracterizat prin semnale cerebrale de joasă frecvenţă. Somnul lent este întrerupt sporadic de perioade în care se înregistrează impulsuri cerebrale rapide şi neregulate, numite somn rapid,

sau REM (Rapid Eye Movement). Acestea sunt caracterizate prin mişcări dezordonate ale ocularelor, printr-o respiraţie intensă şi neregulată şi printr-un puls accelerat. Se consideră că visele se manifestă anume în timpul somnului rapid. În această perioadă funcţiile locomotorii sunt parţial blocate, ceea ce nu-i permite individului să se mişte în somn, dar uneori membrele sale tresar sub influenţa experienţelor din vise.

În timpul somnului se manifestă patru faze de somn rapid. Prima survine după 90 de minute de somn lent şi durează 10 minute. A doua şi a treia fază intervin după perioade mai scurte de somn lent şi durează mai mult. Iar ultima fază de REM durează 20-30 minute şi sfârşeşte odată cu deşteptarea. Dacă subiectul îşi ţine minte visul după ce se trezeşte în mod firesc, atunci cel mai probabil acest vis s-a manifestat în cea de a patra fază de REM. Însă dacă este trezit în timpul unei alte perioade de somn rapid, atunci îşi va aminti cu siguranţă de experienţa onirică survenită în acel moment.

După cum relevă anumite cercetări, visele au o funcţie vitală şi orice om ar muri dacă nu ar visa timp de două săptămâni.

Există şi alte opinii conform cărora creierul şi mintea constituie două entităţi distincte, iar lumea viselor ar putea să funcţioneze complet după alte legi decât cele ale spaţiului şi timpului real.

Studiile au demonstrat de asemenea că şi la animalele mamifere placentare şi marsupiale se observă faza de somn REM, ceea ce conduce la supoziţia că şi unele animale visează. Capacitatea animalelor de a visa s-a dezvoltat cu aproximativ 140 milioane de ani în urmă şi, prin urmare, omul a început să viseze încă înainte de a fi om, atunci când se afla în ipostaza de patruped.

Acelaşi Jonathan Winson concluzionează că „…la mamifere, inclusiv la om, visele reflectă mecanismele profunde ale memoriei. Informaţia colectată în starea de veghe este supusă unei prelucrări suplimentare în vis. …Faptul că un proces cerebral atât de complex precum somnul REM s-a perpetuat pe parcursul evoluţiei demonstrează că visele au un rol vital pentru supravieţuirea mamiferelor.” Părerea sa este că visele constituie un mecanism de elaborare a strategiei supravieţuirii în timpul zilei.

În vise omul intră într-un regim de gândire superior, în care se manifestă o formă de inteligenţă a naturii, care se presupune că ar ghida evoluţia speciilor. Astfel homo sapiens s-a născut zâmbind.

Ipoteza existenţei unei inteligenţe a naturii, a unei forţe supraconştiente ce dirijează evoluţia şi care se manifestă în fiecare organism oferă spaţiu pentru speculaţii. Această idee a fost formulată în anii 60 ai secolului trecut de către James Lovedale, prin a sa Teorie Gaia, conform căreia planeta Pământ constituie un fel de organism capabil să se autoregleze, procesul respectiv fiind numit homeostază. Numeroase experienţe au oferit argumente în favoarea acestei teorii, un exemplu la vedere fiind faptul că nivelul salinităţii apei din oceane rămâne constant în pofida oricărei explicaţii. Aşa-numitul efect feedback, prin care natura contrapune condiţiilor climatice dezechilibrate reacţii situate la extrema opusă, constituie un alt argument în favoarea Teoriei Gaia.

Ideea Pământului ca organism inteligent a fost susţinută încă de la începutul secolului 20 de către geograful român Simion Mehedinţi, care a dezvoltat această concepţie, afirmând că toate corpurile cereşti din sistemul solar formează şi ele o structură armonioasă raţională. Simion Mehedinţi a fost la rândul său influenţat de teoriile savantului german Alexander Von Humboldt. Monografia Kosmos, alcătuită din câteva volume, ce a fost publicată de Humboldt pe la mijlocul secolului XIX, a constituit una dintre primele încercări de a sistematiza cunoştinţele despre univers într-o teorie generală integratoare şi a promovat ideea unităţii organice a planetei Pământ.

O altă argumentare a acestei teorii poate fi găsită în cartea omului de ştiinţă englez J. B. Harborne „Introducere în biochimia ecologică”, în care sistemul de adaptare a plantelor la medii nefavorabile este descris ca fiind surprinzător de raţional.

Concepţia înfăţişată în filmul „Avatar”, în care toate organismele de pe planeta Pandora sunt capabile să comunice între ele, formând o reţea simbiotică inteligentă, nu este atât de fantezistă precum pare. S-a constatat bunăoară că arborii de salcâm interacţionează şi se previn reciproc prin agenţi chimici în cazul unor incendii, schimbându-şi în consecinţă nivelul de umiditate pentru a avea mai multe şanse de supravieţuire. O ilustrare a mecanismelor complexe de comunicare din lumea animală şi vegetală, dar şi o dovadă a frumuseţii naturii, poate fi aflată de asemenea în cartea lui Victor Gherman (în colaborare cu Anatol Podubnâi) „Limbaj în lumea necuvântătoarelor”, apărută la Chişinău în 1984.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale ipotezei Gaia este supoziţia că în anumite condiţii natura poate stabili o formă de comunicare directă cu omul, care se manifestă bunăoară în visele şi transele şamanilor.

Cultul naturii, care se află într-o strânsă legătură cu cel al strămoşilor, are o mare însemnătate în şamanism. Ambele culte sunt considerate ca fiind cele mai arhaice forme de credinţă religioasă. Din timpuri străvechi experienţa acumulată în urma comuniunii cu spiritele naturii şi ale strămoşilor a determinat în mare parte viaţa comunităţilor tribale.

Mulţi şamani siberieni au mărturisit că sunt iniţiaţi în tainele şamanismului în vise, de către spiritele unor rude decedate. Visele şi transele, ca mijloc de mediere a forţelor naturii, ai cărei urmaşi se consideră adepţii acestor culte, au avut întotdeauna un rol deosebit de important în practicile şamaniste, acestea fiind descrise pe larg în monografia lui Mircea Eliade „Şamanism: tehnici arhaice ale extazului”, o sursă de o valoare inestimabilă pentru interpretarea miturilor, viselor şi experienţelor vizionare. Termenul de şamanism a fost introdus de cercetătorii moderni pentru a defini un tip de practici spirituale atestate concomitent în regiuni ale lumii situate la mari distanţe, din America Latină până în Siberia şi din Africa până în insulele din Oceanul Indian. Deşi poartă diverse nume în limbile nativilor, aceste practici demonstrează similarităţi frapante. Şamanismul este probabil cea mai veche tradiţie spirituală a umanităţii şi a fost propagat încă din perioada migraţiei triburilor de pe continentul african spre celelalte zone ale lumii.

Tehnica de bază a şamanului este transa, o formă de vis controlat care oferă posibilitatea de a călători în zboruri extatice spre zone situate dincolo de realitatea ordinară, pentru a acumula o cunoaştere supranaturală şi a o transmite ulterior membrilor comunităţii sale, spre binele acesteia. Pe parcursul istoriei, şamanii au condus evoluţia umanităţii, manifestându-se ca gânditori, strategi şi lideri în momentele de criză. Rolul şamanului se distanţează de cel al vraciului (witch doctor) obişnuit şi constă în restabilirea unei relaţii armonioase cu forţele naturii în perioadele de dezechilibru.

Conform lui Mircea Eliade, disciplinele spirituale care s-au perpetuat până în contemporaneitate au fost elaborate într-un interval de timp ce precede cu mult istoria cunoscută. Se poate presupune că aceste discipline s-au dezvoltat în urma unui proces continuu de observare a fenomenelor naturale, un aspect

esenţial al acestui raport cu natura fiind anume visele şi transele, care au marcat profund copilăria umanităţii.

James Lovedale afirmă că omenirea ar fi supravieţuit în îndelungata ei existenţă la tocmai şapte schimbări climaterice catastrofale, la un moment dat populaţia fiind decimată până la doar 2000 de persoane şi că astfel de catastrofe ecologice se pot repeta şi în viitor. În acest context, modelul şamanului, sub toate formele sale, în calitate de călăuză vizionară a societăţii şi agent mediator, prin vise şi transe, în relaţia ei dificilă cu natura, îşi păstrează importanţa. James Lovedale consideră că specia umană are un rol decisiv în procesul de homeostază al planetei. Acesta vorbeşte despre aşa-numiţii „Cavaleri ai Gaiei", care asemenea eroilor din mituri învinq forţele distructive ce se manifestă periodic în lume.

Cunoscutul indolog şi celtist Heinrich Zimmer susţinea în cartea sa „Regele şi cadavrul. Meditaţii despre biruinţa sufletului asupra răului" că omul modern, educat în spiritul materialismului şi pozitivismului, şi-a pierdut liantul cu natura. Drept consecinţă, el nu mai este în stare să descifreze semnificaţia completă a miturilor, precum şi a experienţelor onirice şi extatice. Cunoaşterea profundă incifrată în simbolurile acestora ar putea avea o importanţă vitală pentru societatea umană, transmiţându-i uneori mesaje de alertă şi de avertizare, dar şi soluţii din partea naturii. Principiul cuceririi naturii, promovat de ştiinţa modernă, riscă să provoace un dezechilibru ecologic, precum şi o criză în plan social şi individual.

În context, Heinrich Zimmer face referinţă la un sugestiv vers al poetului William Blake: „Spectrul meu în juru-mi, zi şi noapte", interpretîndu-l că toate fenomenele percepute de om nu sunt decât o exteriorizare a propriului eu, asemenea unui vis creat de el însuşi. În această lume subiectivă se manifestă pretutindeni arhetipul „preotului iniţiator, un îndrumător spiritual care oferă Cheia." Aceeaşi idee a lumii ca vis, ca joc al minţii şi ca teatru al spiritului este ilustrată şi de William Shakespeare într-un pasaj pitoresc din „Furtuna", pe care l-am folosit drept epigraf în deschiderea acestui eseu.

Psihanaliza europeană a încercat să studieze visele dintr-o perspectivă materialistă, cea a „logicii bunului simţ", care exclude totalmente existenţa unor fenomene iraţionale. Cultura europeană a realismului materialist neagă cu vehemenţă miracolele şi promovează modelul unei lumi absolut previzibile, care funcţionează asemenea unui mecanism infailibil. Conform psihanalizei, visele

sunt întodeauna generate doar de zona subconştientă a minţii. Aceeaşi disciplină susţine că prin analiza dintr-o perspectivă raţionalistă a imaginilor şi acţiunilor din vise poate fi caracterizată viaţa interioară a unei persoane şi chiar poate fi construit un fel de portret-robot al ei. Pe această temă au fost scrise numeroase cărţi, care uneori apelează la mijloacele literare într-o mai mare măsură decât la cele bazate pe experienţă. Au existat chiar şi tentative de a implementa psihanaliza în domeniul criticii literare, iar cercetătoarea Lily Campbell a lansat supoziţia că personajul Hamlet suferea de o „melancolie provocată de o dereglare a vezicii biliare".

Este interesant de remarcat că în timp ce Freud proclama rolul decisiv al egoului şi nega spiritul, gândirea indiană încerca să realizeze contrariul, promovând eliberarea de ego şi cunoaşterea spiritului, ca adevărata esenţă a individului. De fapt, această idee a caracterului superficial al egoului se regăseşte sub forme camuflate şi în cultura europeană, deşi pe parcursul istoriei ea a fost cumva marginalizată. Oare caracterizarea unei persoane după aparenţe, după înfăţişarea sau numele ei nu este ipocrizie?

Tradiţia spirituală indiană postulează că „rădăcina tuturor fenomenelor se află deasupra". Vieţile indivizilor, şi implicit visele lor, sunt determinate mai degrabă de un supraconştient decât de un subconştient. Aici aflăm paralele clare cu Teoria Gaia, descrisă anterior, cea a unei inteligenţe a naturii care ghidează toate fiinţele. Înţelepţii indieni consideră că spiritul şi conştiinţa sunt omniprezente şi se manifestă chiar şi într-o piatră.

Un spaţiu aparte este rezervat viselor în aşa-numitele Upanişade, o serie de texte filosofice care comentează scripturile sacre Veda. Gânditorul, poetul şi politicianul indian Sri Aurobindo a considerat Upanişadele drept cea mai importantă contribuţie a Indiei la cultura universală. Upanişadele s-au aflat de asemenea la originea filosofiei Vedanta, care constituie o formă ultimă a tradiţiei hinduse.

În Mandukya Upanishad, una dintre cele mai laconice, dar şi cele mai larg vehiculate Upanişade, sunt descrise cele patru stări de conştiinţă pe care le parcurge individul în timpul vieţii sale. Prima este cea a stării de veghe, deschisă spre exterior, în care acesta percepe obiectele grosiere comune. A doua stare, interiorizată, este cea a visului, în care sunt percepute obiecte subtile, luminoase. În cea de-a treia, cea a somnului profund, individul nu manifestă nici o dorinţă şi

nu percepe vise. În această stare „…se concentrează înţelepciunea acumulată. Ea constă din bucurie, în ea individul simte bucurie, iar uşa spre ea este

înţelepciunea conştientă.” Şi în sfârşit a patra stare este sălaşul „…Stăpânului a tot, al omniscientului.” Este „originea şi destinaţia tuturor fiinţelor”, „nevăzută, incomunicabilă, intangibilă, fără atribute, de negândit, de nedefinit, a cărei esenţă este siguranţa de a fi în comuniune cu sufletul, sfârşitul evoluţiei, paşnică, non-dualistă.”

Conform scripturii Prasna Upanishad, în somn fiecare individ traversează câteva nivele ale conştiinţei. Mai întâi acesta „vede tot ce poate fi văzut şi cunoaşte tot ce poate fi cunoscut”. Apoi se cufundă într-o stare în care este acaparat de un sentiment profund de beatitudine, o „bucurie oceanică”, după cum obişnuiesc să o descrie unii Guru indieni. După care sufletul omului se dizolvă în Brahman, spiritul universal, al cărui echivalent european ar fi, nici mai mult, nici mai puţin decât Dumnezeu. Astfel spiritualitatea indiană afirmă că în fiecare noapte, în somn, omul se reuneşte cu Dumnezeu, deşi ulterior nu ţine minte acest moment dramatic.

Tradiţia hindusă demonstrează de asemenea că visele funcţionează la fel pentru reprezentanţii oricăror culturi şi că simbolurile din vise sunt percepute în acelaşi mod de orice om din orice colţ al lumii. Swami Vivekananda, un alt gânditor indian care a promovat filosofia Vedanta în Occident, presupunea în cadrul discursului său susţinut în 1899 la Parlamentul Religiilor că simbolul Trandafirului, al Cerului şi al Oceanului îşi păstrează aceleaşi semnificaţii profunde în toate culturile. Parlamentul Religiilor a fost o organizaţie care şi-a propus să iniţieze un dialog ecumenic între religii, pornind de la premisa că toate credinţele se închină unui singur Dumnezeu ce poartă diverse nume.

Pornind de la acelaşi caracter universal al experienţelor spirituale, Sri Aurobindo le-a prezentat discipolilor săi europeni un model alternativ al structurii minţii, care îmbină ideile psihologiei moderne cu concepţiile indiene ale aşa-numiţilor centri de forţă. Sri Aurobindo distinge câteva nivele de conştiinţă: subconştientul fizic, vitalul (în care se manifestă calităţile emotive ale individului), mentalul, zona supraconştientă sau psihică, precum şi superconştientul care se identifică cu spiritul Brahman.

Sri Aurobindo a mai afirmat că visele oferă un mijloc de a accede la o cunoaştere esenţială şi constituie o metodă sigură şi accesibilă de a progresa în

plan spiritual. Înţeleptul indian le propune învăţăceilor săi să analizeze intens şi constant aspectele filosofice care-i preocupă în timpul zilei şi astfel, în mod inevitabil, acestea se vor manifesta la un moment dat sub forme simbolice în vise, oferindu-le aspiranţilor spirituali anumite subtilităţi ale acestor concepţii filosofice ce nu pot fi distinse în starea de veghe. Alchimia promovează o metodă similară. Se zice că secretul Pietrei Filosofale îi apare alchimistului în vis, la sfârşitul unor căutari îndelungate şi epuizante.

Conform teoriei lui Sri Aurobindo, somnul este o regresare şi o involuţie temporară a organismului spre forţele primare ale naturii. Diferenţa dintre starea de somn şi moarte este că în moarte planurile conştiinţei se descompun şi se dispersează. Unele discipline spirituale, printre care şi cultul voodoo, afirmă că uneori moartea poate surveni temporar, pe durate atât de scurte încât nici nu este observată, provocată fiind, bunăoară, de o reacţie spontană la şoc.

Cultura indiană a perpetuat până în zilele noastre un mit deosebit de pitoresc, cel al zeului Vishnu adormit în oceanul de neant (Ananta). În somnul său fără sfârşit Vishnu este asaltat de doi demoni, care reprezintă forţele avariţiei şi egoismului. În momentul în care aceşti demoni doresc să se erijeze în postura de zei şi-i oferă lui Vishnu posibilitatea de a-i îndeplini o dorinţă, acesta alege să-şi răpună demonii, pentru ca în final să se trezească.

Să trecem acum de la metaforele surprinzătoare ale tradiţiei hinduse la concepţiile asupra viselor dezvoltate din timpuri imemoriale de aborigenii australieni. În mod foarte ciudat, aceştia consideră lumea materială drept un vis, iar visele drept adevărata realitate. În centrul acestei culturi tribale se află concepţia aşa-numitului Timp al Viselor, sau Timp Mitic, o dimensiune temporală paralelă în care se manifestă miturile creaţiei. În viziunea aborigenilor din Australia, toate fenomenele care se produc în lumea noastră au la origine mituri ale creaţiei generate mai întâi în Timpul Viselor. Pe cât de ascetică este existenţa exterioară a acestora, pe atât de bogată în mituri şi legende pare să fie viaţa lor spirituală.

O dovadă a complexităţii tradiţiei tribale australiene este termenul Zuvuya, al cărui echivalent în limbile europene ar fi cel de „matrice a viselor”. Această concepţie îţi crează involuntar asociaţii cu unele atribute ale vieţii moderne, ca Internetul, ciberspaţiul şi reţeaua virtuală înfăţişată în filmul „Matrix”.

Recenzii

„A doua venire” de Marian Truţă
(de Teodora Matei)

Acum vreo doi ani spuneam că e o carte care-mi va rămâne în minte. Senzația nu s-a schimbat nici la a doua lectură, după interviul acordat de autor în calitate de sponsor al concursului.

Faptele istorisite nu se întâmplă într-un moment clar delimitat în timpul pe care îl cunoaștem. Pare că istoria e o împletire de fâșii de posibil trecut cu posibil prezent şi posibil viitor, iar acţiunea are loc acolo unde se întâlnesc fâşiile: câte două sau câte trei. Iar atunci posibilităţile devin nelimitate. Întreg volumul stă sub semnul lumilor alternative, nu ca simplu exerciţiu de gândire, ci ca unealtă de negare a unui regim opresiv: comunismul. Trimiterile la Evul Mediu ar putea fi interpretate ca nostalgia după o perioadă idilică prin simplitatea ei. Ori ca o dojană către cei ce întreţineau întunericul, încercând să le atragă atenţia că ei există numai pentru că, într-un anumit moment, „ce-ar fi fost dacă” s-a transformat în „a fost”.

„Ubik, mon amour” – orbit de gândurile de promovare, un asistent la Catedra de Chimie, capătă darul de a vedea Adevărul. Trecut de partea cealaltă a baricadei, caută fosta realitate, devenită acum Iluzie. Bărbatul nu are nume, femeia e Eva: prima, cea dătătoare de viaţă.

„A doua venire” – pe când la „Caru’ cu Bere” se plătea cu taleri, iar articolele din ziare se bazau pe informaţiile găsite pe site-ul guvernului unui regat românesc… ei bine, în acele vremuri, o delegaţie latină vine în Bucureşti tocmai de la Roma. Greu de ghicit scopul, într-o perioadă în care alchimiştii europeni obţin tot felul de metale preţioase ori produse finite, al căror schimburi par a asigura un trai idilic pe continent. Numai că implicaţiile sunt mult mai adânci decât teama că România şi-ar pierde aurul, iar doi oameni simpli, stăpâniți de instincte primare, pregătesc schimbări majore într-o societate profund religioasă.

„Cumania 2010” – despre rolul educativ al literaturii de anticipaţie într-o Românie unde revoluţia din decembrie ’89 ar fi fost doar o lovitură de stat înăbuşită, dar şi despre calităţile unui autor aspirant, care pe lângă talent ar fi trebuit să dovedească şi cunoştinţe solide din învăţătura PCR. Orice mică slăbiciune a aceluiaşi autor i-ar reteza, însă, aripile pentru totdeauna.

„Cu Gagarin pe Calea Victoriei” – aici sunt două if-uri imbricate: dacă naveta Vostok s-ar fi abătut de pe orbită și dacă ar fi aterizat în curtea unui țăran din alternativa unui trecut în care exista Rusia, dar nu și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Ceea ce ne duce cu gândul la faptul că abaterea nu s-a produs numai în spațiu, ci și în timp. Într-un moment în care electricitatea și telefonia sunt necunoscute, niște vorbe rostite de boieri pentru a amăgi mulțimea care să-i voteze în divanuri. Finalul mi se pare deschis, semn că ar putea urma o povestire în care Gagarin să onoreze invitația caimacamului domnesc.

„Aevum Aeternum” – visul românului din perioada comunistă era o antenă pentru captarea posturilor bulgărești. Dar câtă satisfacție ar fi adus una care ar fi putut aduce în televizoarele alb-negru emisiuni grecești sau turcești? Cu câte sacrificii s-ar fi procurat piesele, ce ar fi însemnat pentru un radioamator provocarea de a construi un amplificator a cărui utilitate nu o poate nici bănui? Cum să privească o comunicare cu semeni dintr-un altfel de trecut? Cât de grea să fie alegerea care-l face răspunzător de venirea vremii ce găzduiește, laolaltă, autobuze pe pernă de aer, troleibuze și trăsuri? Cum să-și justifice alegerea?

Ce a adus nou: Perspectiva din care e privit accidentul astronautului Gagarin. Naivitatea absolut naturală a țăranului care face speculații despre obiectul zburător care i-a dărâmat pătulul și oportunitatea afacerii cu mătasea căzută peste casă. Volumul e simetric. Dacă „Ubik, mon amour” e doar o introducere în lumile ce se vor dezvălui, „Aevum Aeternum” e o justificare a

modului în care vremea poate urma orice curs, diferit de cel consemnat de istorici.

Cu ce am rămas: „Suntem ceea ce ne vad ceilalţi.”

„Îmblânzitorul apelor” de A.R. Deleanu (de Alexandru Lamba)

Dacă ar trebui să-i atribui lui Flavius Ardelean o etichetă care să-l caracterizeze ca scriitor, prima sintagmă care-mi vine în minte este „vrăjitor al cuvintelor”. Deoarece complexitatea trăirilor transmise prin așezarea unul lângă altul a cuvintelor foarte simple, puterea pe care ele însele și-o descoperă prin combinații și efectele surprinzătoare pe care le produc în mințile cititorilor scapă cumva din tărâmul artei și pătrund ușor în cel al magiei. Pe Flavius Ardelean nu-l citești, pur și simplu, ci te lași condus de incantațiile cuvintelor către tărâmul de dincolo de literatură.

Iar acest lucru e valabil încă de la romanul său de debut, „Îmblânzitorul apelor”, semnat cu pseudonimul literar A.R. Deleanu, pseudonim la care a renunțat între timp, dar pe care, pentru a alunga orice urmă de ambiguitate, trebuie să-l menționez. Scriitura din „Îmblânzitorul apelor” nu e una complicată, însă reușește să transmită foarte mult cu minim de cuvinte. Am mai spus-o, la Flavius Ardelean fiecare cuvânt își știe exact locul, nici un altul neputându-l substitui. Iar efectele au uneori puterea sonorităților psihedelice. Repetarea unor fraze, ca incantații, exact acest efect urmăresc și obțin: „… să aibă toți câte un răsărit, oricând, în somn, pe câmp, la râu, în vâltoarea vieții sau în bezna morții, la apus să închidă toți ochii, să-și odihnească diminețile și să privească în jur cu ochii închiși, să simtă cu vârful degetelor, cu vârful limbii, cu

vârful nasului, cu vârful pulpelor, cu vârful sufletului, mereu aceeaşi mână la culcare, aceeaşi tăcere, fără fier, fără oglinzi, fără ochi, fără lumină, fără cuvânt şi fără dorul de cuvânt, doar trup şi trup truptrup ttrruupp trup şi atât, până când dimineaţa să sfâşie în tăcere fiecare trup ttrruupp truptrup trup cu trup să deschidă ochii să-şi aranjeze părul şi gulerul în ochii celuilalt … s-a stins focul la fel cum s-a aprins, strângând în calea lui globurile de lumină şi toiagul de carte, lăsând în urma lui, în movilițe pe pleoape, cenușa somnului, era liniște și briza îi mătura corpul de jos până sus, legănând în somn omul, când din doi se rupe al treilea om, care va mirosi a viață, …”

Și despre scriitură nu voi spune mai multe, spune ea destule despre ea însăși.

Cartea începe prefigurând un fals conflict, sau cel puțin indicând un conflict secundar, acela al scriitorului debutant – exact condiția autorului la momentul premergător apariției acestei cărți –, însă ascunzând aici și sâmburele evoluției reale prin referințele la textul cărții scrise de personaj. Și spun doar „sâmburele” pentru că tensiunea care se acumulează de la o clipă la alta își trage esența din cu totul alte surse.

Povestea în sine se desfășoară pe coordonate fantastice, însă tragedia personală este una reală, concretă, a cărei revelație finală răstoarnă într-un mod neașteptat sensurile intuite pe parcurs de către cititor, oferind o cheie a cărei fascinație derivă din simplitate. Am găsit prin text influențe ale unor opere precum „Iona” de Marin Sorescu – în delirul personajului prizonier al apelor – sau „Frații Karamazov” de Fiodor Dostoievski – în alcătuirile celor trei frați și discuțiile lor religioase –, trimiteri către texte biblice, cu Noe și arca sa în prim-plan, bineînțeles, însă abordarea este suficient de originală iar parcursul destul de concis pentru a atrage. Problema condiției umane e întoarsă pe toate fețele, prin prisma relațiilor dintr-o familie disfuncțională cu un trecut obscur, plin de tabu-uri. Horificul situației fantastice este dublat de o tragedie umană concretă, efectul fiind fără îndoială cel vizat.

Frumusețea acestei cărți rezidă tocmai în împletirea firelor fantastic-real, în complexitatea personajelor și în stilul seducător al monologului. Granița dintre ceea ce se întâmplă în lumea interioară și cea exterioară în raport cu personajul principal este străvezie, lumea însăși este supusă percepțiilor și gândurilor lui, el o modelează în același timp în care luptă cu ea, în care luptă cu sine.

Ce mi s-a părut mai puțin inspirat a fost lipsa liniuțelor de dialog, lucru care îngreunează puțin citirea. Deși înțeleg motivația acestei decizii, întreaga acțiune derulându-se în fire ale aceluiași gând, renunțarea la aceste marcaje nu mi s-a părut ca a ajutat volumului. La fel cum nici lipsa oricărei împărțiri pe capitole nu a ajutat. Mai ales că, atât structural cât și funcțional, putea fi fragmentat cu ușurință. Ceea ce, probabil, cititorii vor și face în procesul lecturii.

Acestea fiind spuse, recomand „Îmblânzitorul apelor” nu doar cititorilorde horror / fantastic, ci oricărui cititor pasionat de filozofie, psihologie și introspecție. Și oricărui om, în general.

„Eroi fără voie” – antologator: Michael Haulică (de Lucian Dragoș Bogdan)

Unul dintre cele mai simple moduri de a lua contact cu literatura unui popor, sau cu un anumit gen, este să citeşti o antologie. Îţi poţi face o părere de ansamblu, concluzionând dacă este ceva care îţi stârneşte interesul sau nu. În plus, îţi oferă posibilitatea de a pune ochii pe unii autori, a căror operă ai dori s-o aprofundezi în continuare. Prin urmare, prezenţa într-o antologie este un lucru util oricărui scriitor şi, cu precădere, celor aflaţi la început de drum. Acesta este şi cazul membrilor Secţiei 14, un cenaclu înfiinţat în urma unui atelier de tehnici literare organizat de Revista de povestiri şi Bookblog.ro.

Am fost curios să văd care sunt rezultatele unui asemenea atelier. Nu sunt de părere că oricine poate scrie. E nevoie şi de har. Dar cred că poţi învăţa cum să abordezi şi să tratezi un text, astfel încât el să treacă peste un palier calitativ. Un fel de ABC. Bineînţeles, de la acel punct încolo totul se bazează pe munca şi seriozitatea autorului.

Dincolo de interesul faţă de fiecare scriitor în parte, am urmărit şi volumul în ansamblul său. Aşa cum am spus şi la început, o antologie reprezintă o carte de vizită. Iar rolul celui care adună textele laolaltă este covârşitor. Acceptă (aproape) orice, doar de dragul de a umple paginile? Are un set de pretenţii şi, dacă da, la ce nivel se situează: minim, mediu, ridicat? Mai mult decât atât, ştie să aşeze prozele într-o ordine care să dea o imagine frumoasă, unitară, sau le aruncă aşa cum vin, fără să caute o armonie?

Înarmat cu aceste întrebări, am pornit la lectura volumului EROI FĂRĂ VOIE, apărut la editura Millennium Books sub coordonarea lui Michael Haulică. Un minus care mi-a atras atenţia încă de la început l-a constituit coperta, care mi se pare prea întunecată pentru a atrage privirea. Am văzut şi varianta electronică,

iar aceasta părea a avea un contrast mai bun între imagine şi fundal – prin urmare poate fi o problemă de tipărire.

Textul care deschide antologia, „Oroarea din Oort”, este un hard-SF sumbru care îi aparţine lui Mihai Alexandru Dincă şi relatează peripeţiile prin care trece echipajul unei nave aflate la limita sistemului solar. Atmosfera densă, personajele creionate cu pricepere, cunoştinţele de astronomie frumos inserate, intriga şi finalul cu impact puternic oferă un debut în forţă al volumului. Un lucru foarte bun, dar şi o ştachetă ridicată sus pentru ceea ce urmează. Alături de textul care încheie antologia „Argos Doi”, acesta m-a convins că am în faţă un autor care, în perioada care urmează, poate deveni un reper pentru literatura hard-SF autohtonă.

Povestirea care dă titlul antologiei, „Eroi fără voie”, a fost scrisă de Andrei Duduman şi prezintă contactul între civilizaţiile unei lumi imaginare, cu neînţelegerile, conflictele şi intrigile aferente. Este un fantasy care nu se limitează la descrierea frumoasă, de poveste, specifică multor opere ale genului. Dimpotrivă, autorul a ales să creeze lumi complexe, cu obiceiuri, istorii şi denumiri specifice. Pentru adepţii literaturii cursive, asta poate reprezenta un minus, o piedică, în timp ce persoanele dornice de complexitate vor savura atenţia pentru asemenea detalii. Deoarece fac parte din a doua categorie, faptul că povestirea se extinde acum la dimensiunea unui roman nu poate decât să mă bucure.

După două opere cu greutate urmează un moment de detensionare. „Scrisoare din Iordania” de Valeriu Tudose reprezintă – aşa cum am spus şi cu altă ocazie – un risc enorm asumat de autor. Personajul principal, un poştaş român plecat în excursie în Iordania, se trezeşte în mijlocul unui complot care implică servicii secrete, extratereştri, terorişti arabi, aventură pe care el o percepe cu o naivitate dezarmantă. Este foarte uşor să cazi în derizoriu cu un asemenea text, dar autorul reuşeşte să rămână la graniţa aceea

extrem de fină care-i permite cititorului să se amuze, nu să strâmbe din nas. Deşi am apreciat reuşita din acest caz, mi-aş dori să citesc şi alte opere ale sale pentru a-mi putea da seama cu exactitate de nivelul său valoric.

„Tursas", de Andrei Panţu, poartă cititorul către miazănoapte, într-o poveste fantastică despre un manuscris dintr-un anticariat şi o legendă finlandeză menită să stârnească fiori. Un text echilibrat, scris cu atenţie, cu o intrigă care curge natural către un final clasic. Autorul nu are pretenţia să scrie ceva inedit, însă îşi face treaba foarte bine.

De fiecare dată când citesc un text despre românii care explorează spaţiul, îmi amintesc de Ars Amatoria şi aerodromul lor de la Drăgăneşti-Vlaşca. Aceasta a fost şi prima reacţie când am ajuns la povestirea lui Georgian Enuţă, „Explorator Beta", în care echipajul unei nave româneşti descoperă o civilizaţie extraterestră primitivă pe o planetă pe care doreşte s-o colonizeze. În ciuda scriiturii frumoase şi a intrigii bine conduse, n-am reuşit să privesc textul altfel decât ca pe o sursă de umor involuntar, din motivul expus mai sus. Finalul mi-a oferit o trezire la realitate, ridicând miza textului şi demonstrându-mi că singura problemă era dată de prejudecăţile mele.

Mihai Octavian Giulvezan ne poartă cu textul „În început" către istoria Egiptului Antic, ţesând o legendă pe urzeala unor fapte istorice. Nu este un text complicat, finalul este previzibil, dar talentul scriitoricesc îl face o lectură plăcută, care relaxează şi încălzeşte atmosfera volumului.

Demersul este perfect calculat, deoarece „ReÎnnoirea" Alexandrei Medaru reprezintă un dark fantasy dens, cu o atmosferă deprimantă, grea, care descrie compromisurile periculoase pe care moştenitorul unui regat trebuie să le facă pentru a-şi salva poporul în faţa unei invazii. Deşi nu sunt un fan al acestui gen literar, comparaţia cu textele străine din aceeaşi categorie nu mi se pare deloc în defavoarea Alexandrei. Dimpotrivă, se înscrie perfect în acest curent, ridicându-se la nivelul standardelor.

Un nou text cu tentă comică menit să destindă atmosfera îl reprezintă „Miză mortală" de Alexandru Orbescu. Victima unui accident rutier rămâne prinsă între lumea aceasta şi cea de dincolo, fiind nevoită să-şi joace la cărţi soarta propriului suflet alături de îngeri, diavoli şi Moartea însăşi. Autorul exploatează din plin potenţialul subiectului, reuşind să mă poarte cu gândul la „Lumea disc" a lui Terry Pratchett, în special la superba carte „Mort".

„Ohrainic” a lui Adrian Poenaru a constituit pentru mine o revelaţie. Prima lectură, care a avut loc cu câteva luni în urmă, mi-a apărut ca un episod dintr-un război îndelungat purtat de omenire împotriva unei specii extraterestre nemiloase (interesant imaginată), cu o alternare a acţiunii între diferite planuri temporale. Trecând a doua oară prin text cu ocazia citirii antologiei, am fost surprins să descopăr că acea alternare era legată într-o frumoasă structură spaţio-temporală de genul Matrioşkăi, cu lumi prinse în alte lumi. Un text interesant, care însă trebuie citit cu mare atenţie pentru a-i surprinde toate nuanţele. Merită.

Penultimul text al antologiei este tot un dark fantasy, de data asta semnat de Adrian Răducan şi intitulat „Profeţiile din lumânări”. În el, un vrăjitor încearcă să-şi salveze poporul în faţa unui atac despre al cărui posibil final nefast aflase dintr-o profeţie. Poate faptul că subiectul era asemănător din multe puncte de vedere cu celălalt text de aceeaşi factură, cel al Alexandrei Medaru, m-a făcut să-l citesc oarecum comparativ. Din păcate, mi se pare inferior „ReÎnnoirii” sub toate aspectele – construirea intrigii, veridicitatea personajelor, coerenţa, atmosfera, exploatarea punctului culminant. Asta nu înseamnă că e un text slab, dar posibilitatea de a face o comparaţie mi-a influenţat percepţia asupra sa. Prin urmare, aştept să mai citesc şi altceva de acest autor înainte de a-mi face o părere despre el.

Volumul se încheie cu nuvela „Stalker” a Iuliei Albota. Scrisă în maniera unui text mainstream, cu personaje complexe, stil curat, echilibrat şi o atmosferă redată extrem de realist, „Stalker” vorbeşte despre un grup de studenţi bucureşteni care testează dispozitive ilegale de urmărire, sau creează holograme care înlocuiesc realitatea.

La sfârşitul antologiei am rămas cu impresia că am citit un volum bun, atât prin prisma calităţii textelor incluse, cât şi a modului în care au fost aranjate. Da, absolvenţii atelierului de tehnici literare au învăţat cum să scrie povestiri de calitate, cu cap şi coadă, cu atmosferă, acţiune şi personaje, abordând teme variate. Atât individual, cât şi ca grup, membrii Secţiei 14 promit să devină scriitori importanţi în perioada care va urma. Iar Michael Haulică a dovedit din nou că ştie cum să selecteze textele potrivite şi să le aşeze într-o formă echilibrată, armonioasă, care să ţină aproape cititorul. Consider lansarea volumului EROI FĂRĂ VOIE unul dintre evenimentele importante petrecute în 2015 în sefeul autohton.

„Marțianul” de Andy Weir (de Daniel Timariu)

Un roman SciFi greu de pus într-o nișă sau de încadrat într-un gen anume. Da, este SciFi, da, este de aventuri și da, poate fi comparat cu Robinson Crusoe,

de Daniel Defoe, un alt roman în care este descrisă viața de zi cu zi a unui supraviețuitor. Dar cam la atât se limitează comparația. Pentru că Mark Watney, eroul lui Andy Weir, nu este un naufragiat pe o insulă exotică, este abandonat pe o planetă ostilă vieții pământene. Deja lucrurile se schimbă, iar comparația devine forțată.

Romanul este scris – în mare parte – ca un jurnal video, transcris ulterior întrun stil simplu, aproape frust, asemănător textelor de pe blogurile moderne. Cred că dacă aceste însemnări zilnice, în care Mark Watney ne povestește viața sa pe Marte, ar fi fost însoțite și de imagini, selfiuri sau chiar înregistrări audio am fi avut primul roman-blog din istorie. De altfel, stilul de blogger în care este scris în mare parte romanul a condus la o ecranizare foarte apropiată de text. În film, Mark Watney, interpretat de Matt Damon, folosește sistemele de înregistrare audio-video, atât din habitat cât și din rovere pentru înregistrarea jurnalului iar unde în carte avem doar pomenite piesele muzicale ascultate (toate din anii 70 și toate disco) în film le și auzim (Waterloo de ABBA, Starman de David Bowie, Hot Stuff de Donna Summer sau foarte potrivitul I Will Survive de Gloria Gaynor), un element important în crearea unei atmosfere suprarealiste, mai ales pe fondul unor filmări ample în care se văd peisajele marțiene.

Din fericire, lungile capitole de jurnal alternează, ca pentru a rupe monotonia explicațiilor tehnice, cu evenimentele ce au loc la centrul NASA și, în paralel, pe nava spațială Hermes.

Povestea în sine este simplă și ușor de povestit: Mark Watney este un astronaut cu dublă specializare de biolog și mecanic, membru al echipajului Ares 3 – o misiune de cercetare a planetei Marte. În timp ce se aflau pe Marte, datorită unei furtuni extrem de violente, cei șase membri ai echipajului se văd nevoiți să abandoneze misiunea și să plece de urgență. Din nefericire, un accident stupid îi perforează lui Mark Watney costumul întrerupând comunicațiile cu ceilalți membri ai echipajului. Aceștia îl caută, fără să-l găsească și presupun că este mort. A doua zi Mark își revine, dar constată că este singur pe întreaga planetă, fără posibilitatea de a fi recuperat până la următoarea misiune Ares, adică peste patru ani, fără hrană și fără mijloace de comunicare cu Pământul.

Pornind de la aceste fapte de tip Robinson Crusoe, Andy Weir descrie cu măiestrie și umor toate detaliile tehnice, micile improvizații, invențiile și inovațiile pe care Mark Watney le face pentru a supraviețui pe Marte. În aceaste detalii tehnice stă măreția romanului, dar tot ele sunt și principalul motiv de critică. Și, da!, critici există din belșug, de la observația că datorită presiunii scăzute de pe Marte, vântul chiar și la viteze de 150 de km pe oră nu ar putea înclina un cilindru de câteva tone (nava spațială numită VAM – vehicul de ascensiune de pe Marte), apoi întrebarea obsesivă, pentru mulți un fel de cui al lui Pepelea: cum poți să crești cartofi în sol marțian până la imposibilitatea ca un singur om să aibă cunoștințe atât de avansate din domenii atât de diverse. Pentru că Mark Watney nu este doar biolog și mecanic, se dovedește a fi și un bun chimist, electronist, informatician, instalator, geograf navigator, pilot, șofer și multe altele. Însă, așa cum bine explică și în carte, dar și în film, a avut câteva atuuri importante: o bună pregătire teoretică, documentații și timp. Mult timp.

Ca permanenți cârcotași pe marginea oricărui film sau carte ce iese din tipar, am putea spune că dacă înlăturăm partea de blog și partea de manual tehnic, rămâne o povestire interesantă și nici ea foarte bine scrisă. Am putea spune însă și că fără ele romanul lui Andy Weir devine o banală povestire despre un astronaut uitat pe o planetă. O da! E genul de carte care poate primi maxime felicitări sau acuzații de mediocritate pe aceeași pagină de revistă.

Eu am văzut filmul înainte de a citi cartea și pot spune că nu am fost dezamăgit. Romanul oferă complexitate acolo unde filmul, datorită limitărilor

impuse de timp și de cadrul special de pe Marte, este expeditiv, și invers, acolo unde cartea nu poate oferi suficientă culoare și atmosferă, cadrele largi, coloana sonoră, chipul expresiv a lui Matt Damon, zgomotul jeturilor sau liniștea spațiului cosmic întregesc textul scris adăugându-i teatralitate și poezie. Mai rar o simbioză atât de bună între carte și film, de aceea, în final, recomand atât cartea cât și filmul ca fiind părți ale aceluiași întreg, așa cum mâna stângă este parte a corpului, împreună cu mâna dreaptă și nu împotriva ei.

Literatură contemporană

Atavic – noi direcții estetice și tematici (de Adina Ailoaiei)

Dacă vorbim despre SF-ul românesc, vor exista mereu discuții despre noi direcții estetice și tematici. România, progresând nu doar cu SF-ul, ci cu literatura în general mai târziu decât vecinii din vest, s-a aflat mereu în dilema de a recupera toate epocile sau e de a evolua concomitent culturii vestice. În același timp, trăim în prezent într-o paradigmă post-modernă, în permanentă căutare de noi stiluri și teme. Globalizarea a adus și posibilitatea pastișării altor stiluri și forme, estompând înrt-o anume măsură obsedanta dilemă asupra a ceea ce se mai poate scrie și ce ar trebui să devină literatura după a fost guvernată estetic de toate curentele anterioare.

Liviu Surugiu vine cu romanul ATAVIC (București, Editura Tritonic, 2014), care transcende la nivel tematic această dilemă, aducând un element nou într-un spațiu românesc. Câștigător al premiului Cel mai bun roman la ediția RomCon din 2015 la Suceava, ATAVIC a stârnit multă curiozitate, atât pentru cititorii de SF, cât și pentru critici.

În cei aproape 20 de ani de pauză în ceea ce privește activitatea literară, Liviu Surugiu nu și-a risipit talentul, ci s-a autodisciplinat într-un mod care poate aminti de Thomas Mann, ajungând să-și dezvolte romanele în afara canonului, dat fiind și lispa influențelor din fandomul românesc de peste hotare.

Pornind de la o afirmație posibilă științific, deși improbabilă, și anume potențiala supraviețuire a unui zigot într-un timp estimat la 2000 de ani, ATAVIC transformă un incident nefericit al unei tinere virgine într-o pastișare a Fecioarei Maria și implicit al mesianicului creștin.

Incipitul se desfășoară în Alexandria zilelor noastre, în Egipt, în Noaptea Învierii, când o tânără, Irin Amaranto, suferind de arsuri de gradul IV, este operată și i se transferă grefe de piele de la o mumie. Aflată în recuperare în

apartamentul ei, Irin începe să simtă irregularități în urma transplantului, mai specific în jurul abdomenului, unde zona a fost cea mai afectată. Spre surprinderea ei, Kiriam, un arheoginecolog purtând adesea apelativul de ”PreaCuratul”, descoperă și urmărește în ceea ce o privește un caz ieșit din comun de sarcină rezultată în urma acceptării noilor țesuturi. ”(…) am intrat în criptă virgină și am ieșit din spital gravidă?!” (pag. 125) este probabil cea mai clară constatare a aparițiilor a reiterării figurii Mamei Divine. Sarcina fără impregnare, ajungând la cunoștința diferitelor comunități religioase, stârnește diferite reacții, unii adulând-o, în timp ce alții dorindu-i moartea.

Povestea continuă într-o direcție mitologică deconstruită prin mentalitatea unei ere tehnologice, oferind astfel noi viziuni asupra poveștilor și simbolicilor biblice.

Personajele sunt bine conturate, fiecare justificat în acțiunile sale raportate la profetica aleasă. Multiplitatea deciziilor prezentate de acestea construiesc gradat suspansul pe parcursul romanului.

Stilul trădează, însă, meseria de scenarist a autorului prin explicitarea prematură sau excesivă în unele părți, astfel încât cititorului îi rămâne mai puțină libertate de interpretare. Un prea minuțios efort descriptiv decelerează acțiunea și răpește prin teatralitate naturaleța dialogului.

Finalul romanului este ambiguu, sfârșind prin reluarea motivului profetic: ”Curând războiul între atavism și ereditate, între Rus Vil și Imman, va începe” (pag. 355). Afirmația este promițătoare în ceea ce privește o posibilă continuare a seriei, spre a rezolva teoriie conspirației ale organizaților cult-religioase și a dezvolta direcția apocaliptică, care a pregnat treptat conflictul romanului. Apariția figurii mesianice prevestește modificarea destinului omenirii, ceea ce nu este tratat pe larg în ATAVIC, deși posibilități de explorare a acestui fir narativ există. Prin aceasta, Liviu Surugiu ne rămâne, mai mult sau mai puțin, dator cu o a doua carte.

Cinema SF

Seriale SF (I)
(de Daniel Timariu)

Limitless

Profitând de succesul filmului din 2011, rețeaua CBS a lansat anul acesta un serial omonim, cu Jake McDorman în rolul lui Brian Finch, eroul de serviciu, simpatic și dornic de afirmare. Premiza este aceeași: sub influența unui drog extrem de puternic, numit NZT, un tânăr ratat, dar simpatic capătă puteri mintale supraomenești. La fel ca în Mentalistul, cu Simon Baker, superdotatul ajunge să fie cooptat de o forță polițienească, iar talentele lui ieșite din comun să fie folosite pentru a rezolva diverse crime și cazuri stranii. Bradley Cooper, eroul din filmul din 2011 face legătura dintre film și serial prin misteriosul senator Eddie Morra, cel care în episodul pilot îi dă o mână de ajutor lui Brian Finch, urmărindu-l din umbră și intervenind din când în când. Un truc eficient pentru a capta atenția. Bradley Cooper este și producător executiv al serialului. Limitless are toate cărțile pentru a deveni un serial de succes. Depinde de scenariști să inventeze cazuri și misiuni care să pună în valoare suprainteligența unui creier dopat cu NZT.

Gotham

Ajuns la al doilea sezon, Gotham devine tot mai dark și mai sângeros. În orașul dominat acum de banda Pinguinului, își face apariția o nouă familie, familia Galavan, ce pretinde dominația absolută. Spre deosebire de organizațiile mafioților, noua grupare se pretinde a fi una din familiile fondatoare ale Gothamului, alungată pe nedrept de familia Wayne. O schimbare semnificativă are loc și în secția de poliție a detectivilor James Gordon și Harvey Bullock. După ce o mare parte din polițiști sunt măcelăriți de noua familie în ascensiune, în secție își face apariția un nou justițiar rupt parcă din benzile desenate. Un sezon care debutează bine. Acțiunile sunt mai bine coordonate, scenariul la fel de

palpitant, iar micile picanterii, cum ar fi palma dată de Alfred tinerei Selina Kyle, te fac să sari de pe fotoliu.

Pentru cine nu cunoaște universul DC Comics, Gotham este orașul desfrâului, decadenței și corupției generalizate prin excelență. Este un Sodoma și Gomora modern în care forțele răului reprezentate prin familii de mafoți se luptă pentru supremație cot la cot cu politicienii și corporatiștii corupți și lacomi. Dorințele lor sunt contrate de puțini eroi, numiți în limbajul DC Comics: justițiari. Sau altfel spus este orașul lui Batman.

Humans

Serialul este o adaptare britano-americană a serialului suedez „Real Humans" și este un sci-fi pur ce captează de la început atenția, prin idei și punere în scenă, atât fanilor sci-fi cât și cinefililor în general. Subiectul nu este unul tehnologic, deși știința are un rol important, cât unul social, urmărind implacațiile emoționale și sociale aduse de tehnologii ultravansate și sofisticate. Într-o lume din viitor cel mai nou gandget familial este robotul-servitor, numit „Hubot" în serialul original și „Synth" în Humans, o mașinărie complexă capabilă de emoții și reacții care o îndepărtează de o simplă mașină-robot. Serialul urmărește cu multă finețe relațiile dintre membrii aceleiași familii din suburbiile unui oraș, puși în fața unei revoluții culturale și tehnologice. Reacțiile lor se împletesc cu un al doilea fir narativ în care mai mulți Huboți modificați se ascund într-o căutare a identității de specie. Foarte interesant.

Agents of S.H.I.E.L.D.

Sezonul 3 din Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. (Strategic Homeland Intervention, Enforcement and Logistics Division) pare mai antrenant decât celelalte. În primul rând pentru că în lumea plină de aventuri a agenției, apare o organizație guvernamentală, condusă de ambițioasa Rosalind Price, un oponent formidabil pentru Phil Coulson, șeful SHIELD, ce are ca obiectiv oficial prinderea și supravegherea modificaților, dar neoficial misiunea pare a fi eliminarea lor. Așa că alături de Hydra, teribila organizație pe care fostul agent SHIELD Grant Ward încearcă să o reconstruiască, agenții SHIELD mai au și grija unei agenții guvernamentale pornită pe rele. Primele episoade din noul sezon se concentrează mult și pe relațiile umane dintre perechile de agenți – se pare că spre deosebire de alte agenții aici cuplarea între colegi este la liber -, Jemma Simmons – Leo Fitz; Melinda May - Dr. Andrew Garner; Bobbi Morse -

Lance Hunter, dar apare și o timidă relație între „cutremurătoarea” Daisy și „electrocutantul” Lincoln Campbell. De urmărit evoluția Jemmei proaspăt salvată de pe o planetă străină!

Dark Matter

Pornind ca o poveste sci-fi de genul space opera, serialul debutează cu șase astronauți care se trezesc din stază pe o navă spațială de transport. Surpriza lor este imediată pentru că nici unul nu e în stare să-și amintească numele, misiunea sau măcar rolul lor în cadrul echipajului. Pentru ușurința în comunicare ei își iau ca nume ordinea în care s-au trezit: One, Two… Six și astfel descoperă că au în echipaj și o androidă, aparent și ea amnezică, la fel ca restul echipajului uman. Personalități diferite fiecare încearcă să afle pe cont propriu mai multe despre misiune și navă. Cu greu află destinația, o colonie minieră, intrînd direct într-o zonă de conflict. Trecând peste primele momente de blocaj reușesc să găsească indicii despre adevărata lor misiune și biografie. Ceea ce află nu le face plăcere. Un serial care amintește, prin aventurile spațiale, de Adromeda, Farscape sau Firefly, totuși, fără a se ridica la nivelul acestuia din urmă.

Artă imaginară

Coperte potrivite XV (de John Dobro)

GIA ANDONE
RÂSUL DEMONILOR
MOȘTENITORII

CETATEA FĂRĂ TRECUT
RODICA BRETIN

RODICA BRETIN
CĂLĂREȚII DE FIER

Imagini digitale S.F. (de Miklos Janos)

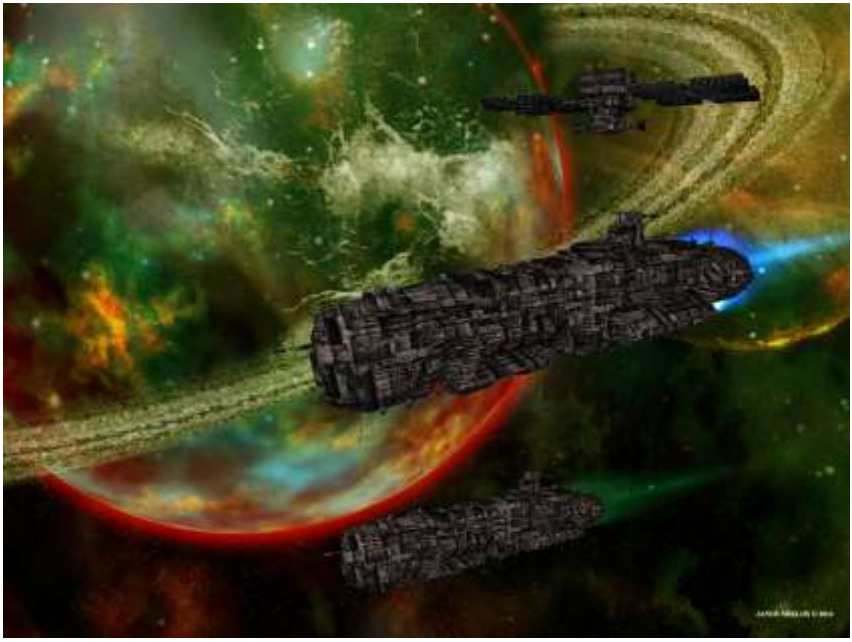

Bandă desenată

Cuantic
(de Alexandru Lamba)

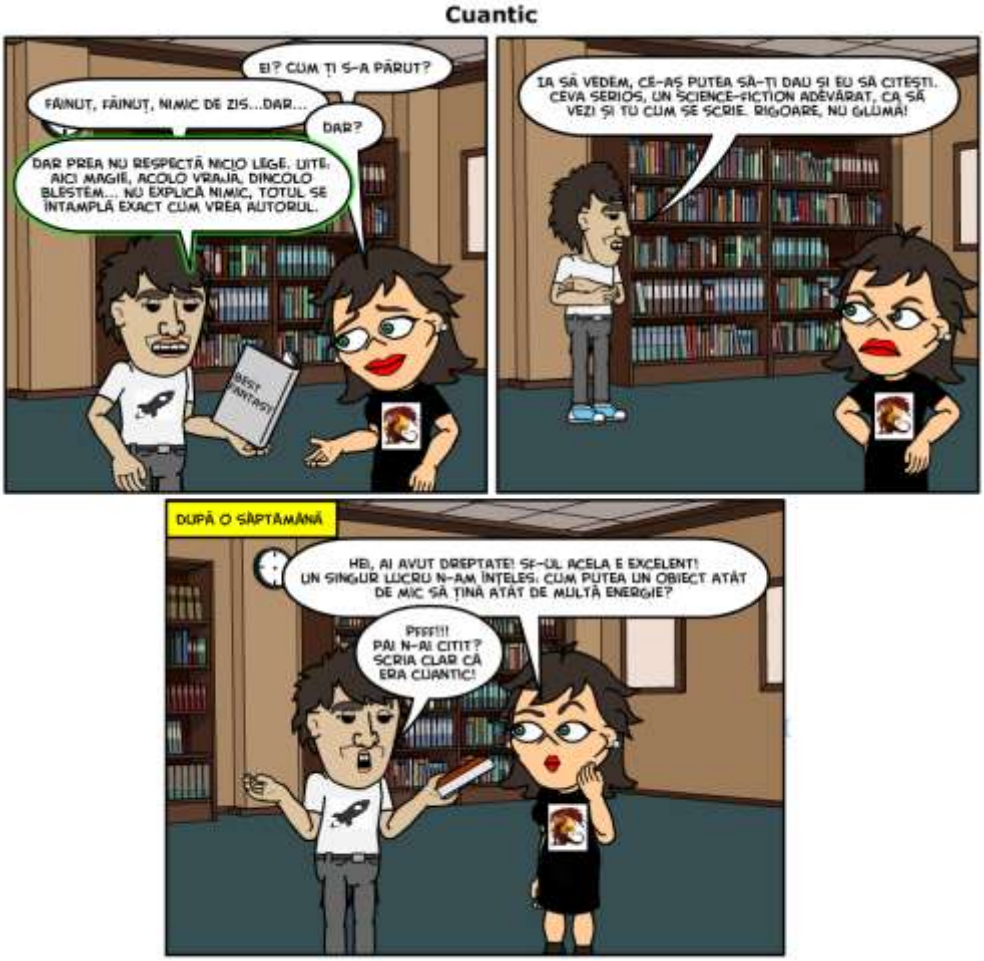
Cuantic
EI? CUM ȚI S-A PĂRUT?
FĂINUT, FĂINUȚ, NIMIC DE ZIS...DAR...
DAR?
DAR PREA NU RESPECTĂ NICIO LEGE. UITE AICI MAGIE, ACOLO VRAJĂ, DINCOLO BLESTEME... NU EXPLICĂ NIMIC, TOTUL SE ÎNTÂMPLĂ EXACT CUM VREA AUTORUL.
BEST FANTASY
IA SĂ VEDEM, CE-AȘ PUTEA SĂ-ȚI DAU ȘI EU SĂ CITEȘTI. CEVA SERIOS, UN SCIENCE-FICTION ADEVĂRAT, CA SĂ VEZI ȘI TU CUM SE SCRIE. RIGOARE, NU GLUME!
DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ
HEI, AI AVUT DREPTATE! SF-UL ACELA E EXCELENT! UN SINGUR LUCRU N-AM ÎNȚELES: CUM PUTEA UN OBIECT ATÂT DE MIC SĂ ȚINĂ ATÂT DE MULTĂ ENERGIE?
PFFF!!! PĂI N-AI CITIT? SCRIA CLAR CĂ ERA CUANTIC!

Interviu

Interviu cu scriitorul și publicistul Marian Truță

Bună ziua, domnule Marian Truță, şi mulţumesc în numele echipei pentru acest interviu și pentru cartea pe care o oferiți ca premiu!

Cu mult drag pentru cititorii Gazetei. Mulțumesc la rândul meu pentru intenția voastră de a realiza acest interviu.

Vorbiți-ne, vă rugăm, despre dumneavoastră din perspectiva cititorului și a scriitorului. Ce citiți, ce vă motivează să scrieți?

De citit… citesc mai rar decât mi-aș dori. Ce anume citesc? E o întrebare la care se răspunde ceva mai greu. În loc să înșir aici un pomelnic de cărți și de autori, prefer să spun că lista mea de lectură e foarte selectivă și, nu de puține ori, în lipsă de ceva interesant într-un anumit moment recitesc lucruri care mi-au făcut plăcere cândva.

Motivația scrisului este, cel puțin la mine, pur interioară. Să-i spunem simplu, bucuria de a povesti ceva. Chiar și lucruri care nu s-au întâmplat încă sau care nu s-au petrecut aici.

Sunteți una dintre personalitățile cele mai implicate în SF-ul românesc. Coordonați două reviste și un almanah. Vorbiți-ne puțin despre ele și despre felul în care scriitorul Marian Truță își negociază timpul cu editorul omonim.

E mult spus editor. Nu sunt așa ceva. Las altora bucuria de a se intitula astfel. Mai degrabă coordonez alcătuirea unor sumare pentru cele trei amintite. Iar lipsa de timp este, ca la majoritatea dintre noi, un loc deja comun. Ceea ce mă împinge adesea la tot felul de prioritizări și de jonglerii cu orele astfel încât să le pot acoperi pe toate. Inclusiv serviciul pentru că, oricât ar părea de ciudat unora, am un serviciu total diferit de ceea ce fac pentru și în SF.

Spuneți-ne câteva cuvinte și despre „A doua venire”, cartea pe care o oferiți ca premiu. De unde pasiunea pentru istorii alternative, de ce alternanța comunism – regat?

Cred că pasiunea pentru lumile alternative o avem cu toții. Nu o dată, fiecare s-a întrebat „ce ar fi fost dacă…”. Legat de momente ale vieții sau legat de evenimente istorice. O astfel de întrebare te trimite direct în fabulosul univers al lumilor care ar fi putut fi. Ce-ar fi fost dacă Nero n-ar fi incendiat Roma și ar fi făcut pace cu creștinii? Ce-ar fi fost dacă aș fi jucat numerele corecte la 6 din 49? Și așa mai departe. Cele mai vii povești pe care le-am scris sunt povești din lumile „Ce-ar fi fost dacă”. Acolo m-am simțit cel mai confortabil, acolo povestea a curs cel mai firesc.

De ce alternanța comunism-regat? Mi-e teamă că nu știu. Nu-s nici comunist, nici monarhist. Cred că ar trebui întrebată povestea, autorul n-a făcut nimic altceva decât să relateze.

Aveți un proiect complex în colaborare cu Dănuț Ungureanu, proiect concretizat deocamdată prin apariția romanului „Vegetal”. Vorbiți-ne despre

provocările scrisului în tandem cu o altă persoană, despre cartea deja ieșită pe piață, precum și despre viitoarele volume.

A fost ideea lui Dănuț să pornim împreună. Eu unul n-am simțit asta ca pe o provocare. Dănuț e un scriitor foarte atent și grijuliu cu textul, poate că de aceea m-am simțit „în siguranță" într-un astfel de proiect. „Vegetal" s-a scris ușor din punctul meu de vedere. Ușor și cu mare bucurie. La „Mineral" lucrurile au stat altminteri. Poate și din pricină că sunt mai multe planuri narative. A fost o experiență „densă", împărțirea zonelor de lucru a fost făcută într-un mod atipic. Aici nu exsistă „teritoriul lui Marian" și „teritoriul lui Dănuț". Acestea sunt oarecum difuze și suprapuse în multe locuri. În fine, una peste alta, a fost altceva decât la Vegetal, a fost mult mai greu și a necesitat mult mai mult timp. Dar, până la urmă, totul s-a terminat cu bine… Cel puțin așa trag nădejde.

Legat de „celelalte volume"… Va mai fi unul, cu certitudine. Avem deja titlul și am început discuțiile preliminare. Probabil că vom avea un sinopsis în iarna aceasta, dar romanul, cu siguranță, nu va fi gata la anul ci în 2017. Așa ne-am propus.

Ce alte planuri scriitoricești de viitor aveți? Am putut citit pe blogul Nemira câteva paragrafe din romanul „Nicicând nu va ninge peste Amazon". Ne puteți dezvălui câteva secrete din culise?

E scris mai mult de jumătate. Este o istorie alternativă, cu o URSS acoperind trei sferturi din lume. Și va avea un final deloc previzibil.

Sper să fie gata în iarna aceasta astfel încât la anul, la Bookfest, să poată fi găsit în rafturi.

Dar de la publicațiile pe care le conduceți, la ce să ne așteptăm?

Așa cum am anunțat deja, CPSF și-a suspendat apariția și a intrat într-un proces de „restructurare”. Căutăm soluții astfel încât CPSF să fie o altfel de revistă. Alt format, altă abordare grafică.

Tot ca parte a acestui proces de restructurare, Revista Nautilus își va schimba aspectul într-unul mai prietenos pentru lectura online. De asemenea, va suferi și o „cură de slăbire” în sensul că se va renunța la unele rubrici.

Ce sfaturi le-ați da scriitorilor care au publicat la Gazeta SF și care doresc să debuteze în volum? Aveți un elixir magic pentru succes?

O recomandare: să scrie bine și să fie mereu nemulțumiți de ceea ce au scris. Autosuficiența e o capcană nemiloasă pentru orice autor. Nu există, desigur, rețete magice. Desigur, aplicând anumite scheme și suflând tare în trompetă, autorul poate câștiga atenția celor din jur. Daca asta e tot ce-și dorește, e perfect, ar pierde vremea citind răspunsul meu. Dacă are impresia că notorietatea de moment este echivalentă cu succesul literar, cred că se află într-o mare eroare. Și a descoperit rețeta perfectă a ratării: va căuta mereu notorietatea și să fie în centrul atenției, neglijând ceea ce este mai important: calitatea scriiturii.

Dar dumneavoastră, personal, ce apreciați la un autor? Ce calități vă determină să-i publicați textele?

La Revista Nautilus au intrat și texte excepționale, dar și texte slabe. Nu am respoins decât catastrofele și nu au fost puține. Am considerat că pot face un serviciu autorilor aflați la început de drum publicându-i alături de autori care au confirmat deja. Totuși, lucrurile se vor schimba. După modificarea aspectului

grafic, Nautilus va publica una, maximum două proze pe număr, sau nicio proză. Vor trece doar textele care au o anumită valoare și care, la rigoare, ar putea trece pe print fără mari probleme.

La CPSF și Almanah au trecut doar textele pe care le-am considerat valabile din punct de vedere literar, doar textele care mi-au plăcut pentru că au avut o poveste frumoasă în ele și aceasta a fost bine povestită.

Asta este de apreciat la un autor: cum povestește o poveste.

Vă mulțumim pentru bunăvoință! La final, un gând pentru câștigătorul concursului.

Cum nu-l cunosc personal pe câștigător, nu pot decât să-i urez mult succes în tot ce-și propune și să-l felicit că este interesat de SF.

Cele bune,

M

Provocările scriitorului contemporan de ficțiune speculativă – Doina Roman

La sugestia domnului Ciprian Mitoceanu, Gazeta SF demarează o serie de interviuri pe tema: „Provocările scriitorului contemporan de ficțiune speculativă”. Scriitorii vizați sunt cei care au fost invitați la momentul omonim de la RomCon 2015 – Suceava, unde discuțiile au deviat pe un cu totul alt făgaș, iar scriitorii au rămas cu lucruri nespuse.

Ciclul este deschis de către Doina Roman, autoarea cărții „Pragul”, cea care a câștigat premiul RomCon pentru debut. Această carte are și o continuare, „Pragul 2”, iar un al treilea volum este în prezent în lucru.

Așadar, iată întrebările, așa cum le gândisem pentru RomCon, provocare cu provocare:

Vorbiți despre relația cu editorul. (scurtă povestire despre debut, cum a făcut Doina acolo, respectiv cum a evoluat odată cu creșterea numărului de cărți publicate)

Cum s-a născut Pragul e așa de spumos că nu pot să mă abțin să nu vă povestesc.

Terminasem cartea, veneau sărbătorile și m-am gândit eu că în loc de cozonac italian cu e-uri și sticla clasică de vin să tipăresc cât mai repede cartea și să o fac cadou prietenilor ca să aibă de ce mă pomeni de Crăciun. Parcă îi auzeam:

— O carte? A scris-o doamna aia blondă și scorțoasă? Pune-o dragă lângă dosarele alea și citește și tu două trei pagini, când te întreabă să-i arăți că știi ceva poate mai dă și ea un discount ceva.

Am dat fuguța cu telefoanele pe la edituri și fiindcă habar nu aveam cum merge treaba am început cu adevărul:

— Știți, e prima carte.

– Deci e debut.

— Da.

— Mai greu, nu imposibil, dar n-aveți șanse anul ăsta. Poate la o editură mică, vedeți că sunt unele care tipăresc cărți de rugăciuni.

— Doamne ajută!

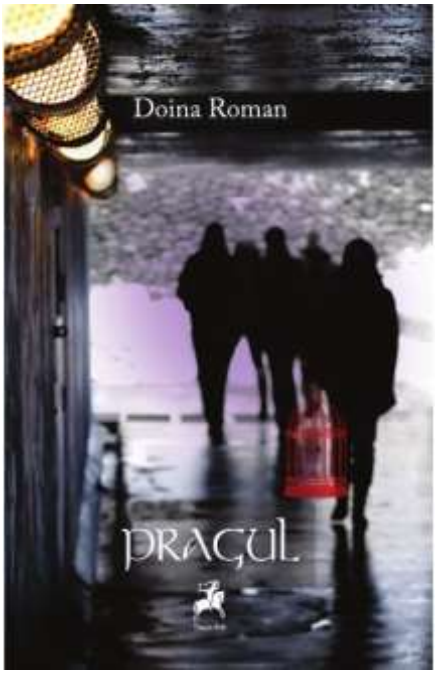

Am râs din suflet și m-am pus pe cercetat. Am dat peste editura, Tracus Arte, despre care se spunea că încurajează autorii români. Am decis repede pe modelul: sunt romînca sunt autor așa că o să văd dacă mă încurajează sau mă trimit la plimbare.

Și cu bună ziua, sunt cutare, vă trimit și eu o carte, am dat drumul manuscrisului cum arunci o sticlă cu mesaje în mare. Ce-o fi o fi!

Trec vre-o trei săptămâni, mă mâncau degetele să dau telefon așa că nu m-am abținut și am sunat să aflu soarta sticlei

aruncate. O voce care mi s-a părut de înger coborât cu hârzobul pe pământ mi-a răspuns:

— Vă poftim la editură să discutăm contractul. Vă publicăm!

Bine că am apăsat butonul de închis telefonul că altfel auzea toată editura cum am chiuit. Ca la nuntă când se fură mireasa.

Am speriat toți câinii din Cișmigiu, fugeau cu coada între picioare și eu după ei.

— Mă publică… mă tipăresc… Uraaa!!!!… Un om al parcului a ridicat o sticlă din hanoracul slinos și mi-a zis:

— Hai noroc! Ia o țuică!

Și de atunci a început munca, al naibii de greu, mi-a ieșit pe nas.

Sunt oameni faini cei de la Tracus Arte. Recomand editura nu numai pentru calitatea echipei ci în mod special pentru atmosfera de familie. În sensul că dacă ești déjà acolo trebuie să înțelegi că ai un loc al tău. Când am venit cu volumul 2 din Pragul – Umbra Martor -, tremuram să fiu la aceeași înălțime cu primul și să văd reacția redactorului.

S-a muncit zi și noapte să fie gata la Bookfest. Știi cum mă simțeam? Ca un ceas întors cu cheia. Eram ca un arc gata să măsoare timpul corect și depindeam de omul cu cheia. Un redactor, un editor bun e unitatea ta de măsură când vii cu manuscrisul tău născut din dragoste și chin. El e nașul, el taie buricul și face semnul botezului. Dacă nu-i arde de așa ceva mai bine să se lase de meserie.

Însă repet, nu știu cum sunt alții dar eu când mă gândesc la Tracus Arte am cuvinte frumoase despre Cosmin Perta, Teodor Duna, Nicoleta Vidican, Cristina Ivanet… oameni deschiși.

Povestiți puțin cum vi se pare promovarea în România.

Promovarea în România se face ca orice lucru în țara asta. Încet, încetinel sau deloc.

Piața de carte și tirajele sunt mult sub cele din Ungaria sau Franța, consumul de carte potrivit unor statistici se situează la o medie de 5 euro pe an. De aceea este o luptă pentru conservare și supraviețuire într-o piață în care obiceiul pentru lectură nu este dezvoltat.

Transparență nu există, nu sunt publice date despre tiraje iar demersul de a face ordine este întâmpinat cu zâmbete.

Dacă vrei să faci promovare o faci singur cât te pricepi pentru că meseria de PR sau broker pentru un autor nu există. Și cred că nici nu va exista așa ușor. La urma urmei, e o chestiune de gust, talent, har cum ajungi la mintea și inimile cititorilor.

Există zeci de concursuri, de festivaluri, de manifestări care contează sau nu care se agită și care sunt luate sau nu în serios, grupuri, grupulețe, medii de influența etc. E un fel de cărare în care trebuie să iei cu tine ca Făt Frumos peria, oglinda, pieptenul și cremenea, să găsești un cal, să ai jăratec și să-ți vezi de promovarea ta și până se prinde cineva să-ți taie capul ai șansa să ajungi pe masa a sute de cititori.

Peste tot există risc, dacă nu riști nu câștigi. Editurile încă nu riscă. Lasă autorul să se zbată și dacă scapă talentul și dă pe afară… mai vedem.

În fond ce au de pierdut? Editurile mari au uneltele, pot să meargă pe un plan de marketing pentru autorii buni, românii sunt al naibii de buni și de talentați.

Nu dau exemple acum dar nu pot să trec peste recenta știre că Eugen Chirovici va fi tradus și publicat în 17 țări. Iată că se poate!

În alte țări sunt scriitori, la debut, care au isterizat lumea cititorilor, au provocat valuri cât blocul în media. Oare cum?

E drept că selecția e mai bună. Nu se publică doar de dragul de a ocupa tiparul.

Structura e bine conturată de la autor, editor, media, critic, instituție profesională acreditată, rețea de distribuție, festivaluri de prestigiu. Poate nu în această ordine și sper să nu sar ceva.

În România țin să subliniez că există oameni minunați care se străduiesc să facă ceva și care au toate șansele să reușească dar intr-un viitor care inseamna cel putin 7 ani.

Cum credeți că ajungeți la oameni? Cum credeți că sunteți (ați vrea să fiți) percepuți de public, ce public țintă aveți, ce încercați să-i oferiți prin scrierile voastre.

Sincer, am ajuns să am fani și cititori prin acțiuni simple, non agresive. Eu scriu și proză și poezie ambele fără zahăr. Cred că sinceritatea scrierii ajunge intodeauna la oameni. Sunt întrebată de unde îmi vine imaginația și le răspund, stau de vorbă cu ei, îmi fac timp. Un criteriu elementar nu mă lasă să mă laud singură, așa că îi aștept pe ei să descopere lumea mea.

Percepția lor este similara cu a călătorilor lîngă personajele din Pragul. Aș vrea să dau mai mult celor care îmi spun că doresc să caute răspunsuri despre dragoste, prietenie, frică, viitor, religie, moarte, conștiința, absolut, să trăiască aventura, să râdă, să alerge în altă lume și să găsească câte ceva din viața lor în aceste destine proiectate în viitor care se vor înapoi în leagănul umanității.

Mulți îmi scriu că nu pot lăsa cartea din mâna chiar dacă au examene a doua zi. Cartea aceasta e citită indiferent dacă ești fan SF&F sau nu.

Pragul, face parte dintr-un gen literar nou care a ajuns să fie citit de un public între 17 și 70 de ani fără probleme și asta îmi dă speranțe că va avea parte de vremuri bune.

Soluții ca să ajungem la fata cu părul verde și tatuaj. (Mircea Naidin TM).

La oamenii tineri din zilele noastre ajungi cu lucruri care le mișcă sufletul, inima, și care nu le fac praf visele despre bunătate, fericire și viitor.Și mai ales trebuie să fii sincer. Oamenii simt contrafacerea și forțarea.

Am văzut tineri care nu mai suportă cenaclurile în care doar se citește și se aplaudă. Vor adunări interactive, vor informare competentă și o vor scurt și la obiect. Vor să–si lase propria imaginație să zburde.

Aveți idee câte licee au reviste proprii? Mă întreb câți dintre autorii români au fost invitați să dea interviuri sau au fost la manifestări ale liceenilor, care ar putea fi noua generetie a, moștenitorilor? Cineva a apăsat o pârghie la RomCon către tânăra generație, eu sper să o țină tot așa.

Fata verde cu tatuaj cred abia așteaptă să-și deseneze pe gleznă un dragon din Pragul 2, probabil pe „Gri Mătase”.

Completări – ce ați mai avea de spus, free-speech.

Am întâlnit oameni minunați în lumea SF&F. În ciuda faptului că am fost puțin șocată de manifestarea unor orgolii pe care nu le-am înțeles, jur că fiecare poate constitui un personaj absolut delicios într-o lume pe care dacă mă străduiesc am să pot să o proiectez cândva. Și ca să închei sunt datoare să vă spun tuturor că sunteți faini și că abia aștept să ne mai întâlnim.

Îi mulțumim Doinei Roman pentru amabilitate și îi invităm pe această cale și pe ceilalți participanți la momentul „Provocările scriitorului contemporan de ficțiune speculativă” de la RomCon Suceava să formuleze răspunsuri la acese întrebări, pentru numerele următoare ale Gazetei SF.